Preluarea textului (fie în formă tipărită – în ziare, reviste, foi parohiale – sau în formă electronică, pe blog-uri sau site-uri) este liberă, cu menţionarea exactă a sursei citate. Pentru varianta în formă electronică se va prelua textul postat pe www.areopag.ro.

© Pentru prezenta ediţie, Editura Areopag
www.areopag.ro

ISBN 978-606-8451-54-1

Colecţia *Din temniţe spre Sinaxare*

Octav Anastasescu

LÂNGĂ VALERIU GAFENCU, SFÂNTUL ÎNCHISORILOR

Volum coordonat de Danion Vasile

Carte apărută cu binecuvântarea
Înalt Preasfinţitului Arhiepiscop
Justinian Chira
al Episcopiei Maramureşului
şi Sătmarului

Editura Areopag
Bucureşti, 2014

În loc de prefață:

Părintele Arsenie Papacioc:

„Aici a fost Biserica – în temniță”[1]

Am fost invitat şi rugat să îmi spun şi eu părerea în legătură cu soluţia de salvare - „înnoirea în Biserică” şi sunt întrebat de unde să vină: din afară sau dinăuntru, de sus sau de jos?

Înnoirea să vină din toate părţile, să fie o înnoire interioară, trăire şi răsuflare în Duhul lui Dumnezeu. Conştiinţa să fie neraţională, fără îndreptăţire. Să plecăm la unirea cea mare de la cel mai micuţ creştin român până la cel mai mare vlădică.

Nu este timp să facem procese care mai mult destramă valorile şi unirea în Biserică. Pe cine să judecăm? La întrebarea tendenţioasă: „Unde a fost Biserica?”, răspundem: în puşcării crunte, umilinţe grozave, bătăi păgâne, insulte pline de venin.

Îi întrebăm şi noi: dar ei până acum unde au fost?

---

[1] Din volumul *Scrisori către fiii mei duhovniceşti*, Mănăstirea Dervent, Constanţa, 2000 (n.ed.).

Putem condamna întreaga ţară că a trăit sub ruşinea unui tiran incompetent şi îndrăcit? Cei care au avut harul deosebit să înfrunte duşmanul pe te miri unde şi în felul lor au şi merite pline de laudă. Sute şi mii de preoţi, călugări trăitori, fraţi de credinţă au purtat lanţuri grele, lanţuri bătute la nicovală, prin beciuri ascunse. Ne-au smuls bărbile şi ne trăgeau de ele ca pe animale de căpăstru. Ne-au înfometat îngrozitor cu intenţii de exterminare, ani nesfârşiţi. Am fost aruncaţi în celule fără lumină (celule negre), în haine de puşcăriaşi, murdare de puroi şi sânge închegat şi uscat scoarţă pe ele. Ne-au cerut lepădări de Hristos şi de sfinţii Lui şi nu ne-am lepădat, ferească Dumnezeu! O cât de mică amăgire nu am făcut, măcar că ştiam că trebuie să murim şi mulţi au murit.

Ne-au cerut aceste lepădări insistent şi sistematic, izolaţi şi băgaţi în congelatoare (camere frigorifice) ca să poată obţine măcar un cuvânt împotriva învăţăturii Domnului nostru Iisus Hristos. Şi nu am cedat. Ne-au dat condamnări mari, ca tiranii cei mici să creadă cu adevărat că suntem mari criminali. Pe mine m-au condamnat la patruzeci de ani. M-a distrat acest abuz şi nesocotinţă, dar m-a costat.

Aici a fost Biserica – în temniţă. Aici unde erau mii de creştini care cereau întărire duhovnicească, dezlegări, întăriri şi speranţe pe care le dădeam prin bătăi în perete (morse).

Am scăpat din închisori, cei care am mai scăpat, fericiţi că am fost ajutaţi de bunul Dumnezeu să-L purtăm cu drag în suflete. Nu ne-a părăsit! Simţeam că stă îndurerat lângă noi, ca să înţelegem marea taină a crucii Lui. Ca să înţelegem rostul grozav al eliberării prin suferinţă pentru El. Şi harul Lui ne-a ajutat să nădăjduim, să dăm un răspuns bun, cândva, la răspântia cea din urmă.

Am venit fără bărbi, fără carne pe noi, fără dinţi, cu ochii ascunşi în orbite, dar care străluceau încă. Am venit fără chip de clerici. Aşa cum eram, am mers smeriţi la superiorii noştri, fiindcă ei poartă harul harurilor, să ne blagoslovească pentru treabă la sfântul altar. Ei nu erau lepădaţi de Hristos pe nicio cât de mică fibră dogmatică.

Nu ne-am permis să îi judecăm, că de ce trăiesc şi că au fost cum au fost, liberi.

Sfântul Apostol Petru s-a lepădat cu jurământ de Hristos, chiar când Îl privea. Dar Domnul Iisus Hristos, Care suferise, a înţeles marele proces al neputinţei şi cu

câtă gingăşie l-a menajat şi l-a iertat prin trei întrebări, întrebările iubirii, să poată paşte mieluşeii şi oiţele Lui! Petru, se înţelege, a rămas smerit toată viaţă, dar şi-a făcut apostolia cu îndrăzneală, demnitate şi putere.

Vlădicii noştri nu s-au lepădat nici formal, nici pe ascuns. Au procedat cu înţelepciune şi nu le-a fost uşor şi bisericile, aproape fără excepţie, au fost pline până la refuz şi s-au cununat şi s-au botezat, pe ascuns, mii şi mii de suflete.

Se observă că se vorbeşte cu împătimire. Noi nu suntem o instituţie limitată de activitate. Noi suntem Biserica. Noi şi toţi aceştia, toţi care vorbesc, suntem Biserica şi se vede că îi interesează prea puţin unitatea acestei mari instituţii sacre şi spun, pentru că sunt liberi acum: „Unde a fost Biserica?"

Slujitori şi mii şi mii de credincioşi au fost sub lacăte şi cătuşe grele, sub sârmă ghimpată şi sub cel mai diavolesc dispreţ şi ură umană, fără semne de ieşire sau vreo mică uşurare, se părea că scrie deasupra acestor inferne negre: „Lăsaţi orice speranţă voi, cei care intraţi!"

Unii au fost aici, iar alţii şi-au dus zilele cum au putut, dar au pus râvnă să nu lipsească la slujbele bisericeşti. Veneau la

hramurile mari şi stăteau zile în şir, în coloane nesfârşite, ca să poată săruta sfintele moaşte.

Aceştia se îngrămădeau la sfânta spovedanie şi la sfânta împărtăşanie şi se rugau, noi suntem martori acestor sentimente, se rugau ca bunul Dumnezeu să libereze lumea şi România de diavol.

Întreb ca un duhovnic: Aceştia care spun acum: „Unde a fost Biserica?" sunt oare spovediţi şi împărtăşiţi? Pentru că acolo erau creştinii, în biserici, la Sfintele Taine. Apoi să înţeleagă că ei fac parte din Biserică şi neliniştea lor poate să aducă destrămare şi răsturnare de valori.

Este nevoie de o mare unitate. Toate problemele şi neregulile din Biserică le va judeca şi rezolva Biserica cu harul ei, după rânduielile ei canonice şi după îndemnul Sfântului Duh.

Nu proces de înnoire în scaune, ci un proces de conştiinciozitate adevărată pentru fiecare din noi, şi cei care au fost comozi şi lipsiţi de marea responsabilitate în calitatea ce o aveau, aceia se vor elimina singuri.

Că noi aşa credem, că avântul unei înnoiri de conştiinţă a unităţii Bisericii, înnoire în fiecare inimă din noi, va repara uşor şi sigur orice deviere.

Nu vă atingeţi de fiinţa Bisericii! Vreţi, adică, să spuneţi despre anumiţi oameni din Biserică? Aceasta este altceva, dar şi aşa nici cultura, nici armonia, nici jertfa, nici bunul simţ şi, mai ales, încleştarea în lupta cu puterile întunericului nu ne dau voie să fim slobozi şi lipsiţi de condescendenţă.

Nu este nimeni neprihănit şi nu vom fi noi cei care vom (răs)plăti; numai Acela Care a împărţit talanţii, El va cere fiecăruia să dea socoteală la vreme.

Am îndrăznit să îmi spun părerea pentru că prea mult am fost singur, în suferinţe, şi prea mult doream să îmi văd fraţii de credinţă mici sau mari, să ne rugăm împreună şi să ne întărim împreună, inimă la inimă şi, îndreptăţiţi, să spunem pentru oricine: e greu să ocârmuieşti lumea fără marea putere a iubirii.

***

„Imaginea puşcăriei mele – spune părintele, referindu-se la trăitorii de la Aiud – este alături de grupuşorul acesta, în care m-am simţit foarte bine. Între noi era o mare unitate. Toţi erau gata de moarte.

Pe oamenii aceştia, pe Gafencu, pe Trifan, pe Marian, pe ăştia toţi, Maxim, Pascu, şi ceilalţi, pe toţi i-aş sfinţi (cano-

niza). Era, oare, unul mai bun decât celălalt?

Contează maniera în care primeşti suferinţa. Pe toţi i-aş sfinţi, pentru că au fost sinceri şi pentru că nu au ezitat a se jertfi. Toţi jertfeau. S-au dus cu toţii, pe rând. Cu o bucurie greu de explicat, la proscomidie îi amintesc pe toţi, ca pe nişte luptători, alături de marii voievozi ai ţării."[2]

[2] Mărturie dată de părintele Arsenie Papacioc monahului Moise Iorgovan de la Mănăstirea Oaşa, preluată din volumul *Sfântul închisorilor*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, pp. 45-46 (n.ed.).

În loc de introducere:

Valeriu Gafencu, sfântul închisorilor din România, a dat mărturie despre o arătare minunată a Maicii Domnului în închisoarea de la Târgu Ocna:

„În noaptea asta am privegheat. Aşteptam să vină cântecul colindei mele. Doream să fie foarte frumos. Îl cântam în minte. Îl desluşeam din cerurile înalte din care cobora. Cam greu pentru mine, căci nu cunosc notele muzicale şi trebuie s-o fac după ureche. Eram deci treaz, lucid şi senin, când deodată am văzut că am în mână fotografia Setei (fata pe care o iubise). Uimit de întâmplare, am ridicat privirea şi la capul patului meu am văzut-o pe Maica Domnului, îmbrăcată în alb, în picioare, vie, reală. Era fără Prunc. Prezenţa ei mi se părea materială. Maica Domnului era aievea lângă mine. Eram fericit. Uitasem totul. Timpul părea nesfârşit. Atunci Ea mi-a spus:

- Eu sunt dragostea ta! Să nu te temi. Să nu te îndoieşti. Biruinţa va fi a Fiului meu. El a sfinţit locul acesta acum pentru cele viitoare. Puterile întunericului cresc şi încă vor mai înspăimânta lu-

mea, dar vor fi spulberate. Fiul meu aşteaptă pe oameni să se întoarcă la credinţă. Azi sunt mai cutezători fiii întunericului decât fiii luminii. Chiar de vi se va părea că nu mai e credinţă pe pământ, să ştiţi că totuşi izbăvirea va veni, dar ca prin foc şi prin pârjol. Lumea mai are de suferit. Aici însă e multă credinţă şi am venit să vă îmbărbătez. Îndrăzniţi, lumea e a lui Hristos!

Apoi Maica Domnului a dispărut şi am rămas copleşit de fericire. M-am uitat în mână, dar nu mai aveam nicio fotografie”[3].

Pentru a înţelege măsura duhovnicească la care a ajuns Valeriu Gafencu ne este de folos şi mărturia unui alt fost deţinut politic, Radu Costandache:

„Am plecat în 1951 de la Târgu-Ocna. În februarie 1952, pe când mă aflam închis la Făgăraş, am avut un vis. Eram la Târgu-Ocna, într-una din curţile de plimbare, împreună cu alţi deţinuţi. Vine cineva din cealaltă curte şi ne spune: «A murit Valeriu Gafencu!». Ne-am oprit din plimbare şi am mers dincolo.

---

[3] Ioan Ianolide, *Întoarcerea la Hristos – Document pentru o lume nouă*, Editura Christiana, Bucureşti, p. 180 (n.red.).

Toată lumea era adunată în faţa spitalului. Tocmai îl scoteau pe Valeriu Gafencu, mort, pe o targă pe care au aşezat-o în curte, lângă o grădiniţă cu flori. Toţi cântau *Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte miluieşte-ne pe noi*. Era o atmosferă deosebită, cutremurătoare.

Dintr-o dată parcă targa s-a transformat într-un tron de lumină neobişnuită, cum nu mai văzusem. Pe tron şedea Valeriu, viu, cu mâinile sprijinite pe rezemătoarele tronului şi cu o figură plină de lumină. Tot tronul a fost cuprins de un nor roz, foarte luminos. Valeriu în întregime era o lumină. Faţa parcă-i ardea şi era foarte zâmbitor. Cu tot cu tron se ridica încet în sus. Se uita în jos la noi şi ne făcea semn cu mâinile. Ne-am uitat în sus până când, tot ridicându-se, nu s-a mai văzut decât o lumină care încet a dispărut şi ea. Ne-am risipit îngânduraţi. Mai târziu, aveam să aflu că Valeriu murise în ziua în care am avut visul”[4].

***

[4] Radu Costandache, în documentarul de televiziune *Noaptea pătimirilor*, episodul dedicat lui Valeriu Gafencu din volumul *Sfântul închisorilor*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, p. 200 (n.ed.).

Una dintre cele mai impresionante mărturii despre minunile făcute de Valeriu Gafencu îi aparţine lui Octavian Anastasescu:

„Bolnav de TBC, pe la începutul lunii mai 1951, – povesteşte Octavian Anastasescu – am ajuns la Târgu-Ocna. În cele trei luni şi jumătate cât am stat în această închisoare l-am cunoscut pe Valeriu Gafencu. Fusesem prevenit de ceilalţi că este un sfânt în viaţă. Lucrul acesta l-am simţit şi îl mărturisesc şi eu. Din mai multele întâmplări deosebite trăite în preajma lui, o să mă opresc doar la câteva.

În discuţiile pe care le-am purtat, mi-a vorbit adesea şi m-a îndemnat să spun rugăciunea lui Iisus. M-a sfătuit să fac această rugăciune folosind o anumită tehnică; cu mâna pe puls, fiecare bătaie trebuia însoţită cu un cuvânt al rugăciunii. Mă străduiam şi eu să spun rugăciunea în timpul în care stăteam întins pe pat şi nu aveam altă ocupaţie. Când ne întâlneam, Valeriu mă întreba despre rugăciune. Îi spuneam că mă silesc, dar cu toată străduinţa mea nu am ajuns să spun rugăciunea aşa cum trebuie, adică cu inima.

- Fii atent, mi-a spus el, va veni un moment în viaţa ta când, fără să provoci

inima, ea va cânta singură rugăciunea şi tu o vei auzi.

Aceste cuvinte ale lui, pe care nu le-am prea luat în seamă, au fost o adevărată profeţie. După eliberarea din închisoare, mi s-a stabilit domiciliu obligatoriu. Nu aveam voie să ies din perimetrul stabilit de Securitate. Într-o zi nu am mai ţinut cont de această interdicţie şi m-am dus să vizitez un prieten. Când m-am întors acasă, am găsit-o pe mama îngrijorată. Securitatea mă căutase şi, cum nu m-au găsit, l-au luat pe tata, lăsând vorbă să mă prezint a doua zi la ei. A doua zi m-am dus la Securitate. M-au băgat într-un fost garaj, transformat într-un fel de sală de şedinţe. Apare o haită de vreo 5-6 securişti, se aşează şi încep întrebările de rutină. În timp ce le răspundeam, s-a petrecut un lucru deosebit. Parcă am fost învăluit într-un fel de sferă luminoasă. Am simţit un parfum ceresc, ceva ce nu se poate descrie în cuvinte. În timpul acesta îmi auzeam inima cântând rugăciunea: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul». Mă simţeam foarte uşor, ca şi cum legile gravitaţiei fuseseră suspendate. Securiştii nu-şi dădeau seama ce se petrecea cu mine şi continuau să-mi pună întrebări. Intere-

sant e faptul că auzeam că mi se pun întrebări, dar nu înţelegeam ce mi se spune. De asemenea, îmi auzeam vocea răspunzându-le, fără să ştiu ce spun. Starea aceasta deosebită a durat trei, poate chiar patru ore. La un moment dat, unul dintre ei a spus:

- Să lăsăm asta!

În momentul acela, starea a dispărut şi lucrurile au reintrat în normal. Securiştii au plecat. La anchetarea mea asistase şi un plutonier, însărcinat cu paza. Rămaşi singuri, pe când ieşeam din cameră mi-a spus:

- Şefule, dacă în România ar exista numai o mie de inşi ca dumneata, praful s-ar alege de Securitate!

Ce întrebări au putut să-mi pună? Ce am răspuns eu? Nu ştiu. Mi-am amintit cum Hristos spunea apostolilor să nu se îngrijoreze când vor fi duşi la regi şi împăraţi, pentru că li se va da cuvânt căruia nimeni nu va putea să-i stea împotrivă. Mi-am amintit, de asemenea, că Valeriu îmi proorocise despre momentul acesta atunci când mi-a spus că îmi voi auzi inima cântând rugăciunea lui Iisus.

Despre darul înainte-vederii pe care îl avea îmi dădusem seama şi din alte situaţii. Odată, de Înviere, eram la el în ca-

meră. El stătea întins pe pat, iar eu priveam şirul de lumini al credincioşilor care coborau cu lumânările aprinse de la schitul de pe Măgura. Din patul său, Valeriu nu avea cum să vadă acest spectacol şi eu îi povesteam ce văd. La un moment dat, m-am oprit. Atunci, privind în ochii mei, a început să-mi descrie el în continuare ceea ce vedeam.

- Ia uite, acum au ajuns la o serpentină, acum fac un ocol.

Stând în pat şi uitându-se la mine, îmi descria cu exactitate tabloul acesta al creştinilor care se întorceau cu lumânările aprinse de la schit. Lucrul acesta m-a impresionat deosebit. Dar nu a fost numai asta.

Într-o zi i-am povestit ceea ce visasem cu o noapte înainte. Visul acesta era o repetare a unuia mai vechi, de înainte de arestare. Cu o noapte înainte de a fi arestat, m-am visat într-o biserică. Am petrecut mai mult timp uitându-mă la picturile de pe pereţi. Am încercat apoi să ies din biserică. Am dat ocol bisericii pe dinăuntru, căutând să ies, dar nu am găsit nicio uşă. Tot încercând să ies fără succes, m-am trezit. Dimineaţa i-am povestit mamei visul.

- Asta-i închisoare, mamă! – spune ea.

În noaptea următoare, pe la miezul nopţii, am fost arestat. La Târgu-Ocna visul s-a repetat. Se făcea că eram în aceeaşi biserică, i-am recunoscut picturile. Încercam iarăşi să ies din biserică. De data asta am reuşit. Nu ştiam cum să înţeleg visul. Semne de eliberare nu se întrezăreau deloc, ba, mai mult, îmi ajunsese la urechi un zvon că în zilele următoare urma să fiu mutat cu cei care veniseră de la Piteşti şi care încercau să înceapă reeducarea aici, la Târgu-Ocna. Perspectiva aceasta mă îngrozea pur şi simplu. Mă gândeam chiar la sinucidere. Îngrijorat, i-am povestit lui Valeriu visul şi i-am vorbit de temerile mele legate de posibilitatea de a fi mutat în cameră cu reeducaţii.

- Nu-ţi fie teamă, frate Octaviane! Mâine vei fi eliberat.

Am rămas siderat. M-am uitat la el, crezând că delirează din cauza temperaturii. Nu aveam niciun semn care să mă facă să sper că voi fi eliberat.

- Nu te mira, mâine vei fi eliberat! - a repetat el.

Chiar aşa s-a întâmplat. A doua zi a intrat în cameră un căpitan de Securitate şi a întrebat:

- Care eşti, bă, Anastasescu? Fă-ţi bagajul!

M-au dus la Bacău, de unde în aceeaşi zi – aşa cum a spus Valeriu – am fost eliberat”[5].

***

Mărturia de mai sus, apărută în volumul *Sfântul închisorilor*, este o mărturie aparte. Pentru că, deşi în majoritatea relatărilor despre minuni făcute de sfinţi cei care au *beneficiat* de ele sunt oameni obişnuiţi, Octavian Anastasescu este un om ieşit din comun – şi lucrul acesta se poate vedea şi din experienţa mistică pe care a trăit-o în ancheta în care inima sa a început să cânte rugăciunea lui Iisus.

Una dintre cele mai clare dovezi ale faptului că acest om a căutat şi caută să meargă pe calea smereniei este şi faptul că, de atâţia ani, nu a considerat că este cazul să îşi scrie memoriile, să îşi facă publice suferinţele şi durerile prin care a trecut. Am cunoscut mai mulţi oameni care mi-au vorbit despre smerenie, dar Octavian Anastasescu este un om care trăieşte cu adevărat smerenia.

---

[5] Mărturie dată de Octavian Anastasescu monahului Moise Iorgovan de la Mănăstirea Oaşa în februarie 2006, preluată din volumul *Sfântul închisorilor*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, pp. 164-167 (n.ed.).

Este un om care în anul 1947 a intrat primul la Facultatea de Filozofie, dar care se consideră nevrednic să fie băgat în seamă: „Eu nu fost printre vârfuri, eu nu am fost cu elita, eu am fost cu mulţimea."

Mi-a fost greu să îl conving să vorbească despre trecutul său. Mai mult chiar, nici măcar soţiei sale nu i-a spus multe lucruri din viaţa sa de închisoare. După primul interviu pe care i l-am luat, soţia sa a mărturisit: „Vai, dar eu nu ştiam până acum trei sferturi din ce v-a spus azi."

El ar fi vrut să îmi vorbească doar despre Sfântul Valeriu Gafencu pe care, aşa cum spune, „l-am canonizat în inima mea". Dar m-am gândit că un om care a trăit experienţe atât de deosebite lângă sfântul închisorilor nu are cum să nu aibă, la rândul său, o poveste deosebită.

În această carte apar fragmente din interviurile pe care i le-am luat lui Octavian Anastasescu. (Am considerat că nu este necesar să tipăresc şi întrebările care i-au fost puse. În forma tipărită, textul seamănă mai degrabă a jurnal.) După ele am anexat şi câteva materiale despre Valeriu Gafencu, iar la *Acatistul Noului Mucenic Valeriu Gafencu, sfântul închisorilor* (preluat din revista *Atitudini*, nr.

3/2008, pp. 86-98. În revistă, acatistul este precedat de un cuvânt al părintelui Justin Pârvu: „Fratele nostru, mărturisitorul Valeriu Gafencu, vibrează în sufletele noastre de aproape 60 de ani, de când el a fost martirizat pentru Hristos şi s-a arătat cu adevărat unul din apărătorii şi mărturisitorii vieţii noastre creştine strămoşeşti. M-aş bucura ca acest imn acatist, închinat martirului nostru Valeriu Gafencu, să fie pe buzele şi în inimile tuturor românilor care vor să-şi dea viaţa pentru Hristos şi aproapele lor. Domnul să vă primească rugăciunea şi să vi-l trimită pe acest mărturisitor al Ortodoxiei româneşti ocrotitor neadormit în faţa ispitelor acestui veac.")

***

L-am cunoscut pe Octavian Anastasescu la o conferinţă despre sfinţii închisorilor pe care am ţinut-o la Ploieşti. Atunci, el a vrut să vorbească despre ajutorul primit de la Valeriu Gafencu. Era prima oară când auzeam un fost socialist vorbind despre sfântul închisorilor. Mi-am dat seama că o astfel de mărturie poate avea un impact mult mai mare decât al foştilor legionari, care pot fi acuzaţi (cum a fost acuzat şi părintele Arsenie Papacioc) că fac reclamă unuia de-a lor.

Nu mă aşteptam ca după această întâlnire să am bucuria de a mă număra între prietenii săi. Mai mult chiar, prietenii mei Ciprian Voicilă şi Sergiu Ciocârlan, alţi doi scriitori interesaţi de fenomenul concentraţionar, au avut şi ei bucuria de a intra în grupul *apropiaţilor* lui Octav (Ciprian Voicilă ajutându-mă chiar la realizarea unuia dintre interviuri). Am rămas impresionaţi de căldura sufletească a acestui om, de modul în care ştie să se apropie de ceilalţi.

Mi-aş dori ca tinerii din România să înţeleagă că din ce în ce mai sunt puţini supravieţuitori ai temniţelor comuniste de a căror mărturie se pot folosi. Cred că ar fi de mare folos ca Octavian Anastasescu să îşi asume crucea de a vorbi în cât mai multe conferinţe despre Valeriu Gafencu şi despre lucrarea lui Dumnezeu în închisorile comuniste. Şi sper ca, pe viitor, să aibă puterea de a da o mărturie mai amplă, într-o carte în care să vorbească nu doar despre experienţa sa din închisorile prin care a trecut, ci şi despre modul în care a înţeles că trebuie dusă viaţa creştină în mijlocul lumii...

Danion Vasile

Lângă Valeriu Gafencu

Octav Anastasescu

Datoria mea faţă de Valeriu Gafencu este atât de mare, încât trebuie să spun cuiva cine a fost el pentru mine, şi că nu-mi pare rău de atâta suferinţă pe care am îndurat-o timp de un an şi trei luni, trecând nu prin multe închisori şi netrecând nici prin suferinţele prin care au trecut alţii...

Am împrumutat o carte de la femeia de la pangar, de la noi, de la Biserica Sfântul Nicolae din Ploieşti: *Amintiri din mlaştina disperării*, de Dumitru Bordeianu... Ştiam de ea. Dar sufletul meu, acuma, nu că e rebegit, şubrezit, dar nu mai e capabil să fie chemat să afle ce s-a întâmplat şi altora. Mi-a dat acea femeie o carte pe care n-am terminat-o nici acuma, de vreo două luni de zile. Prin ce au trecut ăia şi prin ce am trecut eu – deşi eu îmi dau seama că cele prin care am trecut au fost lucruri grele! Dar când iau cunoştinţă – şi sunt sigur că Bordeianu şi alţii n-au îndrăznit să spună tot, tot, tot, de teamă de a nu fi pierduţi! – nu pot să citesc mai mult de zece pagini... şi dau cartea la o parte, şi citesc altceva...

***

Maica Domnului pentru mine este o adevărată mamă. Nu pot să spun nici a doua mamă, nici prima mamă... Ci o adevărată mamă. M-a ajutat, mai ales în puşcărie, în mod discret, dar de-o discreţie nemaipomenită. După un timp şi răstimp, îmi aduceam aminte, şi ziceam: „Numai ea a fost!" Aveam nişte semne. Nu ştiu cât de mult mă va ajuta în ultima clipă a vieţii. Cred că mă va ajuta în mod tot discret. Dar nu ştiu dacă o să mai îmi dau seama dacă ea a fost sau nu.

Atâta linişte se aşază în sufletul meu când mă gândesc la ea, că parcă sunt alt om. Şi păcate... ehe, am cu ghiotura. Nenorocirea mea este că mi-a fost dat să le conştientizez. Sunt unii care trec pe lângă ele. Totuşi, nu ştiu dacă aş putea să număr până la cinci păcate pe care le-am făcut împotriva oamenilor, a semenilor. N-am avut acest îndemn să fac rău. Deşi tainele cu ton bisericesc – „iubeşte-i pe cel ce te blestemă, binecuvântează..." – le-am aflat târziu. Dar mi-am dat seama că ele au lucrat în mod cu totul şi cu totul discret. Eu dictonul *meden agan* al lui Protagoras – „nimic prea mult", tot ce este prea mult strică – l-am avut din naş-

tere, de la mama; semăn foarte mult cu mama.

Am avut un mare protector, un mare ocrotitor: pe Maica Domnului. De la mama, de când eram mic, tot am avut eu impresia că cineva, la necaz, mă trage de păr în sus şi mă scoate din consecinţele necazului. Am fost, atât în timpul detenţiei cât şi după, în situaţii în care nu ştiu cum altcineva ar fi făcut faţă, însă eu, în chip minunat, uimitor, de necrezut – aveam o inspiraţie care mă scotea din necaz. Situaţii de felul ăsta au fost prea multe, care au intrat în neobservare, în uitare.

***

Am luat cunoştinţă întâmplător, citind, de o expresie franţuzească: „Nu vorbeşti, ci rosteşti ca şi cum cineva ţi-ar şopti la ureche."

La anchetă îmi spunea uneori tainic cineva ce să răspund. Nu auzeam o voce. Ceva aproape mistic... îmi veneau idei pe care în stare de limpezime a minţii, de neatingere a situaţiei mele prin înfricoşare, prin alte metode, nu le aveam – destul ca să-mi dau seama că cineva lucrează lângă mine. De lucrul acesta am fost foarte convins, întrucât s-a repetat de foarte multe ori.

***

M-am născut în anul 1928, în luna noiembrie, ziua 28. Când a murit Friedrich Engels. În clasa întâi, a doua, a treia, eram copil de altar, cât am fost la Moreni. Eu am avut un sfânt protector care m-a ajutat de mic copil. Eu ieşeam cu părintele Nicu Popescu, cu lumânarea, îmbrăcat în veşmântul acela. Toţi clienţii lui tata – tata a fost croitor – nu mă întrebau: „Ce face mama?", mă întrebau: „Ce face popa?"

***

N-am fost legionar. Securitatea a avut îndrăzneala să-mi spună: „Bă, tot comportamentul tău este comportament de legionar!" Pentru felul meu de a fi, de a mă purta cu oamenii. Dar mi-au zis: „Te-am căutat din clasa întâi de liceu: nici urmă de legionar! Tu eşti socialist, bă! Şi eşti mai periculos decât toţi legionarii, pentru noi, că ne cunoşti teoriile!" Am apucat să le cunosc intenţiile lor – ce urmăresc, de ce sunt în stare. Am spus: socialist sunt din clasa întâi de liceu, adică dinainte de a deveni elev la liceul militar. Dar fără să ştiu ce e aia socialism. În faţa sărăciei, a omului sărac, mă copleşesc nişte sentimente dureroase. Nu pot să suport un om sărac lângă mine. O parte din rugăciunea mea de seară, de fiecare seară,

este: „Doamne, ajută-mă, ca să pot să ajut!” Deşi am fost neiubitor de bani, Îi mulţumesc lui Dumnezeu că nu mi-a lipsit nimic din ceea ce aveam nevoie. În rugăciunea mea de seară există această vorbire: „Doamne, dă-mi mie ce ştii Tu că-mi trebuie, cât îmi trebuie, şi când îmi trebuie, şi nu mai am nevoie de nimic.” N-am invidiat pe oamenii care au bani... În schimb, i-am compătimit pe cei săraci. Mama mea, cunoscându-mă, pentru că eram fiul ei, mi-a spus: „Mamă, nu-ţi face pomană cu toţi, că nu toţi merită să fie ajutaţi... Mulţi sunt înşelători...” Ei, dar nu pot să mă las de învăţătura, de *ordinul* pe care l-a dat un necunoscut care spune: „O mână-ntinsă în faţa mea şi care cere ajutor este ca o barieră peste care nu pot să trec.” Lucru mare spus...

***

Eu sunt socialist de pe vremea când am dat examen la Liceul militar Mănăstirea Dealu, liceu de elită, în anul 1939. Vreo 600 de candidaţi pe 30 de locuri. Şi am dat examen şi am obţinut media 7,13. Intraţi – 30 de inşi. Ultimii zece aveau media 5,00, iar media mea de 7,13 se încadra cam pe locul 15-16.

Eram în Moreni. Şi primim o scrisoare: „Domnule Anastasescu” – se adresau

tatălui meu – „vă felicităm pentru rezultatul obţinut de fiul dumneavoastră la examenul de admitere în Liceul militar Mănăstirea Dealu, însă, datorită situaţiei sociale pe care o aveţi, fiul dumneavoastră nu poate să se încadreze între fiii de elită ai ţării" – ofiţeri superiori, miniştri, bogaţi, oameni de elită.

Tata s-a dus la învăţătorul meu, care era şi directorul Şcolii de aplicaţie la Ploieşti – am făcut clasa a IV-a la Ploieşti, Borcea Vasile îl chema. Şi în 24 de ore, tata, care era croitor, i-a făcut un costum de haine, i-a cumpărat pantofi, pălărie, l-a îmbrăcat elegant... Învăţătorul a zis: „Nea Mitică, mergem la Armand Călinescu!" Şi l-a luat pe tata şi s-au dus la Armand Călinescu.

Au fost primiţi în cinci minute de secretară. Şi-i povesteşte tot, îi arată scrisoarea. Şi Armand Călinescu îi ordonă secretarei să-i facă legătura telefonică cu Comisia de admitere la Liceul Militar, care se întrunea la Mihai Viteazul, în Bucureşti. A obţinut imediat legătura şi vorbeşte cu preşedintele comisiei, profesorul de geografie Pavelescu. Îmi povestea Borcea că, atunci când era acolo: „Nea Mitică îşi strânsese pălăria la subraţ aşa de tare că, dacă avea o cioară, o omora..."

Apăruse în ziar, în ziua aceea, numele celor reuşiţi. Şi Anastasescu nu era! Şi-i arată învăţătorul lui Armand Călinescu, şi zice: „Ia uite, domnule! A obţinut media 7,13. Uite colea zece inşi cu media 5,00 şi băiatul ăsta nu-i primit - şi uite din ce motiv: că face parte dintr-o categorie socială inferioară şi că nu e cazul să ne stricăm noi treburile aici, la Mănăstirea Dealu...” Deşi erau acolo şi câţiva fii de ţărani, dar simbolic, ca să arate că ei îndeplinesc porunca lui Nicolae Filipescu (una din marile figuri ale României, în legătură cu intrarea României în război alături de Franţa... împotriva Germaniei) de a întinde o mână fiilor de ţărani.

El s-a luptat foarte mult să ridice o generaţie de tineri crescuţi în frica lui Dumnezeu şi numai a lui Dumnezeu. Aşa era scris pe frontispiciul lui: „Din acest liceu, de la Mănăstirea Dealu, vor ieşi numai puii de lei paralei crescuţi în frica lui Dumnezeu şi numai a lui Dumnezeu”.

Şi Armand Călinescu, pe un ton plin de vehemenţă şi de revoltă chiar, a zis: „Imediat în ziarul de mâine să apară că, pe lângă cei anunţaţi în ziarul de azi, a fost admis candidatul Anastasescu Silvestru Octavian!” Şi, într-adevăr, am cumpărat *Universul*, şi scria acolo: „Adaos la

lista celor înscrişi în liceu". Scrisoarea aceea cu „Fiul dumneavoastră nu poate face parte din fiii de elită" m-a făcut să fiu socialist, fără să ştiu la început ce e aia. După aia mi-am dat seama. Tata n-a fost un om bogat, dar a putut să crească cinci copii, din care trei au murit de tineri. Era un meseriaş excelent! Veneau la el ploieşteni... toţi cocoşaţii, toţi crăcănaţii veneau şi-şi făceau croiala în stofă la tata. Două clase primare avea şi el. Că frate-său mai mare – Vasile îl chema – zice: „Băi, tu vrei să ai, ca mine, patru clase primare? Tu eşti mai mic ca mine!" Şi l-a scos de la şcoală şi l-a băgat ucenic la croitorie. Şi tata s-a făcut croitor – un croitor talentat.

Bineînţeles că în clasele întâi şi a doua eram văzut de colegii mei – printre care era şi Mihai, băiatul lui Ionel Moţa, şi nepotul generalului Macici, fostul comandant al cavaleriei, şi fiul lui George Brătianu, un nebun care a murit în echipa exploratorului francez Jacques Cousteau... Mai erau Constantin Bălan, fiul administratorului palatului regal, Bălan... şi mai erau mulţi aşa... dar erau şi alţii, în special din Târgovişte. Marea majoritate dintre ei erau franţuziţi de guvernante, de chestii... Franceză de asta, *de bloc*... Şi am

început să învăţ şi eu. În clasa a treia a început latina. Toţi, marea majoritate – boacăne! Ei, atât de mult am iubit eu limba asta...

Prin o mie nouă sute optzeci şi nu ştiu cât, când se aniversau nu ştiu câţi ani de la înfiinţarea Liceului militar... cred că era în 1982... eram mulţi, din toate generaţiile, adunaţi la mănăstire, la monument. Profesorul meu de latină – Dumnezeu să-l odihnească! -, Victor Brânduş, a luat cuvântul. Şi m-a văzut prin mulţime, m-a recunoscut după atâţia ani, şi a zis: „Mă bucur că printre dumneavoastră îl văd şi pe cel mai bun elev al meu din toate clasele: Octavianus Anastasescu!" Ei, vă daţi seama ce emoţie – pe care n-am primit-o cu dragoste, pentru că toţi se uitau la mine... Dar, nu mi-a plăcut, dom'le, să fiu într-o stare de triumf personal faţă de alţii! Nu!

Sunt foarte mulţi care nu au făcut închisoare şi care sunt mai valoroşi decât mulţi care au făcut închisoare şi s-au dovedit nevaloroşi. Iată alt paradox! Tare mult mi-a plăcut discreţia – nu şi ascunderea propriu-zisă, ascunderea de alţii – nu! Discreţia! Asta e altceva. Discreţia e altceva decât ascunderea. Discreţia este, după mine, un dar de la Dumnezeu, de a

te comporta în aşa fel încât să ştii tu despre tine mai mult decât să ştie alţii despre tine. Mie mi-a plăcut omul-masă: acolo unde e grămada, acolo să fiu şi eu.

Şi am avut profesori care nu mă înghiţeau, cum a fost, de exemplu, locotenentul-colonel Cernescu, de ştiinţe naturale, care a avut impresia că eu i-am pus pioneze pe scaun – de fapt i le-a pus Danilovici. Dar el m-a văzut pe mine uitându-mă pe scări, când el urca spre clasă, la Predeal – unde se mutase liceul în 1940, după cutremur... Se făcuse la cutremur mănăstirea praf... dar a fost o disciplină extraordinară, că nimeni n-a păţit nimic, deşi se dărâmase tot... pe dealul ăla, acolo, s-a zguduit...

***

Mama mea era o credincioasă foarte discretă. Nu arăta faţă de nimeni asta... Îl suporta pe omul păcătos, răul care i se făcea... Făcuse doar două clase primare, atât. Tata era mai puţin credincios, dar fără să fie un necredincios.

Auzisem că vreo cinci-şase inşi din grupul nostru anticomunist fuseseră arestaţi. Dar eu, care eram iniţiatorul acestei acţiuni, soldată cu insucces total, nu fusesem încă arestat...

Ştiu că i-am povestit mamei un vis. În noaptea de 5 spre 6 august 1949, m-am visat că am intrat într-o biserică. Şi am luat-o de la primul sfânt, de la prima pictură de pe dreapta, am luat şi-am făcut înconjurul bisericii şi-am memorat toţi sfinţii de pe pereţi.

Vizitând eu biserica aşa, de-a lungul, am dat să ies. Când să ies, uşile erau închise. N-am putut să ies. Şi m-am trezit, şi i-am povestit mamei visul meu. „Aoleu... ducă-se pe pustii, maică! Asta-i puşcărie!" Mama nu ştia nimica de mine, ce şi cum făceam cu grupul meu. Visul a fost între 5 şi 6 august. În noaptea dinspre 6 spre 7 august a anului '49, când am fost arestat, mi-am adus aminte de vorba mamei: „Asta-i puşcărie, mamă"...

În noaptea de 6 spre 7 august 1949, când aveam 21 de ani neîmpliniţi, aud un zgomot în uşa de la gangul casei – eram atât de sigur că în noaptea aceea mă va aresta, că deşi era 1.00 noaptea, eram îmbrăcat. Am avut această presimţire.

***

Mi-a plăcut să mă jertfesc pentru semeni. De asta am ajuns să primesc, la Curtea marţială, categorisirea de om ostil Uniunii Sovietice, acuzat de uneltire împotriva ordinii sociale de stat, socialiste.

Făceam parte dintr-un grup de tineri care ne puseserăm în gând să confecţionăm un aparat de radio-transmisie şi să anunţăm în străinătate ce se întâmplă în România. Dar între noi securitatea a băgat un agent, pe nume Victor Niculescu – care a murit, având pe suflet cel puţin 600 de ploieşteni băgaţi în puşcărie din fărădelegile lui. Noi n-am avut un plan de acţiune concret – ce să facem, cum să facem, pe ce ne bazăm. Eram doar nişte revoltaţi împotriva comunismului. Eram din diferite categorii. Majoritatea elevi. Şi am avut în mijlocul nostru un grec, Ion Antonio, fost marinar, care a fost băgat, implântat în organizaţia noastră.

Când grupul meu a fost prins, a fost băgat într-o încăpere, nu pot să-i spun celulă. Eram toţi, împreună şi cu alţii, din alte organizaţii, dar mai puţini; marea majoritate o formau cei din grupul meu.

Când grupul nostru a fost prins, grecul, ca să dea de treabă securităţii, organizează o evadare. Eu, care eram sceptic în materia asta, primesc de la un băiat foarte bun, dar foarte credul, Gaftoi George, vestea: „Unchiule" – nimeni nu-mi spunea pe nume. Mi se spunea aşa pentru că aveam un nepot de verişoară de-al doilea, Bădicioiu Ilie – unul dintre primii

turnători ai mei după eliberare. Şi organizează grecul o evadare. Şi vine Gaftoi la mine şi-mi spune: „Unchiule, la noapte evadăm!" „Ce faceţi, mă?" „Evadăm." „Şi unde mergeţi?" Zice: „Ne aşteaptă două autobuze la capătul străzii" Eu mi-am dat seama imediat că e o cursă. Zic: „Dar de unde? Cine ţi-a spus?" „Antonio." Eu aveam dubii serioase asupra grecului. Şi zice: „Tu, ca să vadă toţi, că după tine au să se ia toţi, vii şi dai gratiile la o parte." „Păi, cum să le dai, mă?" Zice: „Deja s-a umblat la ele." „Adică, cum?" Zice: „Un om a ieşit aşa şi a plecat." Zic: „Când? Cine a făcut asta?" Zice: „Păi, cutare." Zic: „Bine, mă." Erau toţi îmbrăcaţi. În spatele meu – eu stăteam într-un pat mai sus şi sub mine era un ţigan, pus anume să audă ce se vorbeşte. M-am prins că e o cursă. Şi mă dau jos din pat, mă duc la gratii, pun mâna pe una şi văd că se mişcă. Zic: „Aici este teatru!" M-am dus repede, am luat un ciorap, am şters locul unde am pus mâna, să nu rămână amprente – eram dibaci de mic – şi stau şi mă uit: nici ţipenie de gardian. Mă uit sus, acolo, unde era turelă de asta – nimic! Când am văzut, am zis: „Aici e şcoală mare!" Mă duc la ţigan, îi dau pătura de pe cap şi-ncep să-i dau în cap. Şi a înce-

put ţiganul să urle: „Au! Au! Mă omoară!” Doar, doar, o să vină vreun paznic... Nimic, nimeni, deşi de obicei, când se auzea un zgomot, gata, veneau imediat. Şi, dă-i bătaie ţiganului! Şi-am ordonat să nu plece nimeni: „Toată lumea se dezbracă şi intră în pat!” Toţi au executat ordinul – eu eram doar absolvent de liceu militar, dar ştiam să dau ordine.

A doua zi, vine gardianul şef. Zice: „Ce s-a întâmplat aici?” Şi ţiganul a început: „M-a bătut ăsta de sus!” „Şi de ce l-ai bătut, mă?” „Mi-a furat medicamentele.” De unde medicamente, acolo? Doar doi inşi primeau medicamente acolo: unul, Dupont, şi unul, Vulcănescu, care era nepotul lui Mircea Vulcănescu. Ăştia doi primeau prin cineva vitamine, chestii... „I-ai furat medicamentele, mă?” „Ce medicamente?” Şi mi-a dat ăla o palmă!... Şi s-a terminat bâlciul. Gaftoi vine la mine: „Unchiule, n-ai făcut ce trebuia. Trebuia să ne laşi să evadăm.” „Mă, nenorocitule, nu mai era unul în viaţă!” Şi să vă spun de ce. Când am plecat de la penitenciarul din Ploieşti spre Braşov, unde trebuia să fim judecaţi de Curtea marţială, acelaşi Gaftoi vine la mine şi-mi spune: „Unchiule, la Timiş o să oprească maşina, ca să ne facem nevoile.” Zic: „Dar de unde ştii tu,

mă, că la Timiş?" „Acelaşi Antonio, împreună cu unul, Murgoci, ştiu că o să oprească maşina la Timiş. Unchiule, cu Timişul, cu chestii... când ai să spui tu: «Fuga!», atunci ne răspândim."

Am căutat să fiu ultimul. Toţi ostaşii care însoţeau camionul erau cu arma pregătită. Şi un locotenent major, unul, Simion, stătea şi ne privea. Am ţinut să ies ultimul. Nici n-am coborât din camion şi am zis – toţi erau informaţi că trebuie să evadeze, toţi! Se dusese vestea. Am strigat: „Toată lumea în maşină!" Ştiţi cum s-au năpustit să intre în maşină? Ca nebunii, domnule! În firea lor, în instinctul lor, ştiau cam ce-i aşteaptă. Ce mi-a zis ăsta, George Gaftoi, la Braşov? „Unchiule, toată lumea a avut încredere în tine, dar, uite ce ne-ai făcut! Eram liberi acum!" „Liberi în cer, mă!"

După ce am ieşit din puşcărie, eram pe Strada Franceză, aud o voce: „Domnu' Anastasescu! Domnu' Anastasescu!" Domnul – nu tovarăşul. Mă întorc. Cine era în spatele meu şi fugea? Simion, ofiţerul care ne ducea de la Ploieşti la Braşov. Acum nu mai era în securitate, era şef de cadre la Uzina 1 Mai. Zice: „Stai niţel!" Am stat, m-am oprit. Ce-o fi vrând ăsta de la mine? Când s-a apropiat, l-am recunoscut

că e el. Eu nu-l văzusem pe el decât în haine militare, şi acum era civil. Zice: „Când or ieşi din puşcărie toţi ăia cu care ai fost, să-ţi laşi pantalonii jos şi să vie unul câte unul să te pupe-n fund! Că, dacă trăiesc acuma, trăiesc numai din cauza matale!" Asta a fost confirmarea unui lucru pe care eu deja îl ştiam, că evadarea era de fapt o farsă, ca să ne poată împuşca.

***

În fine, am ajuns la închisoarea din Braşov. Acolo era politruc unul, Lazăr, un pitic evreu, scăpat de la Auschwitz. Eu spuneam poveşti religioase. Şi-i învăţam pe mulţi să se roage. În acest timp, Stalin îi dă ordin lui Gheorghe Gheorghiu-Dej să-i aresteze pe toţi sioniştii şi iehoviştii, considerându-i agenţi americani.

Şi era acolo, pe etajul unu, o celulă cu ardeleni iehovişti, martori ai lui Iehova – că Ardealul a fost poarta de intrare a tuturor mizeriilor sectante. Şi mă cheamă politrucul. Zice: „Băi, tu eşti ăla cu religia în camera aia, nu?" „Ce religie?" „Îi înveţi pe ăştia rugăciuni! Păi, în loc să vă pocăiţi, voi aţi venit aici să faceţi religie?" Şi, cum era el mic, aşa, şi eu mai înalt ca el, s-a gândit el că dacă, de la înălţimea lui, vrea să-mi dea o palmă, nu mă ajunge. Şi

a ţopăit în sus, ca în palma aia pe care mi-o dă, să se adauge toată greutatea corpului său. Şi mi-a dat cea mai puternică palmă pe care am primit-o în viaţa mea. A fost grozavă. M-a ameţit. Şi-i dă ordin gardianului: „Bagă-l în camera cutare!"

Când m-a băgat acolo... erau şase inşi, mărunţei de stat, îmbrăcaţi aproape toţi la fel, şi toţi cu jambiere până-n genunchi, de lână, groase. Zice unul dintre ei: „Tu eşti cu Hristos, mă?" Când am văzut în ce grup de oameni am intrat, mi-am zis: „Nu merită răspuns!" Şi nu le-am dat niciun răspuns. Şi m-au pus la chinuri. Dar la chinuri foarte rafinate: m-au pus la foame, la sete şi la nesomn. Şi la întrebări veneau fiecare, îmi dădeau cu gamela pe la nas, cu mâncare... Ziceau: „Te lepezi de Hristos?" Nu le dădeam niciun răspuns, nici da, nici nu. Dintre toate, Maica Domnului mi-a luat foamea, mi-a luat setea, dar nu mă împăcam cu nesomnul. Cel mai mare bine pe care mi-l făceau era când, în dorinţa lor de a mă umili, mă puneau să mă aşez în genunchi. Alea erau momente de relaxare pentru mine: stăteam cu fundul pe călcâie. Şi era unul care şi dădea semn când închid ochii. Şi iar mă trezea... Dar, oricum, aveam o stare aşa, de amorţeală, de pier-

dere, care mă ajuta să mă păstrez în firea mea. Şi am stat cu nemernicii ăştia de iehovişti vreo şase sau şapte zile – nemâncat, nebăut, nedormit. Se deschide uşa şi gardianul: „Anastasescu Octavian!" „Da, eu sunt." „Poftim afară!" Am ieşit afară. Zice: „Astăzi mergi la proces."

***

M-a blagoslovit Dumnezeu, după atâta necaz pe care l-am suportat din cauza iehoviştilor, ca în anul 2008 să mă mut unde locuiesc acuma, la vreo câţiva metri, zeci de metri, de localul de rugăciune, de adunare a iehoviştilor. Ce noroc pe capul meu... În fiecare duminică, când mă duc să iau pâine pentru biserică, trec prin faţa lor. Sumedenie de oameni distinşi la chip – bărbaţi, femei, tineri, bătrâni, copii ţinuţi de mână. Îi ia şi îi duce adunări... Şi-i văd înmulţindu-se, din duminică în duminică. E un cuib al lor aici foarte puternic. Oameni bine îmbrăcaţi, stilaţi. Şi, dacă mă doare ceva, mă doare faptul că aceştia reprezintă un pericol mare american, venit tot prin Ardeal, că Ardealul a fost poarta de intrare a sectelor. N-am auzit nicio predică sau vreo învăţătură din partea preoţilor despre pericolul pe care-l reprezintă această sectă care e în

creştere. Să zică: „Măi, creştinilor, fugiţi de astfel de pramatii!”...

Într-o zi, mergând după pâine, într-o duminică, m-a oprit o femeie şi mi-a dat o broşurică... *Turnul de veghe*. M-am purtat foarte delicat cu ea, ca să-i arăt că creştinii sunt cu totul altceva decât consideră ei, şi i-am povestit că în aşa ceva nu cred şi că la religia lor, la cultul lor n-aş trece nici dacă m-ar omorî cineva.

***

Îmi fixaseră data procesului. Şi nu ştiu de unde am avut puteri să pot să merg de la închisoare, pe jos... Ăştia cu partidul deja organizaseră nişte grupuri – muncitori, studenţi, ce erau, nu ştiu – şi pe drum au început să ne huiduiască. Eram un grup mare. Şi am ajuns la proces. N-a fost singura dată. M-am dus de vreo patru-cinci ori. Şi preşedinte era unul, Lazăr, Teodor Lazăr, şi procuror, Ciurea. La proces, întrebaţi fiind, fiecare mai dădea câte un nume, fiecare dădea vina pe altul. Eu am avut o atitudine cu totul aparte. Plecasem de la securitate cu propunerea de condamnare de la 7 la 15 ani. Motivul: propagandă ostilă împotriva Uniunii Sovietice şi articolul 209, acţiune potrivnică regimului socialist.

Nu ştiu cum s-a întâmplat, că am căpătat simpatia preşedintelui şi a procurorului, când au văzut poziţia mea, care se voia demnă, şi n-am dat vina pe nimeni, deşi eram unul care ştia cele mai multe lucruri. Mă acuzau mulţi, dintre care unul, Zamfirescu Constantin, care devenise, după eliberare, şef de staţie de benzină la Slobozia, în drum spre Mangalia. Asta o ştiu de la securistul meu care venea la mine să-i dau cartofi şi mere, pere, ceapă.

Lucram la I.L.F. Prahova, la Întreprinderea de Legume - Fructe. Zice: „Bă, Zamfirescu ăla al vostru ne dă benzină şi când ne ducem spre Constanţa, şi când ne întoarcem! Şi tu nu eşti în stare să ne dai un sac de cartofi?" Zic: „Dacă am aprobare de la director, sigur că vă dau! Eu nu pot să-i spun şefului de depozit să vă dea dumneavoastră ce doriţi." Lucrau, dom'le, ca-n ţara lui Papură vodă! Câtă nemernicie!

Şi m-am trezit cu condamnare de un an şi jumătate. Toţi au rămas înlemniţi. Alţii aveau patru ani, cinci ani, şapte ani. Eu, cel pe care îl ştiau de şef – un an şi jumate! Grecul, omul securităţii, a lansat zvonul: „Ăsta ne-a băgat în puşcărie!" Lui, grecului, i-au dat trei ani. După ce

grecul a ieşit din puşcărie, imediat l-au primit în facultate. Şi-a terminat facultatea şi, fără niciun fel de practică, l-au băgat director la o întreprindere din Buzău, cu cauciuc...

***

La Braşov am întâlnit un judecător legionar, condamnat din '41. La vreo trei luni de zile după ce l-am cunoscut, mi-a spus (încă nu ne dăduseră condamnările): „Domnule Octav, roagă-te la Dumnezeu să-ţi dea cât mai mulţi ani de puşcărie, pentru că adevărata dumitale libertate aici este! Răul cel mare va fi după ce te vei elibera. În libertate vei fi un om nenorocit." Eram tânăr, n-aveam experienţa vieţii. Nu puteam să înţeleg ce vrea el să spună. Dar, zic, cum poate să fie mai rău ca în puşcărie? Dar a avut dreptate total! Peste 100%!

***

De la Braşov am luat şirul în trecere spre Canal. Toată lumea îmi spunea „studentul", dar eu nu eram student, deşi intrasem primul la Facultatea de Filosofie, în anul 1947. Ştiu că am luat examenul, la care mi-a picat tema: „Comentaţi dictonul: *Cunoaşte-te pe tine însuţi*". Din vreo trei sute şi ceva de candidaţi, pe ţară, am ieşit primul. Tata, când a auzit, a zis: „Mă,

băiatule... neam de neamul nostru n-a avut filosofi!" Îi cerusem să mă întreţină. Cât am fost în liceul militar, cheltuiala lui a fost minimă. Eram semi-bursier şi plătea, pentru un an de zile, nici cât un costum de haine. Dar aveam mâncare, internat, dormit, cărţi, studii. Şi zice: „Îţi dau să te distrezi o săptămână de zile, şi după aia vii şi iei acul şi aţa!" – voia să mă facă croitor, că n-avea cine să-i continue meseria...

Dar am fugit de-acasă. Neamurile nu mă primeau, de frica lui. Şi, când eram în Braşov – toţi mă ştiau de „studentul", şi ăştia de la administraţie, că aşa, cu asta plecasem de la securitate. Şi, nici una, nici două, mă întreabă: „Ce profesie ai?" „Funcţionar." M-au trecut spre Canal. Dacă spuneam: „Student", nimeream la Piteşti. Ar fi fost groaznic. De la Braşov am trecut prin Văcăreşti, din Văcăreşti la Jilava, de la Jilava la Canal. În 1950.

Dumnezeu a făcut în aşa fel ca lucrurile să se înnoade, ca să mă îmbolnăvesc grav. Ne-au făcut analize medicale, să vadă care avem sifilis şi care nu. Asistentul ăla, când să-mi ia sânge, a văzut că nu-mi curgea sânge, ieşea o spumă roz. S-a uitat la mine şi a zis: „Ar trebui să-ţi faci testamentul, măi, omule..."

***

Şi în prima zi de muncă la Canal am nimerit la ripare. Ce era riparea? Construire de cale ferată pentru vagoane, ca să ducă pământul dintr-o parte în alta. Şi în prima zi, când am ajuns, descărcam dintr-un vagon nişte şine de cale ferată, făcute în Ungaria, grele, mari. De unde să avem putere să facem asta?

La un moment dat, la capătul celălalt al şinei era unul, Cocoş, sifilitic. Şi, când am luat şina de cale ferată, nu ştiu cum a hâţânat-o el, că i-a căzut din mână. Şi, căzându-i lui din mână, reflexul s-a îndreptat către mine şi am scăpat şi eu şina de cale ferată, dar pe piciorul meu.

Norocul cel mare a fost că aveam în acel moment piciorul pe un pământ moale, săpat, şi lovitura nu mi-a tăiat piciorul. M-au apucat durerile, la degetul mare de la piciorul stâng. Şi acuma am copită de cal, în loc de unghie, acolo. Şi prin empatie, a trimis durerea la degetul mare de la piciorul drept (Aoleu, ce păţesc când îmi tai unghiile!).

Unul dintre deţinuţi zice: „Fă o gropiţă în pământ, fă pipi în ea şi bagă piciorul acolo!" Şi am făcut aşa. Dar, de unde să treacă durerea? M-am infectat! Şi a trecut doctorul – întotdeauna trecea un doctor

aşa, de la stânga la dreapta. Zice: „Ce-ai păţit?" I-am arătat. M-am infectat. S-a făcut degetul mare cât un cartof. Cangrenă. Hai să-mi scoată unghia. Atunci m-am îndrăgostit eu de ceea ce înseamnă să fii medic. Un ungur, Ianoşi, doctor Ianoşi, a venit la mine: „Iartă-mă, dar n-avem anestezice. Va trebui să-ţi scot unghia pe viu." Şi s-a aplecat şi mi-a apăsat pe partea exterioară. Atunci am văzut şi eu ce înseamnă un medic adevărat. Deşi era ungur. De mirare! A izbucnit puroiul, de i-a intrat şi-n ochi, şi-n gură şi-n nas, dar nu s-a lăsat până nu şi-a terminat treaba. Şi după aia s-a dus şi s-a şters. Un român nu ştiu dacă ar fi făcut aşa. Dar ungurul a făcut. Şi a ieşit la puroi...

Şi un doctor român, medic militar – Dumnezeu să-l odihnească în pace! – Brânduşoiu, m-a văzut şi m-a luat de braţ şi m-a dus la baracă, şchiopătând. Zice: „Am să mă mai ocup de tine!" Şi s-a ocupat. M-au bandajat, şi-mi făcuseră pe picior ca un fel de galoş, de şoşon, cu pansament, şi mă scoteau la muncă, în aceeaşi brigadă, la ripare. Din cauza scurgerii continue, cu praful pe care îl luam de la călcătură – că nu mai aveam bocanc. Aveam piciorul drept bocanc, cu pansament, şi nu mai putea să intre în bocanc,

că era pansamentul gros. Şi a început să mă doară rău. Şi a fost nevoie ca doctorul să-mi scoată pansamentul. Când să mi-l scoată, nu putea: se făcuse ciment! Beton. Ziceau: „Ce facem? Îl tăiem?”

La un moment dat, intră un evreu. Evreii purtau pantaloni scurţi – făceau pe galanţii! Şi, când se chinuiau ăia să-mi scoată bandajul, vine unul cu o găleată mizerabilă, în care un om corect şi simţit nici la porci n-ar fi dus mâncare, într-o găleată ca aia, din care ieşeau aburi. Era apă fiartă. Şi o duce în faţă la evreu, săracul. Şi ia Ianoşi şi-i bagă piciorul în apa aia fiartă, pentru că-i putrezise carnea pe picior. Şi a scos Ianoşi bisturiul şi a început să radă hălci de carne din piciorul lui. În momentul acela, am leşinat, uitându-mă acolo. Şi atât am mai auzit: „Acuma!” – era momentul să tragă, să-mi scoată „cizma”. Şi au reuşit. M-am trezit din durere, transpirat, vai de capul meu.

Prezent acolo era doctorul Brânduşoiu şi a văzut mizeria care era la piciorul meu. Mi-a dat cu apă oxigenată şi m-a luat la braţ, să mă ducă la baracă, de mână, săracul. Zice: „Măi, băiatule, noi, aici, n-avem niciun fel de penicilină. Ştii care e singura ta scăpare?” „Care e, dom’ doctor?” „Să ai norocul să-ţi trimită Dumne-

zeu o muscă, şi musca să se aşeze pe rană, şi să fie o muscă care să facă ouă, din care să iasă viermi şi să-ţi mănânce mizeria care este acolo." Când am auzit asta... vai de mine!

Când intru în baracă, nu puteam să intru de muşte! Baraca mea era aşezată lângă groapa unde îşi făceau nevoile tot sectorul ăla de barăci. Unde să găseşti o muscă „sănătoasă" în toată mizeria de acolo, să se aşeze pe rană? M-a apucat aşa un dor de mama, şi i-am zis în gând: „Mamă, trei copii mari ai pierdut... o să-l pierzi şi pe al patrulea". Şi mi-am pus fruntea pe genunchiul drept şi-mi luasem gândul de la orice lucru bun.

Dar, ce-mi spune doctorul? „Roagă-te la Maica Domnului şi te va ajuta!" Era medic militar!!! – şi pleacă. Şi atunci mi-a venit în gând, şi-am zis cu voce tare: „Maica Domnului, ai grijă de mine!" În câteva momente, au dispărut toate muştele, toate au dispărut! Zic: „Ia uite, mă, nici de muşte n-am noroc!" Şi mă apucase un fel de plâns. Şi cum eram cu piciorul aşa, descoperit, fiindcă era foarte cald, am simţit, la un moment dat, o gâdilitură. Mă uit: o muscă îşi lăsa ouăle. Zic: „Doamne, dă să fie musca aia salvatoare!" A zburat musca şi am acoperit cu o cârpă

locul. Nici nu mai mâncam, nu dormeam, eram zăpăcit de tot. Dimineaţa, am dat cârpa la o parte şi am văzut un muşuroi de viermi, care îmi ocupaseră toată plaga. Zic: „Să ştii că ăsta-i norocul meu!" Am pus cârpa la loc, ca nu cumva viermii să se ducă în altă parte, şi a doua zi am reuşit să-mi văd, pentru prima dată, osul. Ajunseseră viermii cu mâncatul la os. Mi-am văzut osul de la degetul mare – prima dată în viaţa mea când mi-am văzut osul! Mi-a trecut şi temperatura.

***

După câteva zile, mă duceau la muncă. Mă duceau doi ardeleni, dintre care pe unul – dacă mai trăieşte, să-l ţie Dumnezeu sănătos! – îl chema Serafim, iar pe celălalt, Petrovan. Mă duceau de braţ. Şi, după aia, stăteam şi mâncam, mi-aduc aminte, era fasole. Şi stăteam pe scara de la baracă şi mâncam cu multă plăcere. Cazanul din care servea era chiar în faţa mea, şi servea la rând. Şi după ce am mâncat eu vreo jumătate de gamelă, scoate în ciorbalâcul ăla, pentru cine era la rând, o căpăţână şi zice: „Ia uite cine are noroc la oaie!" Dar eu m-am uitat atent şi zic: „Băi, nenorocitule, ăsta e câine, nu te uiţi ce dinţi are?" Şi a luat ăla şi a aruncat căpăţâna... iar mie, pe dată, mi

s-a făcut rău! Da, era câine! Mi s-a făcut rău! Într-un ceas, am făcut icter. Într-un ceas mi s-au îngălbenit ochii. Rău! Vomam, transpiram, nelinişte. M-au scutit de muncă pe şantier.

Tot Brânduşoiu, săracul, a intervenit la doctorul Hartman, evreu, care era şeful cabinetului medical. Şi tot Brânduşoiu zice: „Măi, copile, aici medicamente pentru icter n-avem. Dar îţi dau un sfat. Aveţi voie să faceţi foc aici, în curtea lagărului. Fierbe-ţi apa şi bea pe zi trei litri de apă fiartă. Şi stai pe partea dreaptă." Ce să fac? Am făcut aşa. Tare scârbos să bei apa fiartă!

Ei, şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi al Maicii Domnului, am început să mă dezgălbenesc. Deşi mă dăduseră să lucrez într-un mediu de scârbă: eram vidanjor... Cu mizerii... aveam nişte căngi... Şi am stat aşa vreo două săptămâni. Eram bolnav, dar ei asta şi aşteptau: să se moară!

***

Apropo de moarte, când eram bolnav, că am făcut, după acest icter, dizenterie, şi ieşeam noaptea să îmi fac nevoile de mai multe ori. Şi noaptea aveai voie să ieşi numai dacă-ţi puneai cearceaful alb pe tine, ca să te vadă santinela. Şi vreau să spun, cu durere în suflet, că toată paza

la lagăre era făcută numai cu armată de olteni. Câinoşi! Şi, după gardul de sârmă, era o zonă interioară de interdicţie. Dacă călcai, soldatul te împuşca acolo, pe locul ăla, n-avea nicio treabă: ai încălcat consemnul.

Din cauza bolii şi a răului pe care-l aveam, n-am fumat, mă lăsasem de fumat. Şi santinela zice: „Domnu' deţinut, aveţi o ţigară?" „N-am, dragă, că nu fumez. Sunt bolnav." „Bine, bine!" Voise să mă atragă în zona de interdicţie, să tragă în mine, şi i se dădea o lună de zile concediu acasă. Lucru care s-a întâmplat cu un student, Dumitrescu: un soldat l-a înşelat, l-a băgat în zona interzisă şi l-a împuşcat, a murit.

***

După ce am scăpat şi de icter şi de dizenterie, mă apucă o malarie... Ajunsesem un cadavru viu. Şi mă trimiseseră la spart piatra, în afara coloniei. Şi dădeam cu ciocanul în pietre, să le fac fărâme, cu puterile pe care le aveam. Deci: cangrenă, operaţie, icter, dizenterie, malarie. Atât mi-a mai trebuit, ca să părăsesc canalul: tuberculoza. Într-o noapte, am făcut o hemoptizie. Şi Brânduşoiu m-a luat şi m-a dus la Hartman, care era radiolog. Şi, parcă-i aud sentinţa, care a însemnat,

pentru mulţi ani, un lucru de care nu-mi vine să-mi aduc aminte. Sentinţa a fost: „Tuberculoză incipientă, ambele vârfuri. Scrie acolo!" A scris şi m-au scos de la munca grea. Şi aveam grijă în baracă, acolo, de măturat, de nu ştiu ce... Şi, la un moment dat, pentru că boala era în evoluţie, sunt propus pentru plecare la spital, sanatoriu. Dar toate s-au petrecut de aşa manieră, încât să pot să ajung mai apoi la Târgu Ocna, ca să-l cunosc pe Valeriu Gafencu.

Veniseră la canal oamenii lui Ţurcanu, reeducaţi la Piteşti, şi băgaţi şi la Canal, ca şi prin alte închisori. Mi-aduc aminte de o năzbâtie. La Braşov, a venit unul ca să ne îndemne să cerem să mergem la Canal. Că el de acolo vine, şi că e mâncare bună – dacă vorbeai în închisoare de mâncare, era ceva de speriat! Foamea era „la modă". Mulţi au căzut moral şi psihic din cauza foamei. Ei, de lucrul ăsta, Maica Domnului avut grijă de mine. Şi mi-aduc aminte că la Braşov aveam pe unul fomist, Popescu, care visa noaptea şi-i cerea mă-sii de mâncare: „Mamăăă... dă-mi ciorbă de varză, că mi-e foame!" Din bucăţica aia de pâine pe care o primeam, o parte i-o dădeam lui.

M-am uitat la unul dintre indivizii care spuneau că au venit de la canal şi că muncesc, şi mi-am zis: „Ăsta minte...” – am avut un talent extraordinar să descopăr jigodiile! Zic: „Măi, şefule, vii de la Canal?” „Da.” „Şi ce-ai muncit acolo?” „La lopată!” Zic: „Ia arată mâinile, mă!” Avea nişte mâini cu piele de domnişoară! Zic: „Astea-s mâini de muncitor, mă, care vine de la Canal?” „A, păi, să vezi, că nu vin acuma de-acolo... am mai stat prin alte închisori...”

La Canal au venit nişte studenţi în medicină, reeducaţi. Făcusem prietenie cu unul Florin – nu-i spun tot numele, pentru că nevastă-sa trăieşte... Ei, el era ţărănist. Şi s-a dat cu reeducaţii. Şi vine la mine şi-mi propune să măresc gaşca: „Octave, asta-i calea!” Zic: „Ce vorbeşti, mă? Tu ai înnebunit?” În fine, a avut o discuţie cu mine şi, ca să iasă în evidenţă faţă de ăştia, care veneau să reeduce, copiii lui Ţurcanu, se duce şi-i spune brigadierului. Brigadierii erau făcuţi din cei de la drept comun. Şi era o javră de om... parcă-l văd şi acum: avea o bucată de carne lipsă la piciorul drept... avea vreo trei crime la activ... Şi se duce şi spune gardianului, care era pus să sprijine acţiunea ăstora. Şi mă toarnă ăsta, care mi-era

prieten. N-are Ioil, proorocul, dreptate? *Nebun este acela care are încredere în om, căci omul este trup, iar trupul este stricăcios*. Aşa este!

Şi Dorobanţu, gardianul şef de baracă, mă ia de ceafă să mă ducă la Stănciugel. Stănciugel era brigadierul şef al şantierului. Stănciugel ăsta era un oltean, un haidamac, de-abia intra pe uşă. Stănciugel era o namilă, o secătură! Avea vreo nouă crime la activ. El era omul care l-a împins pe comandorul Atanasiu în cuptorul de cărămizi, şi comandorul a ars de viu la Canal, la Poarta Albă. Şi m-a dus la el. Zice: „Ce-i cu ăsta, mă?" Zice: „Dom' şef, nu vrea să se reeduce!" Se ridică Stănciugel. Zic: „Ăsta, dacă-mi dă un pumn, m-a omorât. Se ridică de pe scaun şi ia direcţia spre mine. Când a ajuns la jumătatea distanţei – asistent era unul dintre deţinuţii frontierişti, cei care încercau să treacă graniţa prin apă. Şi aveam un prieten, unul Mişu Ionescu, care lucra la abator, aici, la Ploieşti. Şi-l cunoşteam. Nu eram prea buni prieteni, dar ne respectam. – Şi, la jumătatea distanţei, vine ăsta, frontieristul, îl opreşte pe Stănciugel şi-i suflă ceva la ureche. Înainte de asta, Ionescu i-a suflet ceva frontieristului la ureche. Nu ştiu cum a făcut, cum a auzit,

că a venit acolo, în camera unde era şeful. Şi, după ce-i suflă ceva la ureche ăsta lui Stănciugel, acesta schimbă direcţia şi nu mai vine spre mine, se duce spre Dorobanţu, gardianul de baracă. Îi trage o înjurătură şi-i zice: „Şi ce vrei, bă? Ce-ai tu cu el? Eşti stăpânul lui, să se reeduce? Marş de-aici!" Am rămas trăsnit!

Mişu Ionescu zice: „Dumneata - «dumneata» mi-a zis, nu «tu» - du-te şi-ţi vezi de treabă!" Am ieşit. Mă aştepta Dorobanţu: „Ce mi-ai făcut, mă?" Zic: „Eu? N-am făcut nimica!" „Hm! L-a mânat dracul spre mine, că dacă-mi dădea un pumn, praful se alegea de mine!", zice Dorobanţu. Ajung în baracă şi mă întâlnesc cu Florin. Eu nu ştiam de ce m-a luat Dorobanţu acolo. Zic: „Ce mi-ai făcut, Florine?" „De, Octave, dacă nu vrei să te reeduci, ce să-ţi fac?"

Unde credeţi că m-am reîntâlnit cu el, după eliberare? Vicepreşedinte pe oraş la Asociaţia foştilor deţinuţi politici. Securitatea a avut grijă să-şi bage oamenii în toate filialele. Mă uit la ţărănişti – că sediul nostru stă cu chirie la PNŢ-CD – şi văd oameni, unul dintre ei, care turna pe faţă, membri ai PNŢ-CD-ului.

Şi atunci când era să mă omoare Stănciugel cu pumnul lui m-a ajutat tot

Maica Domnului. Numai ea! Numai ea! Discretă, foarte discretă...

***

Un alt eveniment, din amintirile de scârbă pe care le am. Când ne-au îmbarcat pentru spital, nu ştiam că merg la Târgu Ocna... ştiam că merg la spital, la Văcăreşti. Eram într-o sală mare, cu lăzile de lemn, cu ce aveam noi, acolo, cu boarfe. Şi la un moment dat se produce o inspecţie la geamantane. Nu ştiam despre ce e vorba. Şi vine unul, Petrovan, la mine şi-mi spune: „Te caută cineva afară, un prieten."

Eu, curios, ies afară – afară din sala aia. Mă uit în stânga, în dreapta, în faţă. Ce se întâmplase? În baraca vecină, eu aveam un prieten făcut acolo, la canal, care s-a plâns că i s-a furat slana. Şi a venit o echipă să controleze geamantanele fiecăruia. Şi ajunge şi la mine. Dintr-o dată, apare păgubaşul, care era prietenul meu. Zice: „Acolo nu căutaţi, e prietenul meu şi nu se poate să fi făcut el asta!" – şi ei trec mai departe şi nu găsesc nimic. Se termină treaba, ne îmbarcă în maşini, în camioane, ne duce la gară, la Matei Basarab, de acolo... spre Jilava. Aproape de Jilava, vine Petrovan la mine. Zice: „Lasă-mă să umblu la lada ta, că slana aia eu

am luat-o! Îţi opresc şi ţie din ea." Zic: „Băi, omule, în halul ăsta ai ajuns? Dacă o găseau la mine, ce făceam?" Mă duceau la Stănciugel, care îmi dădea un pumn şi muream pe loc! Mulţi au murit dintr-un pumn. Şi zic: „Urât ai făcut, Petrovanule! Nu credeam că un ardelean poate să facă aşa ceva!" „Ei, frate!... Foamea... Foamea..." După slană! Ardeleanul şi slana. Cum a intervenit acolo Maica Domnului? Că l-a adus pe păgubaş în momentul când urma să mă caute pe mine în ladă! A apărut ăla şi a zis: „Nu căutaţi aici!"

***

Şi am ajuns la Văcăreşti. La Văcăreşti stătea lângă mine un sionist, arestat şi el. Ni se dădea ăstora, tuberculoşi, câte o jumătate de cană de lapte. Evreul, prin metodele lui talmudice, prin nişte ameninţări că nu ştiu ce, nu ştiu cum, m-a obligat să-i dau porţia de lapte. Noroc că n-am stat mult la Văcăreşti şi m-au îmbarcat pentru Târgu Ocna.

***

Am ajuns la Târgu Ocna prin martie 1950. Am ajuns acolo într-o dimineaţă, spre ziuă. Ne-au luat, ne-au cărat, ne-au băgat în închisoare. Şi dimineaţa, nu se făcuse încă lumină, ne-au scos la urinat. Era acolo improvizat un W.C., lângă gard.

Dar am simţit că nu se producea zgomotul acela normal... Pentru că noi, fără să ştim, am urinat pe un mort! Groaznic! De ce au fost ăştia în stare!.. Mortul era acolo, lungit, şi ne-au pus să facem la gard. Special au făcut-o! Se foloseau de toate măgăriile posibile şi imposibile.

***

Politruc acolo era tot un evreu, Slamescu, fost Slamski. Când m-am aşezat în pat, mă întorc pe partea stângă, începuse să se facă ziuă, m-am uitat în jos. Ce să vezi? În celulă cu mine, o femeie!... Şi mă vede că m-am mirat, că m-am înspăimântat. Zice: „Nu te teme, sunt bărbat. Dar la Timişoara am fost anchetat cu creionul pe testicule, şi am fost obligat să-mi scoată testiculele şi am prins caractere de femeie." O sârboaică îi ancheta, sau îi co-ancheta. Şi ea pe mulţi îi lovea cu creionul peste testicule – doar, doar or spune ceva. În fine! Zic: „Doamne, unde am ajuns? Doamne, unde am ajuns? Vai de noi!"

***

Când s-a făcut ziuă, ne-au luat de acolo şi ne-au repartizat pe camere, la etajul unu. Mi-au dat un pat, pernă... Pernă! Pătură cu cearceaf – lucru mare! Spital. Şi fac cunoştinţă cu cel de lângă mine –

era în dreapta mea: Caramitru Aurel, un macedoromân. Un student venit de la Piteşti care arăta a înger. Înger! Dintr-o dată, uitându-ne unul la altul, ne-am dat seama care cum suntem. M-a luat a doua zi de dimineaţă şi m-a dus la patul lui Valeriu Gafencu. Luat de mână, fără să mă cunoască din vorbire, din povestiri, ci numai din priviri. Când m-a văzut Valeriu Gafencu, m-a învăluit cu o asemenea privire, o năvală de lumină... o lumină nu supărătoare şi respingătoare, ci o lumină care pur şi simplu te făcea să te topeşti în ea... cu plăcere, cu dragoste... Parcă mi-ar fi spus – aşa am înţeles eu din felul în care m-a privit de prima dată: „O, de când te-aştept, Octaviene...” Şi din clipa aceea, am fost nedespărţit de el până când m-am liberat.

Rugăciunea lui preferată era aceea pe care o învăţa şi-i învăţa pe alţii s-o spună: rugăciunea către Domnul Iisus: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul.” Eu nu ştiu ce rugăciune spunea el în gând, că nu se ruga niciodată în prezenţa mea, să spună rugăciuni. Şi nici nu era nevoie, pentru că el, în integralitatea lui, era o rugăciune, era o rugă.

El era într-o convorbire continuă cu Dumnezeu. Era un om descărnat, piele şi os. Aşa era de când l-am cunoscut. Pe spate nu putea sta din cauza escarelor pe care le avea pe spinare şi care nu-i permiteau să stea pe ele. Şi stătea cu genunchii adunaţi înspre faţă. Avea o plăcere nemaipomenită, şi o jenă, în acelaşi timp, când îi luam şi-i frecam picioarele. De fapt, nu-i frecam picioarele, că n-aveam ce să-i frec, mai mult i le mângâiam, să-i sporesc circulaţia sângelui. Pentru mine era o stare de farmec, când eram lângă el. Nu mi-a fost frică de respiraţia lui – şi e mare lucru să stai lângă unul care este total infectat de microb, să stai în respiraţia lui. Nici nu m-am gândit că mi-ar putea fi frică, că dacă m-aş fi gândit, probabil că aş fi avut o anumită reacţie. Atât rămăsese din fiinţa lui: glasul, rostirea, şi privirea. Când te privea, domnule, simţeai că dă o năvală de dragoste din toate părţile lumii în tine – de peste tot: din dreapta, din stânga, de sus, de jos, de peste tot.

De la Valeriu Gafencu am învăţat rugăciunea inimii şi a minţii – că nu-s de acord cu denumirea de *rugăciunea lui Iisus*, că Iisus nu-Şi putea face El singur, Sieşi, rugăciune. Rugăciunea pentru Iisus, da. Rugăciunea lui Iisus, nu. A minţii şi a

inimii, da. Dom'le, ajunsesem cu Aurel la nişte recorduri personale: o spuneam aproape de o mie de ori pe zi. Cu mâna pe puls, cuvântul şi pulsaţia. *Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul.* Unii s-au oprit la *miluieşte-mă.* Dar mie nu mi-e ruşine să spun *pe mine, păcătosul.* Şi am stat de vorbă cu Valeriu în legătură cu această rugăciune. Şi-i spun: „Dom'le, eu nu mă bucur de continuitate. Mai am şi întreruperi." Dar ajunsesem să vorbesc cu alţii şi în minte să am rugăciunea, şi să vorbesc ceea ce trebuie să vorbesc. Dar rugăciunea mergea strună, singură! Şi m-am perfecţionat şi eu, şi Aurel. Şi, cam înainte de a mă elibera, într-una din convorbirile pe care le aveam cu Valeriu Gafencu îmi spune: „Va veni o clipă în viaţa ta când inima îţi va cânta singură, fără să-i porunceşti, rugăciunea, şi tu o vei auzi."

Valeriu nu te chestiona, să-i povesteşti din viaţa ta, din trecutul tău... Numai dacă îţi venea ţie în gând, dar el nu te întreba. El numai îţi spunea ce să faci. Îţi vorbea, fără să te întrebe nimic. Şi ştia, la un moment dat, ce gândeşti, ce anume lucruri te interesează. Am observat asta direct, îţi ghicea gândurile, le ghicea. Avea înainte-vedere, clar-vedere...

Despre asta se ştia în închisoare, absolut, absolut! Dar nu de către toţi, ci numai de către cei care aveau credinţă, aveau în fire credinţă. De exemplu, a adus la stare de religiozitate pe un ateu, socialist, unul, Filipescu. A stat de vorbă cu el şi l-a scos din această capcană a raţionalismului ăsta infect şi infecţios, că a crede în Dumnezeu este un lucru neraţional. Că umanismul lui Erasmus de Rotterdam ar fi ideea cea mai preţioasă pentru mintea omului, că omul s-a făcut pe sine însuşi om. Erasmus de Rotterdam... „Homo sume et nil humani a me alienum puto" – asta era lozinca lansată de Erasmus de Rotterdam, renascentistul, ca să strice mintea celor care erau într-o oarecare posibilitate de a crede în Dumnezeu – adică: „Sunt om şi nimic din ceea ce este omenesc nu vreau să treacă pe lângă mine."

Valeriu Gafencu n-a purtat niciodată haina legionară. El a început şi a terminat cu Frăţia de cruce. Iar camarazilor lui deveniţi legionari le-a spus – printre ultimele cuvinte pe care le-a adresat oamenilor: „Camarazi! Camarazi! Înainte, mereu înainte, dar fără pistoale!" Asta mi-au spus-o cei de acolo, românii noştri, eu nu am fost acolo. Şi câteodată – nu că-mi fac reproşuri, că n-am cum să-mi fac repro-

şuri –, am regrete că nu am rămas cu el până la capăt. Dar şi, pe de o parte, nu mi-ar fi plăcut să-l văd murind. El a rămas pentru mine în stare de om în viaţă. Şi acuma Valeriu e viu. Un om viu. Atât de puternic, via frumuseţea morală, sufletească în el, încât te cucerea. Dacă l-a cucerit şi pe Richard Wurmbrand! Îl cucerise! Şi pe câţi nu i-a adus la adevărata credinţă! E mare lucru... În situaţia în care nu te gândeşti decât la viaţă, când ştii că moartea ţi-e aproape, acolo, în camera premortuară. De acolo te duceau la groapă. Nu era niciunul să se întoarcă. Dragostea şi puterea dumnezeiască s-au revărsat mult în această fiinţă. Valeriu avea un glas total neprefăcut. Chiar atunci când vorbea pentru convingerea adevărului pe care el îl trăia, glasul lui era acelaşi. Era un cântec! Un cântec! Mare şansă am avut eu în viaţă – şansă la care am ajuns prin suferinţe grele, dar nu atât de grele cât cele prin care au trecut alţii.

***

Asistam cu o plăcere deosebită la discuţiile în care „Richi" Wurmbrand, cu vorbe sau fără vorbe, se declara învins. El era „vizavi"-ul lui Valeriu Gafencu. Ei purtau discuţii teologice, în care Wurmbrand era făcut praf, era făcut praf!

De unde atâta ştiinţă teologică în capul lui Valeriu, n-am putut să-mi dau seama, pentru că el avea trei ani sau doi ani şi ceva de Drept. Dar învăţase în Aiud, învăţase mult de la preoţi. Căutând să pătrund în firea acestui om, pe care l-am văzut îndeaproape, am văzut tipul evreului sadea, nedezminţit prin nimic din ce vorbea şi prin nimic din ce făcea. Mi-aduc aminte de urletele lui, când chema pe toţi doctorii deţinuţi să-i lase pe ceilalţi şi să vină la el, să-i aline durerile.

Acolo, la Târgu Ocna, Richard Wurmbrand a zis că devine ortodox. În faţa lui Mihai Lungeanu, a doctorului Floricel, a lui Aristide Lefa – dar nu l-a crezut nimeni! Era o tragedie când îl apucau crizele! Urla! Era în camera premortuară, de acolo nimereai la groapă. Şi erau mulţi suferinzi, unii tăcuţi, săracii... Şi se duceau doctorii ăştia pe la ei, inclusiv doamna doctor Danielescu – o adevărată Regina Maria. Ce femeie! Nu putea să facă ceea ce şi-ar fi dorit, din cauza administraţiei închisorii, dar era cu tot sufletul pentru bolnavi. Şi Wurmbrand, care era întotdeauna înfrânt în discuţii, dar zbiera până nu mai putea... Zicea că-l doare: colo, colo, colo, colo... toţi să aibă grijă de el! Şi sărmanii doctorii ăştia, deţinuţi, îi

lăsau pe românaşi şi se duceau la el, numai ca să nu mai ţipe.

Eu am fost atât de convins de făţărnicia şi falsitatea evreului, că, după ce m-am eliberat, în 1991, împreună cu doctorul Petre Brătilă – Dumnezeu să-l odihnească! – ne-am dus după ce am fost anunţaţi, am aflat nu ştiu pe ce cale, că vine pastorul Wurmbrand la Ploieşti, la Sala sporturilor, care era foarte încăpătoare. Dom'le, ce memorie avea! Memorie extraordinară! Nu ne văzuserăm de patruzeci de ani... Ultima dată ne-am văzut în 1951, şi acuma eram în 1991, deci după 40 de ani, în care s-au schimbat multe în noi. Când a coborât din maşină, ne-am dus să-l întâmpinăm. S-a uitat la mine şi la Petre Brătilă şi spune: „Ei, ce faceţi, târgu-ocnenilor?" Memorie, dom'le, extraordinară! Ei, nu era prost... dar era mânat de alte gânduri! Şi am intrat în sală şi n-am avut loc, din cauză că erau mulţi protestanţi, neoprotestanţi, care stăteau acolo... Şi, la un moment dat, Wurmbrand, cu nevasta la stânga, avea în faţă o masă. Şi se descalţă. Şi stă aşa, şi nu vorbeşte nimic, şi toată lumea aştepta să înceapă să vorbească ceva. Evreul... indiferent de ce trece peste el, el nu-şi pierde firea, dom'le! „Stau şi aştept aici de

câteva minute să mă întrebaţi de ce m-am descălţat!" Rumoare în sală... „Din cauza bătăilor pe care le-am primit la tălpi, nu pot sta mult încălţat!" Minţea! El avea pe tălpi şi pe restul corpului nişte flegmoane T.B.C., pe care le opera doctorul Floricel în închisoare. Tot scotea, tot cocea, tot puroia, tot... Suferea omul, avea un necaz! Dar ca să minţi că ai mâncat bătaie la picioare, la Târgu Ocna...

***

Valeriu cum s-a purtat cu Wurmbrand dumnezeieşte! Cu toţi s-a purtat dumnezeieşte! Nu eram acolo, când i-a dat Stratan lui Valeriu streptomicina, dar am auzit după aceea. M-am bucurat foarte mult! Deşi el nu mai avea speranţă de viaţă. Dar i-a dat medicamentele lui Wurmbrand. Da... dar în cartea aia a lui – că are o carte scrisă – n-a spus asta! Ovrei! Ovreiul şi-a păstrat firea. Gafencu a fost salvatorul lui! Gafencu era într-o stare atât de grea, că nu se ştie dacă streptomicina, medicamentul minune la ora aceea, l-ar fi salvat de la moarte.

Valeriu îşi dorea moartea. El dorea întâlnirea lui cu Maica Domnului. Era de-o evlavie greu de descris. Poate că nu este suficient, dar e folositor să citească

lumea *Întoarcerea la Hristos* a lui Ioan Ianolide, o fire cu totul alta! Erau de-o prietenie strânsă, extraordinară! L-am cunoscut pe Ianolide. Ianolide era un om sever, şi ce nu mi-a plăcut la el este ceea ce nu mi-a plăcut la foarte mulţi legionari foarte adevăraţi cu sufletul: radicalişti! Nu mi-au plăcut radicaliştii, dom'le! Adică *A*-ul lui nu poate să fie şi alt *A*, al altuia. Ce spunea el era pe dreptate, era pe adevăr, şi nu suporta contrazicerea. Ianolide avea o oarecare preţuire pentru mine...

***

Cât am stat la Târgu Ocna, împreună cu Aurel Caramitru, îi dădeam să mănânce lui Valeriu, pe rând. Odată, în noaptea de Înviere stătea în pat şi eu, pe marginea patului lui, priveam pe geam. Şi-n faţa închisorii e dealul Măgurei, unde este un schit. Şi a fost o încântare când au început să bată clopotele... Când s-a sfârşit slujba, oamenii au început să coboare dealul, cu lumânări aprinse. Unii cu lumânări mari, alţii cu lumânări mai mici... Şi şiroiau aşa, pentru că trebuiau să urmeze poteca. Şi, la un moment dat, am considerat că am terminat să-i spun ce văd. Dar el era dornic să-i mai spun, chiar repetând: „Uite, acuma bate vântul şi s-a

stins şi nu ştiu ce...” Când a văzut el că tac, zice: „Uită-te acum!” El ce-a făcut? Se uita în ochii mei şi vedea ce vedeau ochii mei şi gura mea tăcea. Dar el spunea cu gura lui tot ce vedeau ochii mei.

Dar sigur că da! Dar zice: „Uită-te! Uită-te! Uită-te!” Şi ce vedeam eu, el vedea în ochii mei. Şi eu tăceam, că nu mai puteam, mă plictisisem să repet. Şi lui îi plăcea să audă.

Este sfânt! Sfânt!... Când s-o trezi Sfântul Sinod să-l canonizeze... Asta spre ştiinţa poporului, pentru că cine l-a cunoscut nu are nevoie de confirmarea Sfântului Sinod, că pe sfinţi îi face Dumnezeu şi poporul. Nu cei care se tem ca nu cumva să se zică: „Ia uite, bă, ridicaţi pe legionari la rangul de sfinţi!”

***

Totuşi, eu n-am putut să fiu legionar din mai multe motive. Unu – uniforma. Eu, care trăisem în uniformă opt ani de zile, la liceul militar, am detestat la un moment dat să port uniformă. Cu diagonală – ce e aia? Cu pistol – ce e aia? Cu cizme... Ce... când tu n-ai bani de papuci, trebuie să ai cizme! Asta, din punct de vedere vizual.

***

În ziua de 2 mai, în celula de lângă celula unde eram eu, erau doi-trei reeducaţi şi un turnător, unul Ioan Maniu, despre care mi-a atras atenţia Aurel. Era un student băgat în camera de reeducare. Cine erau reeducatorii şefi? Doi studenţi. Unul, Pafnutie Pătrăşcanu, care îşi îndulcise numele în Nuti Pătrăşcanu – de la Pafnutie – şi unul Farmagiu. Erau spaima deţinuţilor. Şi a existat o convenţie între noi, ca în momentul în care încep să bată reeducatorii pe cineva, acela să-şi ia pantoful sau gheata din picior şi s-o arunce în geam, ca spărgându-se geamul să producă un zgomot anume, care era convenit, şi noi să ştim că a intrat în pumnii lui Pafnutie şi ai lui Farmagiu. Şi mai erau vreo doi, trei pe acolo. Când am auzit geamul spart, săracul Aurel, care trecuse prin chinurile Piteştiului, nu s-a dat jos din pat. Iar eu, care nu trecusem pe acolo şi nu văzusem ce făceau, şi deja îmi ispăşisem pedeapsa de un an jumate, şi s-ar fi cuvenit să aştept să ies, m-am sculat din pat, am deschis geamul. S-au deschis şi geamurile celelalte, de la celelalte celule, şi am început să strigăm: „Libertate! Nu ne ucideţi!”

Pe acel 2 mai – dincolo de zidurile închisorii era un câmp, la poalele Măgurei -

venise lumea să sărbătorească pe 2 mai, că pe 1 mai fusese la defilare şi pe 2 mai venise acolo lume multă, târgu-ocneni, să mănânce, să bea, să se distreze, „Să trăiască 1 mai", „Să trăiască partidul"... şi nu mai ştiu ce... Şi oamenii au auzit. A fost prima dată când Radio Londra a vorbit despre ce se petrece în închisorile din România. La fel cum americanii, mult aşteptaţii americani, au aflat ce se întâmplă în închisorile din România abia când a ajuns acolo Richard Wurmbrand, după ce a fost eliberat. Altfel nu ştiau, săracii, cu atâtea aparate din astea, cu atâţia spioni, nu ştiau ce e în România... Nu ştiau?! Se făceau că nu ştiu!

***

După ce s-a întâmplat treaba cu tulburarea din 2 mai, a trecut o bună bucată de vreme când ăştia n-au mai chemat pe nimeni la reeducare – de frică, de teamă. Într-o zi, pe 12 iunie 1951, eu coboram scările către Valeriu, Ianolide le urca; abia privindu-mă, îmi spune: „Vezi că eşti programat pentru camera de reeducare. Vezi cum te porţi! Avem încredere în tine." Dom'le, m-a întors pe dos! Nu ştiam cum ar fi trebuit să procedez cu ăştia. Zic: „Mor cu unul de gât! Mă omoară ei, dar strâng pe unul de gât!" Şi m-am dus şi am

ajuns la Valeriu Gafencu. Şi-i spun: „Uite ce mi-a spus Ianolide, că voi fi băgat la camera de reeducare." Un zâmbet aproape serafic mi-a dat, uitându-se la mine: „Nu-ţi fie teamă, Octaviane! Mâine vei fi eliberat!" Mă uitam la el credeam că aiurează! „Crede-mă: mâine vei fi eliberat!" Mă pregătisem sufleteşte şi pentru ce urma să fie în cazul când mă băgau la reeducare.

Tot Maica Domnului a intervenit atunci, că puteam să nu mă întâlnesc cu Ianolide. Eu nu sunt un mistic, dar eu iau lucrurile aşa cum sunt şi cum s-au întâmplat. Şi-i spun lui Aurel: „Uite, mă, ce mi-a spus Valeriu!" „Crede-l!" „Mă, dacă e vorba să-l cred, uite, toate lucrurile astea ale mele, bunurile, pantalonii, când o să fie să-mi faci bagajul, le iei şi-mi pui numai ce crezi tu că n-ai nevoie!" Şi aşa a fost. A doua zi, pe 13 iunie, un căpitan intră şi-mi spune: „Care eşti, bă, Anastasescu?" Zic: „Eu!" Zice: „Fă-ţi bagajele!" M-au luat şi m-au dus la Bacău. Când am coborât, am trecut prin faţa ferestrei unde era aşezat Valeriu. Şi ne-am uitat pentru ultima dată unul la celălalt. Vai, ce moment! Mă despărţeam de un om care a devenit o fiinţă de referinţă pentru mine, pentru tot restul vieţii. Din lucrurile care

s-au întâmplat sub ochii mei, cele mai importante au fost aceste discuţii, uneori devenite dispute, în care argumentele lui Valeriu faţă de spusele evreului erau, pur şi simplu, pentru cine le auzea, motive de înălţare sufletească. Uitai că eşti în puşcărie. Ai fi vrut să mai rămâi, să stai să-l asculţi, să-l mângâi...

***

Când am ieşit afară, la Bacău, ajuns la gară, se ia un tânăr după mine. Aveam o pereche de pantaloni cu un crac de-un fel şi-alt crac de-alt fel – ieşisem cu ei ca să-i las pantalonii mei lui Aurel. Şi a-nceput omul să mă descoase: că de unde vin, că nu ştiu ce... Aveam o grămadă de lucruri prinse într-o păturică roz, mi-aduc aminte de ea ca şi-acuma. Şi am stat în tren lângă un compartiment unde erau nişte doamne. Şi eu stăteam pe gândurile mele. Şi, la un moment dat, văd că una vine să-mi întindă un sanviş. Zice: „Se vede că sunteţi nemâncat." Zic: „Ba nu, nu sunt. Dar, ce vă face să credeţi lucrul ăsta?" Zice: „După cum arătaţi la faţă." Am ajuns în Ploieşti chiar în ziua de 13, când mama îmi făcea parastas!

Se eliberase un hoţ de la drept comun, era pe aripa stângă, şi cred că de la cineva de la administraţie, de la gardieni,

de la secretariat, de acolo, i-a spus de numele meu. Şi s-a prezentat la tata. Zice: „Dom'le, vin din puşcărie, de la Târgu Ocna, şi am venit să vă anunţ că fiul dumneavoastră, Anastasescu Octav, a decedat în puşcărie." Gardienii îl puseseră să vină, ei erau mână-n mână cu hoţii! L-a îmbrăcat tata, i-a dat bani omului... Hoţul, tot hoţ! În ziua aceea fusese ziua de naştere a mamei, nu mai ştiu câţi ani împlinise, şi ziua de moarte a primei mele surori: 13 iunie, zi remarcabilă pentru ţinerea la minte.

***

Cuvântul lui Gafencu despre inima mea care va cânta rugăciunea s-a împlinit în viaţa mea după ce m-au eliberat, când mi s-a stabilit regula domiciliului obligatoriu. Dar, odată, am călcat această regulă. Luat de un prieten, am mers la ţară, în comuna Ogretin. Securitatea a aflat că plecasem din Ploieşti. Şi când m-am întors acasă, la vreo două săptămâni, văd că uşa de la prăvălie era închisă, deşi era în plină zi. Intru pe gang, mama. Zic: „Unde e tata?" „L-au arestat azi. Au venit să te caute pe tine, nu te-au găsit şi l-au luat pe el." Şi zic: „Dă-mi repede ceva să mănânc, dă-mi să mă schimb la îmbrăcăminte, că plec."

Era în 12 august 1951. Şi, când mă pregăteam de plecare, apare tata. Îi dăduseră drumul. Probabil că cineva care mă urmărea le-a spus: „A venit Octav Anastasescu”... Şi văzându-l pe tata om în vârstă, – n-aveau unde să-l culce – i-au dat drumul acasă. Doar atât a stat: de dimineaţă şi până înspre seară. Tata mi-a zis: „Măi, băiatul tatei, abia acuma îmi dau şi eu seama prin ce-ai trecut!” Deşi tata, săracul, nu mă avea în nume de bine, pentru că atunci când a venit naţionalizarea caselor, pe el îl sărise. Dar a avut parte de naţionalizare printr-o hotărâre individuală, după ce m-au arestat pe mine. Ce-o fi fost în sufletul lui, săracul, nu ştiu!

După această călcare a regulii domiciliului obligatoriu, pe 13 august 1951 mă bagă la o anchetă într-un garaj. Erau cinci, în frunte cu un plutonier, iar eu eram singur. Şi un plutonier stătea la uşă, ca să nu fug. Acolo era miros de şobolani, era mizerabil... Şi au început să mă întrebe. Întrebările erau de rutină: cum mă cheamă, de ce am fost arestat, pe unde am fost. Şi, în momentul în care cred că trebuia să înceapă întrebările de fond, a-nceput inima să-mi cânte rugăciunea... Dar o cânta cu un glas atât de tare, că îmi umpluse toată fiinţa! Iar acest lucru nu

s-a petrecut singur, ci împreună cu îmbrăcarea mea într-o sferă luminoasă, incredibil de frumoasă şi greu de descris în cuvinte, însoţită de o mireasmă care nu ştiu cum putea să reziste în împuţiciunea aceea... Şi, în momentul acela, am simţit că mi-am pierdut simţul gravitaţional, de parcă nu mai aparţineam de pământ. Un singur efort de salt în sus şi aş fi ieşit prin tavan. Aveam totuşi senzaţia de existenţă a trupului meu, dar încolo eram într-un extaz nepământesc. Tot Maica Domnului, până la urmă, şi-a făcut milă de mine. Au urmat trei-patru ore de anchetă, timp în care auzeam că mi se vorbeşte, dar nu înţelegeam ce. Şi mă auzeam vorbind, răspunzând la întrebări, fără ca să ştiu ce răspund. O minune dumnezeiască. Cred că Valeriu Gafencu – viu, atunci... viu! – era prezent acolo. Sunt convins total de prezenţa lui acolo, nu se putea altfel! Când am ieşit, când mi-au spus: „Gata! Poţi să pleci!", plutonierul care asistase la discuţie m-a condus la poartă. Zice: „Şefule, dacă ar fi numai o mie de inşi ca dumneata în ţara asta, praful s-ar alege de securitate!"

Da, la acea anchetă a început inima să spună: „Doamne, Iisuse Hristoase...", dar cu voce tare, de ajungea în urechi. Şi

am intrat într-o stare de extaz. Nu-mi mai simţeam trupul, pierdusem senzaţia de gravitaţie, simţeam că zbor şi zburam! În sfera aceea perfectă, o mireasmă nemaipomenită şi o lumină rar întâlnită şi neînchipuită. Şi timp de vreo trei-patru ore auzeam că sunt întrebat, auzeam voci, dar nu distingeam ce anume se vorbea. Iar eu mă auzeam vorbind şi nu ştiam ce răspund. Minune!

Valeriu Gafencu a făcut minuni fiind viu! Unii fac şi după plecarea la ceruri. Dar el a făcut această minune viu fiind şi sunt sigur că Valeriu Gafencu a fost atunci lângă mine. Tare m-a bucurat Dumnezeu! Dar prin câtă suferinţă a trebuit să trec, ca să ajung la Târgu Ocna, să-l cunosc... vaaai... De-aş sta să număr paradoxurile pe care le-am trăit, mi-ar mai trebui o viaţă de om! După un timp lung, socotit de mine după ora la care am plecat, la vreo trei-patru ore de stare de aceasta de extaz, mi-au spus că sunt liber să plec. Starea de extaz s-a terminat ca la un ordin: pac, şi gata! Pac! Aşa a început, cu „Pac!", tot cu „Pac!" s-a terminat. Brusc.

N-am mai avut astfel de stări de-a lungul vieţii şi nici n-aş mai vrea să am. M-ar înfricoşa! M-ar înfricoşa! Cel mai

plăcut lucru este să trăieşti omeneşte, fără minuni, fără dorinţa de a fi un om pe care să-l ia lumea în vedere. Mi-a plăcut foarte mult discreţia în viaţă, foarte mult.

***

Eram la Suzana, la mănăstire, şi-mi pregăteam examenul de stat, la Drept. Am făcut Dreptul în 15 ani. L-am început în anul 1956, când Gheorghe Gheorghiu-Dej, după cele întâmplate la Budapesta, a permis ca cei cărora le era interzis, să urmeze studiile mai departe; mi-a dat posibilitatea să dau examen, un examen în care Maica Domnului a fost prezentă la examenul de limba rusă. Cum? Şi acuma îmi vine să râd! În faţă de tot erau ofiţerii de securitate, ca să poată vorbi încet cu profesoara. Eu nu ştiam nimic la acel examen, habar n-aveam rusă – deşi era examen la limba rusă şi la istorie, şi la alte facultăţi. Şi lângă profesoara asta, care cred că era basarabeancă, era o fată tânără şi frumoasă, asistentă. Eu eram cam la mijlocul sălii. Scosesem subiectul şi nu ştiam ce mi-a căzut, că nu ştiam să citesc pe ruseşte! Dar – destinul, ştiu eu? – m-a pus să învăţ pe dinafară o poezie: *Arkadie Gaidar*. Când o vedea aia că nu ştiu, zic: „Doamnă, uite, am învăţat şi eu poezia asta! Dă-mi şi mie, acolo, un

trei!" Şi a început schimbul de priviri între mine şi asistentă. Cine-o fi mânat-o spre mine, nu ştiu... Şi vine spre mine, şi trece prin bănci şi zice: „Dumneavoastră nu scrieţi nimic?" Zic: „Nu." Îmi ia bileţelul din faţă: „A! Aveţi un subiect frumos: Arkadie Gaidar!" Am rămas înlemnit, pentru că era exact poezia pe care o învăţasem pe dinafară, din toată materia. Zic: „Da, ştiu. Nu-i nevoie să scriu nimic." Eu nu ştiam ce scria acolo. Şi mi-a venit rândul. Şi îi spun: „Tovarăşa profesoară, vă rog să-mi permiteţi să încep prin a vă recita poezia *Arkadie Gaidar*!" Şi am început... şi dă-i cu Arkadie Gaidar... şi doar atâta mai ţin minte: „I umer tak Gaidar"... „Şi aşa a murit Gaidar." Atâta mai ştiu. Nevastă-mea ştia că nu ştiu nimic la acest examen. Şi mă aştepta la uşă. Când i-am arătat carnetul cu nota 4 (notele erau atunci, pe vremea mea, până la 5), că mi-a dat 4, a rămas paf! Arkadie Gaidar... Şi-n felul ăsta am intrat. Am luat notă mare şi la istorie, la lucrări, la oral... examene grele, dom'le! Erau examene grele pe vremea aia! Am intrat cu media 3,75. S-a întâmplat că vremurile s-au schimbat. Şi când să trec din anul doi în anul trei, consumasem toate examenele din anul doi, m-au dat afară. Scrisoare de la recto-

rat – nu de la decanat – de la rectorat: „Sunteţi declarat exmatriculat din facultate pentru neîndeplinirea condiţiilor legale.” Cea mai mare lovitură a fost însă pentru nişte ofiţeri de securitate care erau studenţi şi cărora, ca să mă lase în pace, le făceam lucrările de seminar, lucrări de control li se zicea. Şi erau vreo şase-şapte inşi. Înainte de a te prezenta la un examen, dădeai o lucrare cu un subiect. Şi le făceam lucrările astea, care nu trebuiau să semene între ele. Şi ce mai munceam, Doamne! Şi m-au dat afară. Mă duc la secretariat. La secretariat era un ploieştean. Zic: „Dom’le, mă cheamă aşa şi aşa, şi aş vrea să ştiu şi eu de ce am fost exmatriculat! Că examenele mi le-am luat, de treabă mi-am văzut.” Zice: „Dumneata eşti Anastasescu?” „Da.” „Dacă aş fi în locul dumitale şi aş fi în posesia scrisorii pe care ai primit-o, m-aş împuşca.” „Zău, dom’le?” Mi-am dat seama: cineva mi-a făcut bucata! Eram lucrător la Boldeşti, la schelă. Şi la arhiva sindicatului se făcea o triere de acte. Şi treceam pe acolo, întâmplător. Şi o fată care mă simpatiza pe mine, zice: „Veniţi încoace! Luaţi, citiţi şi mi-o daţi înapoi repede.” Iau, citesc - o scrisoare scrisă cu litere de tipar: „Tovarăşe secretar, sunt rudă cu Octav Anasta-

sescu, soţia vărului său... Acest individ, care..." nu ştiu ce şi nu ştiu cum... Cine era asta? Era sora lui Beriu, care era secretar cultural la Judeţeana de partid Cluj. Şi era nevasta vărului meu. S-a întâmplat că într-o zi de Crăciun am fost invitat la un văr, fratele lui Sandu Anastasescu. Şi era şi Mioara asta. Şi îl dăduse pe fiu-său afară din facultate, la Cluj, şi nevasta lui Marcel îi spune Mioarei: „Măi, Mioaro, ia vorbeşte tu cu fratele meu să-l reprimească în facultate pe fiu-meu, pe Nicu!" Dar Marcel zice: „Lasă-l, bă, pe ăla! Toată speranţa e în văru'! că acuş cade guvernul ăsta şi o să fie mare".

Ea a băgat la cap şi a trimis la facultate, a trimis acolo unde lucram, a trimis la securitate. Şi, văzând eu scrisoarea aia, mă întâlnesc cu văru-meu, Sandu, soţul acestei Mioare, şi-i spun: „Măi, n-am crezut că nevastă-ta poate să-mi facă aşa ceva!" „Ce ţi-a făcut, măi?" „Uite, măi, mi-a făcut o scrisoare..." Dar el întreabă, dintr-o dată: „Şi ai citit tu?" „Da, eu, cu ochii mei!" „Şi cum era scrisă?" „Cu litere de tipar." „Ea a fost!" – ştia cum scrie, cu litere de tipar, nu ştia să scrie cu litere de mână. Fusese telefonistă şi agentă de securitate. Nici neamurile nu m-au lăsat în pace! Bine, pe asta n-o consider neam cu

mine, ci... străinaş! Vărul meu, Sandu, soţul ei, nu ştia nimic de lucrul ăsta. Ca să-şi câştige existenţa, era profesor de română fără licenţă. Nu reuşea să ia licenţa, examenul de licenţă. Şi făcea poezii – închinate regimului, închinate lui Ceauşescu. Şi l-am întrebat: „De ce scrii ce scrii?" Zice: „Măi, vere, eu scriu pentru ăla care mă plăteşte, că altfel n-am din ce să trăiesc." Ei, a murit din cauza lui Ceauşescu! Şi-a făcut o operaţie de stomac într-o sală de operaţie fără căldură. Şi n-a murit din cauza stomacului şi a operaţiei, ci a murit de congestie pulmonară: răcise în timpul operaţiei. Şi m-am gândit şi am făcut legătură cu toate... Doamne, ce le leagă Dumnezeu!

***

Când eram în beciurile securităţii, luam păduchii de pe noi cu mâinile... aşa erau de mulţi... Ne-a ajutat Dumnezeu de nu s-a îmbolnăvit niciunul din noi de vreo boală dată de păduchi. Ceva de speriat era! Ne ţineau într-o mizerie fantastică... Sunt unii care n-au rezistat acestor stări de mizerie. Eu am rezistat, deşi eram un tip slăbuţ fizic. Am văzut intelectuali – avocaţi, medici – care cădeau. Era ceva care îi împingea spre denunţuri, spre şoptiri – „ce-a vorbit ăla, ce spunea celă-

lalt...” am rămas trăsnit când am auzit că generalul Mociulschi, comandantul cavaleriei din România, îi făcea cizmele caraliului pentru un chiştoc de ţigară. Am făcut liceul militar şi când ni se vorbea de generalul Mociulschi, luam un fel de poziţie de drepţi!

Am mai spus şi repet: Ioil a fost un mare proroc, pe o anumită direcţie, când a spus că nebun este acela care are încredere în om, căci omul este trup, iar trupul este stricăcios. Şi mie mi-a fost dat să am parte de situaţii când colegi de-ai mei de suferinţă, în care erai îndemnat să ai toată încrederea, te dezamăgeau.

***

Lucram la Boldeşti, abia am reuşit să scap de muncă fizică – nu că mi-ar fi displăcut, dar pentru că eram bolnav. Greu, abia am scăpat, tot cu ajutorul... Mă lovise o boală teribilă, insuportabilă ca durere, în partea stângă. Şi am încercat cu multe chestii, dar nimic! Şi mă duc la dispensarul din Boldeşti şi nimeresc pe mâna unui doctor. Numele meu, în Boldeşti, începuse să fie cunoscut ca fiind un duşman al poporului, un bandit, pentru că securitatea ştia să împingă... şi nimeresc la un doctor. M-a consultat... L-am văzut că era încărcat cu ceva care

nu se potrivea unui medic. Şi-mi recomandă un medicament injectabil. Şi zice: „Acest medicament îl veţi face aici, la noi, în venă.” Zic: „Am înţeles, domnu’ doctor!”

Mă duc acolo, unde se făceau injecţii, şi am dat de o doamnă – Iancu, moaşă, soţia unui şofer de la garajul unde lucram eu. Zic: „Uite, domnul doctor X mi-a dat injecţia asta, să mi-o faceţi acuma, în venă.” Se uită ea la fiolă şi zice: „Păi, domnu’ Anastasescu, injecţia asta nu se face în venă, dom’le!” „Dom’le, doctorul mi-a spus în mod expres: «O faceţi în venă!»” Moaşa a luat injecţia şi s-a dus la doctor: „Dom’le, pacientul ăsta probabil că a înţeles greşit, şi a spus că injecţia asta să i-o fac în venă! Injecţia asta nu se face în venă!”

Eu, fiind bolnav şi nedându-mi seama că doctorul X îmi voia răul, am insistat: „Dumneata faci aşa cum am spus eu, în venă!” „Bine!” Moaşa s-a conformat. M-a aşezat pe un pat şi-mi face în mâna stângă. Simt şi acuma... Şi se uita la mine. A băgat acul şi a început să pompeze. Noroc că mi s-a făcut rău – rău, rău de tot, până la nebunealã, şi atunci moaşa a scos acul.

Eu m-am ridicat şi eram înnebunit. Deschid uşa şi o pornesc prin tot dispensarul urlând. Dar urlam ca-n filme! Toţi se uitau la mine. Oamenii mă cunoşteau. Şi la capătul dispensarului, era căpitanul de securitate Stoenescu, care răspundea de tot ce se întâmplă în schelă, cu un gârbaci în mână, se uita. Privea şi se bătea cu gârbaciul pe spate. Am alergat de nebun o stradă întreagă, am alarmat o lume întreagă – nu vedeau în mine decât un nebun. Când am ajuns la capătul străzii, probabil din alergătură, a început să-mi treacă. M-am dus la garaj, nu m-am mai întors la dispensar. Mi-era frică. M-au întrebat ce mi s-a întâmplat. Zic: „Uite, o injecţie, nu ştiu ce" – eram zdruncinat. Peste o lună de zile, doctorul, din simplu practicant ce era – abia ieşise doctor – a fost numit director al unui spital dintr-un orăşel din judeţul Prahova, inclusiv responsabil cu sănătatea pe o zonă foarte întinsă din zona acelui spital.

***

Mi-au propus să mă trimită în Franţa, ca om al lor, al securităţii. Zic: „De ce mă trimiteţi în Franţa? Că eu nu ştiu limba franceză!" „Ce spui, mă? Nu ştii limba franceză? Dar pe fiii tovarăşului Răchitan cine i-a trecut, mă, de la corigenţă? Nu tu,

la limba franceză?" Răchitan fusese comandantul securităţii pe raionul Ploieşti. Şi l-au dat afară. Dându-l afară, nu l-au lăsat pe drumuri, ci l-au pus şef al serviciului aprovizionare din cadrul Trustului de petrol Prahova. Eu, la Boldeşti, eram merceolog. Ajunsesem de la ajutor de şofer pe post de merceolog.

Şi, într-una din anchetările pe care le făceau cu mine în încercarea de a deveni colaboratorul lor, într-o zi un maior, care era înconjurat de doi inşi pe stânga, doi inşi pe dreapta, spune: „Nu vrei, hm! Ei, bine... ştim că ai o fiică la medicină, în anul cinci, la Târgu Mureş. Să ştii că avem şi noi, acolo, profesori de-ai noştri, care o să-i facă ce-o să-i facă şi o s-o lase repetentă. Şi o să fie vai de capul ei!" Nu m-am tulburat, parcă cineva îmi sufla la ureche. Şi răspunsul meu a fost: „Cel mai mare bine pe care mi-l faceţi, domnule maior, este s-o scoateţi de la medicină, pentru că cu patru ani de medicină făcuţi, mâine-şi poate lua serviciu de asistentă medicală, şi am scăpat de atâta cheltuială, la care nu mai pot să fac faţă!" M-a înjurat. Apoi mi-a spus: „Nenorocitule!" Ia dosarul şi mi-l arată: „Uite, mă, ce scrie pe dosarul tău: „Anastasescu Silvestru Octavian – duşman al poporului ireedu-

cabil". Dar ireeducabil era scris cu un singur e – ireducabil. Şi Dumnezeu mi-a tăiat limba... Eu cam am obiceiul, aşa, să vorbesc în plus, să-i spun: „Dom'le, aţi uitat să scrieţi acolo un e!", că cine ştie ce s-ar mai fi întâmplat!

***

O altă întâmplare asemănătoare cu comedia pe care mi-a jucat-o destinul a fost să am un coleg, un incult, o jăvruţă de om, care a venit la mine şi-mi spune: „Domnu' Octav, dumneata, care eşti un om aşa şi aşa, dă-mi şi mie un sfat. Mi s-a propus să intru în partid. Ce să fac?" Iar eu, într-un moment de dobitocenie, îi spun: „Dacă eşti prost, te duci. Dacă eşti băiat deştept, rămâi pe dinafară."

Individul a fost pus să mă chestioneze, pentru că a doua zi sunt chemat de secretarul de partid al comitetului de partid al schelei, Stanciu. Şi mă cheamă Stanciu, mă bagă în birou la el, şi crezând că este singur în tot biroul ăla, îmi spune ce i-a spus ăla – Zincă Eugen îl chema, a murit de tânăr, de ficat. Marea majoritate a oamenilor care m-au turnat, mi-au făcut rău şi i-am văzut făcând rău şi altora, de ce credeţi că au murit? De ciroză la ficat! Ori că oamenii ăştia s-au apucat de băutură mustrându-i conştiinţa, ori că ficatul este

depozitarul tuturor scârbelor pe care şi le-a însuşit omul făcând rău, se îmbolnăveşte şi se cirozează. Marea majoritate a celor pe care i-am cunoscut şi mi-au făcut rău – ciroza hepatică – şi dintre care unii nu erau beţivi. Şi mi se pare că pe atunci mai făceam – sau abandonasem? – pneumotorax. Pneumotoraxul este un procedeu pentru cei care au caverne, să le bage aer, să le despartă pleurele, şi să facă o pungă de aer care să apese plămânul şi să închidă cât de cât găurile din plămân. Fie că o fi ştiut că sunt bolnav, fie că n-o fi ştiut, dar ştiu că m-am trezit cu un picior în spatele picioarelor mele şi trântit jos. Trântit jos fiind, nemernicul s-a aşezat cu amândoi genunchii pe plămânii mei, şi-mi zicea: „Duşmanule! Legionarule!", în fine, tot ce-i venea la gură.

Aproape de momentul în care simţeam că mă sufoc total şi că moartea e aproape, probabil că vaietele mele le-a auzit preşedintele sindicatului, Vasilescu îl chema – un tip înalt, frumos, voinic, un păr negru – dar cu o coamă albă pe mijlocul capului. Parcă-l văd şi acuma! Deschide uşa furios şi zice: „Ce se întâmplă aici, dom'le?" Zice: „Uite, duşmanul ăsta!" „Păi, ce-i faci, domnule? Îl omori?"

Asta se întâmpla în localul partidului, la Boldeşti, acolo unde-şi avea sediul acest Stanciu. Şi venirea celuilalt m-a salvat. M-a luat ăla de mână, m-a ridicat. Celălalt gâfâia de efortul pe care-l făcuse. Şi am plecat. Comedia: mă mut de pe strada Vasile Alecsandri în nord, aici, în Ploieşti. Pe dânsul îl avansase, după chestia asta (dar nu din chestia asta, ci din alte motive) preşedintele colegiului de partid pe judeţul Prahova. Om mare! Om mare!... Dar l-au dat afară. Când m-am mutat de pe Vasile Alecsandri la nord, cine era în acel bloc? Stanciu! Dom'le, timp de vreo zece ani de zile m-am întâlnit cu el, uneori de mai multe ori pe zi. Şi mă saluta respectuos: „Bună ziua!", alteori: „Să trăiţi!" Şi acum îmi pare rău că nu i-am răspuns niciodată la salut. Că se pocăise, că nu se pocăise, nu ştiu de ce mă saluta... Poate că din cauză că îl dăduse afară de la partid – pentru că era un incult, o javră de om.

***

Când eram în timpul anchetelor la securitate, datorită faptului că nu scoteau nimic de la mine, absolut nimic, într-o zi, când ne crescuse şi nouă barbă... eram mizerabili, eram într-o stare de vieţuire sub orice critică, incredibilă. Mi-a venit

rândul şi m-am aşezat pe scaun, să mă ia ăla la... ţiganul – era ţigan! – şi era cu pământuful. Şi intră un locotenent, unul solid, aşa, îl chema Drăghici. Zice: „Ascultă, bă! Pe ăsta îl razi pe uscat, poate i se dezleagă limba!" Şi face paşi înainte, se duce... „Păi, dom' locotenent..." „Ce, dom' locotenent?! Execuţi ordinul!" L-am văzut pe ţigan, săracul, că l-a cuprins mila de mine. Şi de frică de bănuiala că s-ar putea întoarce locotenentul, să vadă dacă mă rade pe uscat sau nu, zice: „Dom'le, ţi-e scârbă de mine?" „Nu." „Uite ce am să fac, ca să te usture mai puţin: pe neobservate, eu o să scuip în palmă şi o să-ţi dau cu scuipat pe faţă, ca să meargă briciul altfel." Zic: „Nu mi-e scârbă, mă." La un moment dat, ce mai... scrâşneam din dinţi... zice: „ Eu nu mai am scuipat în gură! Scuipă dumneata în palma mea!" Şi am scuipat şi m-a dat pe faţă, şi m-a bărbierit. Comedia destinului...

Când m-am mutat la socri, cine era vecinul meu? Drăghici! Nu ne salutam, dar ne uitam unul la altul. Nu mai era în securitate, era civil. Marea majoritate a celor care erau în securitate cât mă anchetau pe mine au fost mutaţi – securitatea s-a lipsit de mulţi. Ceea ce înseamnă că la un moment dat a făcut rost de ei cu

ghiotura: „Haide, bă! Te fac ofiţer, îţi dau bani, fă ce spunem noi!" Dar i-au băgat pe posturi foarte bune – directori, inspectori. Iată, un destin care la un moment dat, acuma, după atâţia ani de zile, mă face să zâmbesc. Cum de a fost posibil să se întâmple aşa ceva?

***

Eu am fumat 63 de ani - mai puţin doi, cât am fost în puşcărie. Ajunsesem să nu mai suport să fumez. Dar, totuşi, fumam. Şi m-am lăsat de vreo şase-şapte ori, câte o lună, câte două. Şi după fiecare timp din ăsta, în vis, îmi apărea diavolul. Când am vrut să mă las, visam cum diavolul lua foi de tutun, le făcea şomoiog şi mi le băga pe gât. În ziua de 8.08.2008, după ce am avut, de asemenea, un vis cu diavolul, am rugat-o pe Maica Domnului să mă ajute. Ea m-a ajutat pe mine în modul cel mai discret, de mic copil. Nu-mi zicea: „Eu sunt aceea care te salvez", dar după aceea îmi dădeam seama că numai ea putea să facă lucrul ăsta. Şi pe 8.08.2008, am zis: „Maica Domnului, dacă tu nu mă ajuţi să mă las de tutun şi să scap de diavol, sunt un om pierdut!" Ei, după 8.08.2008, dată pe care n-o pot uita, n-am mai pus ţigară în gură... Am visat de vreo câteva ori, de la an la an, că

trag, aşa, câte un fum. Dar mă trezesc cu scârbă.

***

L-am cunoscut şi pe Virgil Maxim - am ctitorit cu el, am făcut începenia Bisericii Acoperământul Maicii Domnului. Mi-aduc aminte... fumam şi eram pe strada mea, acolo, la nord. El tot la nord stătea. Şi aud în spatele meu un tropăit şi o chemare: „Frate Octaviene!" Era el, Virgil Maxim. Zice: „Dacă te mai văd fumând, termini prietenia cu mine!" Zic: „Bine, am înţeles." Am aruncat ţigara. După două sau trei săptămâni de zile, am auzit că a murit. L-am cunoscut la biserică la Nord, cânta la strană. Cânta la strană.

După ieşirea din închisoare, a vrut la un moment dat să se călugărească. S-a dus la un episcop, i-a spus prin ce trecuse în viaţa lui, iar episcopul i-a răspuns: „Banditule, nu avem nevoie de legionari în mănăstiri. Du-te să te demaşti."

După acest răspuns, Virgil Maxim nu s-a mai călugărit...

***

Eu am avut prilejul să mă călugăresc, dar un examen intim mi-a spus că nu sunt un om bun de asceză. N-am suportat lucrul exagerat. Eu prin asceză am înţeles nu ceva obişnuit, ci ceva de o severitate

extraordinară. De aceea, după mine, puţini sunt călugării care fac asceză. Că asceza, dacă n-o iei de la A şi n-o termini la Z, şi mai sus de Z, degeaba o faci. N-am prea cunoscut eu aşa călugări, dar am avut cunoştinţă de felul de a trăi în călugărie. N-am suportat excesul în viaţa mea. Deşi excese în materie de rău personal am suportat. Nu le-am putut domina, nu le-am putut stăpâni. La cele în sensul bun ştiam unde să mă opresc.

Mi-a plăcut foarte mult în viaţă să fiu un om rezervat, ca să nu fiu luat în seamă. Mie mi-a plăcut să-mi văd de mine însumi şi să mă interiorizez atât de mult, încât să simt că mai mult de 90% viaţa care mi-e dată e a mea, s-o trăiesc eu pentru mine, fără însă a fi egoist, a nu se înţelege asta.

***

Dintre sfinţi, cel mai apropiat mă simt de Maica Domnului. Nu există sfânt mai mare. Ea e Everestul credinţei mele. Nimeni n-o poate ajunge. După aceea, toţi sfinţii i-am băgat la un fel de egalitate.

În urmă, acuma, m-am îndrăgostit de Sfântul Nectarie. Toată râvna către Sfântul Nectarie porneşte de la nevastă-mea. Cum o fi aflat ea, nu ştiu. Dar cred că

pentru o perioadă – nu pentru totdeauna... – Sfântul Nectarie şi-a cerut într-un fel de la Dumnezeu un transfer de la greci la români, aici...

Citesc cartea cu minunile Sfântului Nectarie în România... E ceva fantastic! Dar totul e de crezut! E de crezut, pentru că oamenii care dau mărturii nu sunt nebuni, să spună poveşti, aiureli, nebunii...

Când eram eu bolnav, am simţit prezenţa unui om bătrân, care stătea lângă mine, în pat, şi vorbeam cu el. Dar, în asemenea grad s-a schimbat sufletul meu în clipele alea, încât în momentul când a venit nevastă-mea în cameră la mine, să vadă: mai trăiesc, nu mai trăiesc, i-am spus: „Măi, cine a fost omul care a fost lângă mine, aici?" „Care om?" „Un om, uite aşa, cu barbă, cutare..." Ea, săraca, în momentul ăla, citea acatistul Sfântului Nectarie. Îl citeşte în fiecare zi. Eu nu spun că sfântul a făcut cu mine vreo minune şi nici nu mă aştept. Că a te ruga unui sfânt să-ţi facă o minune o consider o ispitire, o încercare de ispitire. Spui: „Uite, am nevoie de ajutorul ăsta, dar dacă nu mă ajuţi, nu înseamnă că nu mai cred în tine!" Înseamnă că până acolo, până într-un anumit loc stau puterile tale.

***

Primul meu anchetator a fost un cetăţean, Sârbu, care şi-a lepădat haina verde şi a luat-o pe aia kaki cu epoleţi albaştri. Şi circa trei-patru ore – aceea a fost prima anchetare – cu farurile în ochi. Ceva zăpăcitor! Te scoate din lumea ta! Şi aveam pe unul în spate şi, la un moment dat, eram într-un fel de pierdere de mine însumi – să stai cu farurile alea în ochi.

De multe ori mi s-a întâmplat să mă prezint la anchete cu o deschidere spre a-i minţi de la cap la coadă. Ei umblau după adevăruri care să-i pună în situaţia să descopere pe alţii, ca numărul să fie mare, pentru că, la un moment dat, acesta era criteriul după care lucrau ei... Nu-i mai interesa cine este atât de vinovat sau cât e de vinovat – asta, dacă se întâmpla să fie vinovat! Pe ei îi interesa la grămadă, să fie cât mai mulţi, ca spaima în populaţie să fie extinsă şi puternic infiltrată, ca să creeze o stare de teamă, de înfricoşare, să-ţi fie frică să mergi pe stradă, să vezi cum pui pasul. Probabil că nu toţi au simţit lucrul acesta, dar marea majoritate a populaţiei a simţit-o şi mi-am dat seama de efectele pe care le-a avut acest comportament al securităţii după aşa-zisa revoluţie. Oamenii nu erau aceia pe care îi doream eu să fie. Aveau o teamă în ei,

teamă care persistă şi acuma. Sunt oameni care şi-au luat nepăsarea drept un fel de măsură de precauţie, ca să fie cât mai puţin introduşi în viaţa socială, *inter homines*, ca nu cumva unele bănuieli să se nască peste noapte împotriva lor. Pentru că, pe bună dreptate, sunt oameni – printre care oameni sunt şi eu – care recunosc că şi la ora actuală securitatea lucrează – dar cu alte metode.

Înainte lucra pe faţă. Înainte te oprea pe stradă, te înjura – „Mă, derbedeule! Mă, banditule! Mă, cutare!" Acuma au o schimbare de comportament şi ei nu uită că li s-a aranjat, încă de la început, un teren favorabil. Şi eu, care m-am dezis oarecum de faptul de a face politică *in expresso*... dar... nu tot, dar cele mai multe lucruri în rău care se întâmplă la ora actuală se datorează felului în care a procedat Iliescu când a venit la putere. Le-a îngăduit, în primul rând, să fie siguri că nu li se întâmplă nimic, le-a creat „locuri de muncă", avantaje de-a intra în afaceri – nepricepuţi fiind, dar le-a dat ajutoare care să-i îndrume spre afaceri şi spre a deţine cât mai multă putere. Sunt unii, observ acuma, datorită agitării lor şi discursurilor pe care ţin neapărat să le ţină în faţa unui public cât mai larg şi să-şi câşti-

ge crezământ în cele ce spun. Însă eu văd în el pe omul parşiv, omul care ştie să lucreze în stil sovietic, pe dedesubt. Îţi dă impresia că este cu totul altcineva decât ceea ce este şi cine este.

***

Şi cu mare teamă de ce voi afla despre cei care m-au turnat, că vreau să stau tot în starea de minunăţie, poate o să mă duc până la urmă să-mi verific dosarul. Mai mult de douăzeci de ani după ’89 nu m-am dus. Dosarul cred că mi-ar umple mintea de nume pe care nu le-aş recunoaşte altfel, care m-au turnat, care n-au avut loc de mine în viaţa asta, deşi am fost un om retras, un om care nu mă băgam în viaţa altora. Însă securitatea a avut un asemenea gând rău faţă de mine, că cei 38 de ani, până-n primăvara anului 1989, m-a urmărit ca o umbră. Numai unul dintre ei m-a urmărit 18 ani de-a şirul. Cu acesta m-am întâlnit după cinci ani de la aşa-zisa revoluţie, şi ne-am petrecut unul pe lângă altul, ne-am uitat unul în ochii altuia. Şi, ca la un semn, ne-am oprit fiecare cam la cinci metri unul de altul. Şi-l aud spunându-mi: „Banditule, tot de mâna mea ai să mori!” E general acum. În ce ţară trăim, numai

Dumnezeu ştie. Prea ne încearcă Dumnezeu! Poate merităm...

***

Momentul acela, la securitate, la 13 august, a rămas pentru mine un moment de referinţă. Şi nu pot spune oricui ce mi s-a întâmplat atunci, pentru că mulţi te consideră un fabulator, un om care trăieşte dincolo de realitate. Nu toţi te pot crede. Trebuie să ai ceva în tine, ceva deosebit. Dar nu totdeauna harul vorbeşte în noi. Am căutat să nu depăşesc anumite niveluri. Nu mi-a plăcut să ies în faţă, sub nicio formă, deşi aş fi avut motive, cazuri, împrejurări în care să pot vorbi. Dar numai pentru simplul fapt că unul din mulţi nu te-ar fi crezut te face să taci. Deşi cred că a vorbi despre asta este o datorie, mai ales în această perioadă în care se încearcă descreştinarea oamenilor sub toate formele, cu toate metodele.

Când mă gândesc la valurile astea de negreală care vin din Occident, şi la care oamenii poftesc... când mă uit la scârba asta de geam, cum lucrează asupra tineretului... asupra oamenilor, în general. Şi totul e dictat. S-ar putea să fiu un om aiurit, dar... Globalizarea pe care o trăim, mondializarea, desfiinţarea naţiilor, a religiei – şi când spun a religiei, mă gân-

desc la cea ortodoxă, că celelalte sunt şi nu sunt.

N-am să apuc momentul în care Dumnezeu o să permită noului guvern mondial să se urce sus... sus... cât mai sus! Dar asta este vrerea lui Dumnezeu să se urce sus, pentru că atunci când va spune: „Jos!", praf să se facă! Nu există pericol mai mare pentru omenire. Vai de mine, ce ne aşteaptă... Şi Dumnezeu sporeşte foarte mult în încercările pe care le dă omenirii ăsteia, dar când Dumnezeu îi va face praf, praful se va alege de ei! Ei, momentul ăsta n-am să-l apuc. Va fi peste ani, ani, ani...

Tare mi-aş fi dorit să nu am această vârstă acum, la care am ajuns prin minunile lui Dumnezeu...

Am 85 de ani... mă apropii de vârsta patriarhilor. Oi merita, n-oi merita, dar trăiesc un sentiment: nu pot să mor înainte de a se împlini cu mine o împrejurare la care măcar să asist. Trebuie să se întâmple ceva la care eu să fiu prezent. Şi dacă m-ar ajuta puterile să fiu şi participant...

Anexe:

Ne vorbeşte Valeriu Gafencu...[6]

Creştinii nu pot primi pacea ispititoare a Satanei, creştinii nu vor accepta decât pacea lui Hristos, oricât de multe sacrificii li se vor cere.

Cine crede fără a fi şi un misionar, acela n-a cunoscut frumuseţea credinţei.

Rămân ostaş credincios al Bisericii, căci în aceste vremuri Iisus trebuia să fie în temniţă. Sunt cutremurat şi fericit că mi se oferă moartea pentru El.

Să nu părăsiţi niciodată Biserica, chiar dacă veţi întâmpina mari împotriviri în statornicirea adevărului.

Cred că numai cu adevărul Evangheliilor îşi poate găsi omul linişte în suflet.

Să daţi slavă lui Dumnezeu toată viaţa.

Acum cine crede trebuie să stea gata de moarte.

Oamenii trebuie să fie sfinţi.

---

[6] Extrase din volumul *Sfântul închisorilor – Valeriu Gafencu*, coordonat de monahul Moise de la Oaşa, Editura Reîntregirea, 2007 (n. ed.).

Vrăjmaşii lui Hristos au dezlănţuit cea mai mare şi cea mai crudă prigoană asupra creştinilor.

Acum cine crede trebuie să stea gata de moarte.

Cei ce m-au lovit m-au împins mai tare în braţele Domnului şi pentru aceasta le mulţumesc.

În suferinţă m-am putut cunoaşte pe mine însumi, mi-am putut cunoaşte goliciunea şi nimicnicia. Azi mă văd un păcătos, cel mai păcătos om.

Sunt fericit, căci dacă mi-i îngrădită libertatea fizică de către legile omeneşti, prin zidurile închisorii, Dumnezeu mi-a dăruit libertatea sufletului prin trăirea Iubirii - şi această libertate este bunul suprem pe care l-aş fi putut câştiga în lumea aceasta plină de deşertăciuni.

Mă rog pentru prieteni, pentru creştini şi pentru mântuirea din ceasul al unsprezecelea a duşmanilor.

Suferinţa, oricât ar fi de grea, nu are alt sens decât curăţirea sufletului dornic de mântuire.

Doresc să ştiu că sunteţi pregătite să primiţi cele mai grele lovituri cu credinţa

că, dincolo de această viaţă trecătoare, există o altă viaţă, veşnică, fericită, o patrie cerească fără hotar, care merită orice jertfă, oricât de mare.

Numai cine a gustat din bucuriile adânci ale sufletului le poate înţelege.

Nu numai în mănăstire este mântuit omul. Eu m-am pregătit şi mă pregătesc mereu să devin creştin.

Să nu aşteptaţi fericirea să vină din altă parte decât dinăuntrul vostru, unde sălăşluieşte Hristos.

Trebuie să stăm sub povaţa duhovnicului, care înlătură voia nepricepută, făcând loc voii lăsate de Dumnezeu în fiecare dintre noi; că dacă nu stăm sub povaţa duhovnicului, putem intra în rătăciri mai mari ca patimile.

În toate împrejurările roagă-te lui Dumnezeu să se împlinească voia Lui.

Simt iubirea Mântuitorului Hristos şi la El alerg când vin ispitele asupra pătimaşului meu trup; şi Domnul mă ajută şi-mi dă puteri să birui răul.

Ţelul de căpetenie al vieţii noastre trebuie să fie o permanentă pregătire pentru ziua Învierii creştine.

Crezul pentru care m-am jertfit cerea o viaţă grea şi-o moarte de martir.

Alta este viaţa decât cea pe care şi-o închipuie omul. Altul este omul însuşi decât ceea ce se închipuie el a fi. Altul este adevărul, decât cel pe care şi-l imaginează mintea omenească. Adevărul este Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu. Căutaţi să vă apropiaţi sincer de Hristos şi lăsaţi lumea cu păcatele ei în pace.

Păcatul este a doua răstignire adusă Mântuitorului; acum Îl scuipă în faţă cei ce sunt botezaţi, acum cununa de spini I-o pun cei ce se numesc creştini, acum Îi dau palme, acum Îi bat piroanele, acum Îl împung cu sulița cei pentru care a suferit batjocoriri şi bătăi şi pentru care şi-a dat sângele pe Golgota.

Acest secol a dat noian de sfinţi şi de martiri, numai că nu-i cunoaştem. Hristos este prezent în lumea de azi prin sfinţi, martiri, mărturisitori şi eroi. Dar lumea de azi nu e solidară cu sfinţii ei, căci nu le poate urma exemplul. Dacă sfinţii de acum ar fi fost la începuturile creştinismului, toată suflarea creştină ar fi trăit cu ei, prin ei, către ei. Noi nu suntem creştini şi de aceea nu ne cunoaştem sfinţii.

Danion Vasile

Valeriu Gafencu – un erou al credinţei, al Bisericii, al neamului

Cuvânt ţinut la şedinţa de la primăria din Târgu Ocna din 30 mai 2013 în care s-a analizat ridicarea titlului de cetăţean de onoare acordat lui Valeriu Gafencu[7]

Valeriu Gafencu este foarte important pentru marea majoritate a creştinilor ortodocşi din ţara noastră şi nu numai. Aş începe prin a spune că în Republica Moldova, în Biserica Ortodoxă din Moldova, este propus spre canonizare. Am discutat cu mitropolitul Vladimir al Moldovei despre această canonizare şi a spus că, întrucât ei aparţin de Patriarhia Rusă, au o duminică de prăznuire a noilor mucenici care au pătimit pentru Hristos în perioada comunistă. Anul acesta, în ziua în care la Aiud, pe 14 mai, s-a făcut priveghere pen-

[7] Cuvântul a apărut în revista *Atitudini*, nr. 29/2013, pp. 55-59. Am considerat că nu este necesară reproducerea pasajelor în care se făcea referire la întâmplări pe care Octavian Anastasescu le relatează, pe larg, în volumul de faţă (n.ed.)

tru sfinţii închisorilor, în ziua de 14 mai, în Republica Moldova s-a hotărât să existe prima biserică închinată noilor mucenici din Republica Moldova şi cuvioşilor de acolo. Valeriu Gafencu va fi cinstit ca sfânt.

El este deja cinstit ca sfânt, pentru că, după învăţătura Bisericii Ortodoxe, sfântul devine sfânt după moartea sa. Nu contează că au trecut sute de ani de la moartea lui Ştefan cel Mare până la canonizare. Nu contează câţi ani trec. Important e modul în care mori. Pentru Biserică, de asemenea, este foarte important că există şi oameni care au făcut lucruri rele în viaţa lor, care şi-au schimbat viaţa şi au devenit sfinţi.

Cât priveşte cazul lui Valeriu Gafencu, aşa cum mărturisesc cei care l-au cunoscut, este o personalitate duhovnicească ce i-a impresionat pe cei mai mulţi deţinuţi care au trecut prin închisorile comuniste. Ca să nu fac referire la mărturiile celor care au fost simpatizanţi sau membri ai Mişcării Legionare, am să fac referire la mărturia unui socialist, şi consider că este importantă mai ales pentru cei care simpatizează socialismul şi stânga.

Este vorba de un fost deţinut politic, Octav Anastasescu – o parte din mărturia lui a fost deja tipărită în ultimul număr al revistei *Atitudini*, şi va fi postată, în format video, pe internet pentru marele public. Octav Anastasescu vorbeşte despre faptul că, în închisoarea de la Târgu Ocna, Valeriu Gafencu era un deţinut care făcea minuni – el face referire la câteva minuni pe care le-a trăit în mod direct. (...)

Ceea ce ne interesează, legat de subiectul întâlnirii noastre, este atitudinea lui Valeriu Gafencu faţă de evrei. Aceasta este miza discuţiei noastre, până la urmă. Aşa cum mărturiseşte acest socialist, Octav Anastasescu, pe mulţi i-a impresionat faptul că Valeriu Gafencu a avut puterea să doneze streptomicina pentru a salva viaţa unui pastor evreu, Richard Wurmbrand. Mărturiseşte tot domnul Anastasescu faptul că existau dese polemici teologice între Valeriu Gafencu şi pastorul Richard Wurmbrand şi, de fiecare dată, Valeriu învingea, fără să fi avut o pregătire teologică înaltă – fusese student al Facultăţii de Drept – şi cu toate acestea, datorită faptului că L-a iubit pe Dumnezeu, în toate discuţiile pe care le-au purtat a reuşit să-l convingă pe pastor de justeţea

argumentării ortodoxe. Însă, în clipa în care, din cauza bolii de plămâni, Gafencu putea să moară, a primit streptomicină – pe care i-a donat-o evreului. Aceasta a fost atitudinea lui Valeriu Gafencu faţă de evrei. Dacă el poate fi judecat pentru aşa ceva, atunci ar trebui judecaţi toţi creştinii care ar fi gata să-şi dea viaţa pentru musulmani, pentru evrei, pentru cei de alte religii.

Valeriu Gafencu este un reper pentru noua generaţie. Am ţinut în întreaga ţară conferinţe despre mărturisitorii din închisorile comuniste. Întrebaţi tinerii de liceu – cei mai mulţi vă vor spune că, din valorile secolului XX, între primele locuri în sufletul lor se află Valeriu Gafencu. Este atât de cunoscut între tineri, încât există chiar o melodie a uneia dintre cele mai cunoscute formaţii de rap, care are o sintagmă: „Valeriu Gafencu, model şi exemplu!" . Cu adevărat aşa este!

Indiferent dacă Valeriu Gafencu va fi canonizat peste cinci ani sau peste zece ani, important este modul în care L-a mărturisit pe Hristos, este faptul că ne-a învăţat să-i iubim pe evrei şi pe cei de alte credinţe. Este un model de iubire. Nu ne putem lua, judecând un om, după cine ştie ce acte pe care le au comuniştii sau

acte pe care le invocă cei care au cercetat arhivele şi spun că a intrat în închisoare pe vremea lui Antonescu...

Ce a făcut rău acest om? Un om care, prin blândeţea lui, îi îmblânzea pe gardieni. Un care, prin privirea lui, dădea putere celor care erau flămânzi, însetaţi, şi celor care au trecut prin grele încercări. (...)

Unii încearcă să-l lovească pe Valeriu Gafencu, lovind, de fapt, în poporul român. „Loviţi în demnitatea poporului român, loviţi în credinţa poporului român, loviţi în valorile morale ale poporului român" – este mărturia pe care o dau foştii deţinuţi politici celor care se opun cinstirii lui Valeriu Gafencu, pentru că el nu a fost doar un erou al Bisericii. Există persoane care au fost eroi ai Bisericii, fără să fie eroi ai neamului. Există eroi ai neamului, cum au fost unii haiduci, de exemplu, care, deşi s-au luptat vitejeşte, au făcut tot felul de lucruri deosebite, n-au dus o viaţă bisericească – cu spovedanie, împărtăşanie, rugăciune; haiducii aveau tot felul de căderi din acestea lumeşti, au fost eroi doar ai neamului, nu ai Bisericii.

Însă Valeriu Gafencu este şi erou al neamului şi erou al Bisericii. Primăria din Târgu Ocna a făcut un lucru de toată cin-

stea dându-i diploma de cetăţean de onoare lui Valeriu Gafencu, şi prin aceasta arată că statul român îşi cinsteşte valorile. Nu poate spune nimeni: „Ei, lasă! Să-l cinstească doar credincioşii!" Cu tristeţe vă spun: de Valeriu Gafencu se ştia în America înainte să se ştie în România. Înainte să apară prima carte despre Valeriu Gafencu în ţara noastră, în America a apărut o revistă, *Orthodox World*, tipărită de cel mai cunoscut părinte american, Serafim Rose, şi acolo au fost materiale clare despre Valeriu Gafencu, despre Costache Oprişan şi alţi sfinţi ai închisorilor.

E un lucru de toată cinstea faptul că această comisie juridică, analizând situaţia pe care o discutăm, a dat un vot negativ. Prin aceasta membrii comisiei juridice arată că iubesc adevărul. Şi, prin acest vot, ei reuşesc să dea încredere oamenilor în cei care conduc. Pentru că, altfel, dacă un primar spune ceva, peste şapte ani se schimbă lucrurile, peste zece ani vine altul şi ne tot răzgândim, ne tot răzgândim, oamenii cad în confuzie şi pot exista pur şi simplu mişcări sociale de protest, de revoltă, pornind de la lucruri din acestea mici. Există scântei care aprind pălălăi mari de foc.

Este foarte bine să se cunoască viaţa lui Valeriu Gafencu. Este foarte bine ca cei care v-aţi adunat aici să înţelegeţi că nu aveţi de-a face doar cu un erou al credinţei, un erou al Bisericii, ci cu un erou al neamului, care a învăţat că adevărata iubire de neam înseamnă să nu urăşti, să nu disprețuieşti pe cei de alte neamuri. Greşesc unii care se bat cu pumnii în piept, spunând: „Neamul nostru românesc... Noul Ierusalim" şi tot aşa. Nu! Noi, fiind în Biserică, avem datoria de a-i iubi pe toţi, indiferent de credinţa lor. (...)

***

Fragment din dreptul la replică, cerut în urma intervenţiei domnului Alexandru Florian, directorul Institutului Elie Wiesel:

Precizez că această şedinţă are loc într-un moment foarte trist pentru majoritatea credincioşilor români, când cel mai cunoscut duhovnic care a trecut prin închisorile comuniste, părintele Justin Pârvu, de la Mănăstirea Petru Vodă, este foarte, foarte bolnav, pe patul de moarte. Părintele Justin mi-a cerut să apăr memoria lui Valeriu Gafencu, aşa cum am şi făcut, în predica pe care am ţinut-o atunci

la Petru Vodă, şi aşa cum am s-o fac în continuare.

Institutul Elie Wiesel, prin reprezentantul său, a spus că mărturiile despre Valeriu Gafencu sunt mitologie. Aceasta este o călcare în picioare a valorilor poporului român. Cei care au trecut pe la Târgu Ocna, cei care au fost colegi ai lui Valeriu Gafencu, au dat mărturie despre sfinţenia sa. Repet: Octav Anastasescu a fost socialist, deci nu legionar, şi nu avea niciun motiv să-l apere.

Faptul că nu au fost canonizaţi încă sfinţii închisorilor se datorează faptului că, până în ’89, în România s-au făcut foarte puţine canonizări. Dar mitropolitul Bartolomeu Anania, înainte de a muri, a spus: „Este vremea să-i canonizăm pe noii mucenici!” Actualul arhiepiscop al Maramureşului şi Sătmarului, Justinian Chira, un ierarh foarte respectat, a spus foarte clar: „Se aşteaptă canonizarea lui Valeriu Gafencu!” Sunt din ce în ce mai mulţi ierarhi care vorbesc despre apropiata canonizare a sfinţilor închisorilor.

Cât priveşte Târgu Ocna, aici, un duhovnic, care a fost stareţ al Mănăstirii Tismana, stareţul Gherasim Iscu, un om cu viaţă sfântă, înainte de a muri, l-a spovedit pe unul din torţionari, pe unul din

cei care îl chinuiseră, şi a trecut la Domnul în seara de Crăciun. Părintele Gherasim şi-a iubit duşmanii, aşa cum Valeriu Gafencu ne-a îndemnat să ne rugăm pentru vrăjmaşii noştri. Înainte de a muri, părintele Gherasim Iscu a spus: „Aici, la Târgu Ocna, va fi loc de pelerinaj".

Depinde şi de dumneavoastră în ce măsură veţi întări în noua generaţie cultul eroilor, în ce măsură veţi vorbi despre adevărata memorie a trecutului, despre istoria recentă. Aveţi dreptul de a călca în picioare sângele datorită căruia suntem liberi astăzi, sau aveţi datoria de a rămâne pe poziţia adevărului. Noi suntem în Europa. Noi nu trebuie să intrăm în Europa, lepădându-ne de sfinţii şi de martirii noştri, ci trebuie să fim în Europa aşa cum au vrut să fim în adevăr cei ce au murit în închisorile comuniste...

Notă: Rezultatul votului a fost îngrijorător – din 17 voturi, 8 au fost pentru ridicarea titlului de cetăţean de onoare, 6 de partea lui Valeriu Gafencu şi doar 3 abţineri. Creştinii s-au bucurat că titlul nu s-a ridicat, întrucât era nevoie de două treimi, adică 12 voturi, împotriva sfântului închisorilor, şi nu au fost decât 8. Însă, raportul de 8 la 6, adică 4 la 3,

arăta care era raportul de forțe în primăria Târgu Ocna.

Din păcate, acest raport a fost modificat brutal, în urma unor presiuni exterioare foarte puternice.

În ziua de 21 iunie 2013, la primăria din Târgu Ocna votul privitor la retragerea titlului de cetățean de onoare acordat lui Valeriu Gafencu a fost reluat. Subiectul a fost trecut pe ordinea de zi abia la începutul şedinţei, deşi nu era o situație de urgență care să justifice această măsură. De fapt, s-a încercat ca totul să se desfăşoare tâlhăreşte, pe furiş, pentru a exclude posibilitatea unei forme de rezistență.

Rezultatul votului a fost absolut şocant – un singur vot de partea lui Valeriu Gafencu, nicio abținere, iar restul împotriva sfântului închisorilor. Votul acesta oglindeşte drumul pe care au ales să îl parcurgă mai marii noştri, politicieni de diferite culori politice: drumul distrugerii tradiției şi valorilor neamului românesc.

Putem observa, la un nivel mai mare, cum în ultimii ani legile anticreştine au parte de o susținere din ce în ce mai amplă. Se apropie vremurile în care vom vedea împlinindu-se profeția făcută de

mai mulţi mărturisitori ai închisorilor comuniste (printre care şi părintele Justin Pârvu) despre venirea unei noi prigoane, mai dură decât cea prin care au trecut ei.

Pe 30 aprilie 2013, la primăria din Târgu Ocna s-au adeverit într-un fel cuvintele profetice ale părintelui Gheorghe Calciu Dumitreasa: „Or să se bată cu noi şi morţi; iar noi o să fim alături de voi, ca să ne apăraţi. Şi morţi vom birui!" Numai că biruinţa a fost doar parţială. Duşmanii adevărului au reacţionat imediat, tâlhăreşte, ilegal, dar eficient. Şi ei se vor ridica în continuare, din ce în ce mai des, din ce în ce mai agresiv.

„Înfrângerea" lui Valeriu Gafencu din ziua de 21 mai 2013 ascunde de fapt o victorie a luminii – prin faptul că ne arată că adevărul nu poate fi biruit decât tâlhăreşte, pe furiş, pe întuneric. Şi biruinţa aceasta a întunericului este doar trecătoare, efemeră, artificială.

Noi avem datoria de a rămâne în luptă, prin rugăciune şi mărturisire, până la capăt. Şi, dacă nu vom ceda, atunci pentru rugăciunile Sfântului Mucenic Valeriu şi ale celorlalţi sfinţi ai închisorilor vom ajunge la mântuire...

„Cred şi mărturisesc că Gafencu este un sfânt…”

Un interviu neterminat cu Părintele Gheorghe Calciu[8]

- … Să nu-mi spuneţi că sunteţi un nostalgic al temniţelor comuniste!

- Nu ştiu dacă ăsta e cuvântul, dar cam asta e ideea… Îmi dau seama că pare straniu, de necrezut chiar. Este imposibil de înţeles pentru cineva care n-a trecut prin închisoare. Suntem liberi şi fericiţi de libertate, dar păstrăm, totuşi, un fel de nostalgie pentru închisoare. Lumea zice că suntem nebuni: cum să-ţi lipsească închisoarea?! Dar în închisoare, eu, ca şi mulţi alţii, am avut cea mai spirituală trăire din viaţă. Am atins acolo niveluri de trăire pe care nu suntem în stare să le atingem în libertate. Izolaţi, ancoraţi în Iisus Hristos, am atins uneori bucuria şi iluminarea pe care lumea nu le poate oferi… Când monahul Nicolae Steinhardt şi-a intitulat cartea de memorii din închi-

[8] Fragment dintr-un interviu luat de Răzvan Codrescu, apărut în revista *Lumea Credinţei*, anul V, nr. 9 (50)/ 2007 (n.ed.).

soare *Jurnalul fericirii*, n-a fost în niciun fel teribilist, n-a exagerat cu nimic. Cum n-a exagerat cu nimic nici atunci când a preluat şi a instituţionalizat numirea lui Valeriu Gafencu ca „sfânt al închisorilor".

- Nu numai ca fost deţinut politic, ci şi ca preot, consideraţi adecvată această numire, nu-i aşa?

- Eu nu l-am ştiut decât în treacăt pe Valeriu Gafencu, nu mi-a fost dat să fiu printre apropiaţii lui, nici să-i fi fost alături în clipele cele mai grele, ca un Ioan Ianolide, ca un Virgil Maxim, ca un Marin Naidim, dar mereu mi-a fost ca un reper, ca o lumină călăuzitoare şi însufleţitoare. Din ce am aflat şi ştiu despre el, cred şi mărturisesc fără rest că este sfânt, un trăitor al cuvântului lui Dumnezeu la o înălţime de neînţeles pentru noi.

- Biserica nu pare prea grăbită cu canonizarea lui, pentru care ştiu că s-au făcut propuneri serioase...

- A lui în primul rând, dar şi a altora, căci n-au fost puţini martirii Crucii din lagăre şi din închisori. Părintele Justin [Pârvu] are toată dreptatea când zice: „Să ştiţi că şi din această pricină ne bate Dumnezeu, pentru că nu recunoaştem jertfa". Mă tot întreb – am făcut-o şi-n

prefaţă[9] – cât îi va mai trebui Patriarhiei Române ca să iasă pe deplin de sub servitutea statului laic demonizat, orientat spre o Europă unită mai degrabă de duhul antihristului, şi când îi va canoniza pe martirii neamului românesc şi ai Bisericii? Biserica Rusă a făcut martiri din toţi cei ucişi în închisori, chiar dacă au dus o luptă politică, fiindcă toţi au luptat împotriva imperiului satanic comunist. Iar la noi sfinţii sunt renegaţi sau tăinuiţi de Biserică din motive politice şi din laşitate duhovnicească...

Am însă încredinţarea aceasta, că dincolo de orbirea şi de laşitatea unora sau altora, sfinţii din închisori veghează peste Biserica Română, peste sinodalii prinşi în plasa sclaviei statului ateu şi peste neamul românesc, mai reali decât toate treptele ierarhice care neagă sfinţenia celor morţi în prigoana antihristică a bolşevismului.

- La Valeriu Gafencu e în discuţie, probabil, şi aspectul angajării sale legionare...

- La el, şi nu numai. Dar ăsta nu-i criteriu teologic şi duhovnicesc. Gafencu şi

---

9 Este vorba de prefaţa cărţii lui Ioan Ianolide *Întoarcerea la Hristos*, Editura Christiana, Bucureşti, 2006 (n.ed.).

grupul lui erau tineri între 14 şi 22 ani, arestaţi încă de pe vremea lui Antonescu, este adevărat, pentru activitatea lor în Frăţiile de Cruce. Scurtă vreme după arestare, a început în inima lor o adâncă frământare privind opţiunile legate de viaţa de închisoare şi de ideile pentru care fuseseră arestaţi. Educaţia lor religioasă nu iniţial era una de adâncime, dar sufletele lor căutau ceva care să-i scoată deasupra suferinţelor şi să le aducă pacea lăuntrică. În primul rând, ei au căutat să-şi pună în ordine propriile vieţi, să înţeleagă şi să trăiască experienţa comunitară din Biserica primară, şlefuindu-şi treptat caracterul pentru iubire, jertfă, bunătate, comuniune. Deşi neteolog, cel mai cunoscător al vieţii sfinţilor şi al Bibliei era, fără îndoială, Gafencu, care avea pe deasupra o rectitudine morală şi o sensibilitate spirituală ieşite din comun. Şi iată, cu şi prin Gafencu, treptele curăţirii şi desăvârşirii lăuntrice descoperite de Duhul Sfânt acestor tineri neştiutori, dar arzând de dorul după Dumnezeu. Mai întâi, ei au constatat că omul este mereu atacat de duhurile rele, dar că are puterea să le primească sau să le respingă. Aceste duhuri rele îl războiesc pe om, dar cineva care are trezvie poate cunoaşte stadiile

atacurilor şi poate lupta împotriva lor. Este „războiul nevăzut“. Rezistenţa persoanei devine mai slabă, fiind atacată cu imagini mentale sau senzoriale, şi dacă trezvia a căzut în lenevie sau slăbiciune, atunci pofta ia un aspect mai organizat şi devine dorinţă, extinzând „războiul nevăzut“ şi în planul sensibil. Foarte curând, dorinţa devine plan şi este gata de înfăptuire practică. Lupta este mai uşoară în stadiul gândului şi devine tot mai dificilă în stadiile următoare... Ei bine, o asemenea analiză nu putea fi făcută de aceşti tineri decât numai prin prezenţa Duhului Sfânt. Ei au biruit mistic istoria, veacul, urcând spre Soarele Dreptăţii, spre Răsăritul cel de Sus, Care este Hristos. Cum să reduci toate acestea doar la o simplă angajare politică anterioară, mai mult sau mai puţin legionară?

- Ca unul care aţi făcut direct experienţa Frăţiilor de Cruce, cum vedeţi astăzi problema legionarismului?

- Ţinând cont de câţi martiri a dat, cred că a fost de la Dumnezeu; dar, oameni fiind, s-au făcut şi greşeli. Ianolide discută pe larg şi această problemă. Gafencu n-a pus niciodată Legiunea deasupra Bisericii, nici n-a ignorat excesele ei. Trăirea lui, pilda lui de mucenicie pentru

Hristos, depăşeşte cu mult orice contingenţă istorică sau lumească. Ştiu de la cineva apropiat lui că ar fi spus, nu cu mult înainte de sfârşitul lui martiric: „Nu regret că am fost legionar şi că am purtat haină legionară; dacă regret însă ceva, este că nu am purtat de la începutul începuturilor o singură haină: haina lui Hristos!”...

***

N. ed.: Cheia în care trebuie înţeleasă orientarea legionară a lui Valeriu Gafencu poate fi înţeleasă citind poezia sa *Imnul biruinţei*:

„Chinuiţi şi-nfometaţi
Înfruntăm urgii,
Stăm crucificaţi
Transformaţi în torţe vii.
Se smulge neamul din suferinţă,
Nădejdea şi-o ridică la Cruce.
Mihai Arhanghelul azi îl duce
Năvalnic spre marea biruinţă.
Din zbuciumul şi suferinţa noastră
Se-nalţă-n zarea albastră
Ca o catapeteasmă-n sărbătoare
Imnul biruinţei legionare.”[10]

[10] Din volumul *Poeţi după gratii*, Mănăstirea Petru Vodă, 2010, p. 498 (n.ed.).

Despre canonizarea sfinţilor închisorilor[11]

a) Necesitatea canonizării mucenicilor din temniţele comuniste

Aceşti sfinţi ai închisorilor, de la Aiud, Piteşti, Gherla, din toate puşcăriile noastre, formează cea mai frumoasă şi cea mai măreaţă coroană pentru împodobirea ţării noastre înaintea lui Dumnezeu. Ei sunt soluţia grăitoare, numai că nu strigă de acolo.

Izvorârea sfântului mir din osemintele lor, aşa după cum se cunosc minunile acestea, e aşa de grăitoare încât nu ne rămâne decât să le urmăm sfaturile, fapta şi eroismul vieţii lor. Acesta este, de fapt, un alt mesaj pentru neamul nostru. Aceştia sunt ultimii dintre sfinţii români care izvorăsc mireasmă şi vindecări în toate colţurile lumii – mesajul este să le urmăm viaţa, curajul mărturisirii. Tăcerea este

[11] Din volumul *Din învăţăturile şi minunile Părintelui Justin*, editat de Fundaţia Justin Pârvu, 2013, pp. 64-67 (n.ed.)

mormântul pe care îl săpăm neamului nostru. Ei vin să ne arate calea.

Mai am o neliniște: să îi văd pe aceşti martiri canonizaţi. Sfintele lor moaşte izvorăsc pretutindeni mireasmă şi vindecări, osemintele lor au ajuns la închinare până şi în Ţara Sfântă, la Sfântul Munte Athos şi în multe locuri ale pământului, de unde mă sună părinţi şi maici că sfinţii izvorăsc mir şi mireasmă nemaiîntâlnită. Vreau să văd ziua când nu ne vom mai teme că avem în bisericile noastre la închinare moaştele acestor sfinţi mucenici, că au ajuns să fie slăviţi peste hotare mai degrabă decât în ţara lor.

Dumnezeu cred că a trecut cu vederea greşelile noastre şi a lucrat în neamul acesta, pentru credinţa poporului şi martiriul mucenicilor noştri din închisori şi de prin munţi. Nu ierarhii şi preoţii au ţinut ortodoxia românească, ci mucenicii din închisori şi mamele creştine care şi-au crescut copiii în duhul acesta al adevărului ortodox.

b) De ce nu sunt canonizaţi mucenicii din închisorile comuniste

Această teamă a lor în a-i slăvi pe mucenicii din închisori arată cât de slabi şi de neputincioşi sunt. Până la ora aceasta

se tem ca nu cumva să învieze. *Aveţi piatră? Aveţi stânci? Puneţi pe mormântul lor şi îl păziţi cu străji puternice, ca să nu se mai audă în veac de existenţa lor*. Dar, în ciuda tuturor eforturilor de a sta împotriva sângelui mucenicesc, vor rămâne neputincioşi în faţa adevărului, iar nedreptăţile săvârşite asupra neamului nostru se vor întoarce asupra neamului şi familiilor lor. Ororile săvârşite de aceşti agenţi ai ateismului, ai satanei, apasă pe conştiinţele lor şi ale familiilor lor, încât putem spune că sunt nişte oameni maltrataţi moraliceşte.

Vina de altfel o purtăm şi noi, pentru că am fost surzi la durerile şi strigătele mucenicilor din închisori, după cum surzi suntem şi azi, încât nici preotul nu pomeneşte nimic la parohia lui de existenţa acestor martiri şi sfinţenia lor. Preotul de azi e surd şi la strigătul omului sărac, care nu mai are bani nici pentru o bucată de pâine, pentru că statul român l-a înglodat în biruri şi datorii.

De aceea, martirii nu se plâng. Martirii se proslăvesc. Lor ne rugăm să mijlocească pentru noi în faţa Tronului ceresc.

Aşa se proslăvesc la noi sfinţii mucenici: prin batjocură, prin prigoană, prin trudă şi prin suferinţă. Nu poate dăinui

un neam fără eroi, fără sfinţi. Şi noi să fim atenţi la educaţia pe care o facem copiilor, ca ea să fie în spiritul neamului din care facem parte.

Ce e neamul? Neamul este tatăl meu, este fratele meu, mama mea, vecinul meu, comuna mea, judeţul meu şi toate la un loc formează neamul. Formaţi copiii în duhul acesta creştin, să poată dărui, nu numai să ia!

Iar faptul că la noi nu sunt canonizaţi este lesne de înţeles. Dacă ar recunoaşte sfinţenia lor, ar însemna să recunoască toată baza lor de minciuni, se prăbuşesc cu totul. Ei supravieţuiesc numai prin minciuna aceasta permanentă.

Dar prin martirii Bisericii trăieşte Ortodoxia şi va trăi. Cu cât mai mult sunt denigraţi şi osândiţi şi după moarte, cu atât mai mult ei vor rămâne mai vii în faţa poporului nostru. Ei sunt oricum canonizaţi nu numai prin evlavia poporului român, ci şi a altor popoare ortodoxe.

Sfântul sau martirul este eroul neamurilor. Nu ne interesează pe noi coloratura lui politică. El nu este omul mărginit – în România, ori în Spania, ori în Franţa – el este omul care depăşeşte graniţele valorilor. E interesant că avem sfinţi în secolele XIV, XV, XVI, XVII, dar de ce să

nu ne scoatem în evidenţă şi mărturiile actuale, mai recente?

Sigur, e mare lucru să canonizăm pe Varlaam Mitropolitul, dar ceilalţi de ce să stea nebăgaţi în seamă? Poate toată sărăcia şi mizeria în care trăim noi astăzi, lucru pentru care ne urăsc celelalte popoare, este tocmai pentru că trecem cu indiferenţă pe lângă trupurile martirilor români. Până şi catolicii îşi canonizează mai repede sfinţii. Asta nu împrumută ecumeniştii noştri? Când vrem să canonizeze un sfânt, pe noi trebuie să ne intereseze dacă harul lui Dumnezeu a lucrat sau nu în acel suflet. Nu! Pe noi ne interesează mai întâi ce culoare politică a fost, dacă ne convine sau nu. De exemplu, despre Părintele Ilie Lăcătuşu – ce putem spune despre el? E sfânt sau nu? Dar, dacă este legionar, atunci nu mai este sfânt. Păi, unde mai e adevărul? Aceşti tineri au murit pentru un adevăr creştin şi naţional, a fost cu adevărat o mişcare de regenerare a Creştinismului nostru Ortodox.

Dar aceeaşi mafie din trecut este în prezent şi va fi în viitor. Să se prezinte acum partidele politice şi să spună câţi sacrificaţi au din rândul tineretului lor? Ducem lipsă de jertfă în plan politic. Nu

riscă nimeni nimic, toţi se protejează. De asta nici poporul nu-i iubeşte.

Mitropolitul Varlaam n-a fost deloc în afara vieţii politice, a fost foarte implicat în viaţa societăţii politice româneşti. Biserica a fost prezentă întotdeauna în viaţa politică; n-a fost niciodată o conferinţă a unui guvern în care să nu fie şi reprezentantul Bisericii. Ultimul cuvânt, să ştiţi, era dintotdeauna din partea Bisericii – „Promulgăm legea cu condamnarea la moarte sau nu promulgăm?”... Erau foarte atenţi să vadă ce spune Biserica. Dar, când a fost vorba să execute pe Codreanu şi pe toată elita asta a creştinilor ortodocşi, toată lumea a fost de acord – trebuie executat, pentru că tulbură naţia. Cea mai mare greşeală care s-a făcut în Ortodoxia noastră a fost că politicul a arestat toată atitudinea Bisericii, adică Biserica s-a integrat perfect vieţii politice, după cum au fost vremurile.

Şi ce fapte mari de canonizare cer decât se văd la un Virgil Maxim, Ioan Ianolide, Valeriu Gafencu, Părintele Calciu?... Dar ei nu pot promova aceşti sfinţi, pentru că nu-şi pun ei pielea în saramură...

11614

Nota editorului

Valeriu Gafencu este unul dintre sfinţii cu care duşmanii se luptă şi după moarte. Am tipărit lucrarea de faţă tocmai pentru a-i ajuta pe cititori să înţeleagă faptul că Valeriu Gafencu nu a fost doar un mărturisitor şi mucenic, el a fost şi un creştin sporit în viaţa de rugăciune. Când la primăria din Târgu Ocna s-a decis retragerea titlului de cetăţean de onoare acordat lui Valeriu Gafencu, Octavian Anastasescu mi-a spus: „Gafencu e sfânt. Nu a pierdut nimic. Au pierdut doar cei care sunt împotriva lui. Eu l-am canonizat deja în inima mea, şi această canonizare nu o poate anula nimeni." Unii spun: „Gafencu nu e sfânt, că, dacă ar fi fost, l-ar fi canonizat Biserica..." O astfel de poziţie arată o lipsă de cunoaştere a modului în care Dumnezeu îi proslăveşte pe robii Săi. În Duminica Tuturor Sfinţilor, şi mai cu seamă în Duminica Tuturor Sfinţilor Români, îi cinstim nu doar pe sfinţii canonizaţi deja, care sunt foarte puţini faţă de cei necanonizaţi, ci şi pe ceilalţi. Canonizarea sau necanonizarea lui Valeriu Gafencu ţine nu de sfinţenia sa, ci de credinţa sau necredinţa noastră. El însuşi a spus un cuvânt legat de acest subiect, gândindu-se la pătimitorii generaţiei sale: „Acest secol a

dat noian de sfinţi şi de martiri, numai că nu-i cunoaştem. Hristos este prezent în lumea de azi prin sfinţi, martiri, mărturisitori şi eroi. Dar lumea de azi nu e solidară cu sfinţii ei, căci nu le poate urma exemplul. Dacă sfinţii de acum ar fi fost la începuturile creştinismului, toată suflarea creştină ar fi trăit cu ei, prin ei, către ei. Noi nu suntem creştini şi de aceea nu ne cunoaştem sfinţii." Creştinii care nu îl iubesc pe Valeriu Gafencu şi care nu au evlavie faţă de sfinţii închisorilor arată că au o credinţă îndoielnică. Dacă Îl iubeşti pe Hristos, îi iubeşti şi pe robii Săi. Dacă nu îi iubeşti pe robii şi prietenii Săi, pe sfinţi, arăţi că nu Îl iubeşti nici pe El. Sfântul Ioan Damaschin a spus că cine nu se închină icoanei lui Hristos în viaţa aceasta nu Îi va vedea faţa în viaţa cealaltă. Cuvântul său poate fi aplicat şi cinstirii sfinţilor – cine nu se închină sfinţilor în viaţa aceasta, nu Îl va vedea în viaţa viitoare pe Hristosul care a fost viu în inimile lor. A nu-i cinsti pe sfinţii ultimei prigoane nu înseamnă, de fapt, decât o lipsă de evlavie faţă de soborul tuturor sfinţilor şi, implicit, faţă de Hristos. E adevărat că diavolul a stârnit şi stârneşte din ce în ce mai multă confuzie în privinţa cultului sfinţilor închisorilor. Aşa cum creştinii au fost acuzaţi oarecând că beau sânge de copii la slujbele lor (sau că au dat foc Romei), tot aşa

astăzi creştinii sunt acuzaţi că cinstesc sfinţi vinovaţi de crime împotriva umanităţii. S-au schimbat doar refrenele, autorul este acelaşi. Trăim vremuri în care se pune în discuţie în plan politic pedepsirea celor care îi cinstesc pe sfinţii închisorilor, acuzându-i de propagandă fascistă şi altele asemenea. Sfinţii închisorilor au fost pilde de iubire jertfelnică nu doar pentru cei de aproape ai lor, ci şi chiar pentru prigonitorii lor. De aceea, blocarea cultului lor este doar un atac la adresa Bisericii lui Hristos. Nu trebuie să ne fie teamă să-i cinstim pe noii mucenici şi mărturisitori. Dacă îi iubim, trebuie să fim gata să şi pătimim pentru cinstea de a-i avea ocrotitori. Tradiţia Bisericii ne învaţă că ei sunt sfinţi din clipa morţii lor şi, după cum scria Sfântul Nicodim Aghioritul, minunile săvârşite de ei sunt „inutile" – în sensul că cea mai mare minune a lor a fost tocmai moartea pentru Hristos, nefiind nevoie de o altă minune pentru adeverirea sfinţeniei lor sau pentru canonizare. Unii spun că este greşit faptul că li s-au pictat icoane şi li s-au alcătuit acatiste înainte de canonizare. Dar marea majoritate a sfinţilor canonizaţi în secolul XX au avut, încă dinainte de canonizare, icoane şi acatiste. (De exemplu, acatistul de la canonizarea Sfântului Ioan Maximovici, din anul 1994, fusese alcătuit de părintele Sera-

fim Rose, care trecuse la Domnul încă din anul 1982.) Sfinţii au făcut o mulţime de minuni în vieţile creştinilor care i-au cinstit înainte de canonizarea lor. Alţii spun că trebuie să treacă un număr mare de ani de la moarte până la trecerea în Sinaxare, dar nici acest argument nu stă în picioare (Sfântul Ioan Iacob Hozevitul a trecut la Domnul în anul 1960, şi în anul 1992 a fost canonizat - iar pentru canonizarea unui sfânt este nevoie de o cercetare mult mai amplă decât în cazul unui cuvios). Biserica nu are niciun motiv şi nu poate să se opună recunoaşterii sfinţeniei noilor mucenici. Faptul că unii clerici îi prigonesc încă pe sfinţii închisorilor nu arată decât măsura duhovniciei lor, şi nicidecum nu impietează asupra valorii jertfei acestora. Sfinţii închisorilor aşteaptă să fie canonizaţi. Când s-au făcut săpături la Târgu Ocna pentru aflarea moaştelor lui Valeriu Gafencu, acesta s-a arătat în vis unui angajat de la primărie şi i-a spus: „Mai săpaţi, că mă veţi găsi." În măsura în care românii dreptcredincioşi îl vor cinsti pe Valeriu Gafencu, Dumnezeu îi va învrednici să se bucure şi de cinstirea sfintelor sale moaşte. Iar dacă îl vor uita sau ignora, se vor lipsi, singuri, de o mare binecuvântare...

ACATISTUL NOULUI MUCENIC VALERIU GAFENCU, SFÂNTUL ÎNCHISORILOR

Condacul 1:

Pe cel ce plinind cuvântul Evangheliei a strălucit, luminând ca o candelă din care s-au aprins mănunchiuri de lumânări în întunericul temniţelor, veniţi, iubitorilor de nevoinţe, să îl cinstim ca pe un dascăl al jertfelniciei, al răbdării şi al iubirii aducătoare de roadă, şi să îi cântăm: Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Icosul 1:

A ajuns până la noi propovăduirea ta, alesule mărturisitor: „Vă cheamă Domnul slavei la lumină, vă cheamă mucenicii-n veşnicii; fortificaţi Biserica creştină cu pietre vii, zidite-n temelii.” Şi, vrând a urma îndemnului tău, ne rugăm ţie să fii grabnic apărător al nostru, ca să îţi putem cânta într-un glas:

Bucură-te, cunună a Bisericii şi comoară a neamului românesc;

Bucură-te, că eşti bucurie a credincioşilor şi dar dumnezeiesc;

Bucură-te, nou apostol care în temniţe ai propovăduit dreapta credinţă;

Bucură-te, că harismele tale le-ai ascuns sub veşmânt de umilinţă;

Bucură-te, rudenie a mucenicilor din primele veacuri creştine;

Bucură-te, că pământul Basarabiei se slăveşte prin tine;

Bucură-te, că din anii copilăriei ai stat sub cereasca binecuvântare;

Bucură-te, că spre slujirea Domnului şi a aproapelui ai avut chemare;

Bucură-te, că tinereţea ta a fost pecetluită de feciorie şi jertfelnicie;

Bucură-te, că, luptându-te cu ispitele, ai fost iubitor de curăţie;

Bucură-te, că din curajul tatălui tău ai învăţat să stai tare în necazuri;

Bucură-te, că nu te-ai temut nici de moarte, nici de chinuri;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 2-lea:

Având mare cinstire faţă de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, nu te-ai sfiit a spune altora: „Maica Domnului îmi împlineşte rugăciunile”, pentru a spori în ei nădejdea în ocrotirea sa cerească. Iar ea, arătându-ţi-se în temniţă în chip minunat,

a răspuns evlaviei tale, zicându-ţi: „Eu sunt dragostea ta! Să nu te temi! Să nu te îndoieşti! Biruinţa va fi a Fiului meu!”. Pentru aceasta noi, văzând cum Dumnezeu a rânduit să fii întărit pentru a-ţi duce crucea fără cârtire, Îi cântăm: Aliluia!

Icosul al 2-lea:

Ai văzut-o pe Preacurata Fecioară, nădejdea celor deznădăjduiţi şi bucuria celor întristaţi, dând mărturie că Hristos a sfinţit închisoarea în care ai pătimit pentru El împreună cu alţi mucenici, mireni, monahi sau preoţi, pentru ca din jertfa voastră să ia pildă cei de acum şi cei ce vor veni după noi. Cuvintele ei sfinte alungă de la noi orice îndoială în sfinţenia ta, şi pentru aceasta te lăudăm aşa:

Bucură-te, că, fiind ocrotit de Maica Domnului, temniţa în chilie o ai schimbat;

Bucură-te, a jertfelniciei mireasmă pe care Dumnezeu în lume o a împrăştiat;

Bucură-te, tânăr care ai căutat iubirea cea netrecătoare;

Bucură-te, că virtuţile tale străluceau în faţa celorlalţi ca un soare;

Bucură-te, că Preacurata Fecioară pe calea curăţiei te-a călăuzit;

Bucură-te, că sub sfântul ei acoperământ viaţă cuvioasă ai trăit;

Bucură-te, încredinţarea celor ce aleg calea fecioriei;

Bucură-te, mlădiţă a smereniei şi floare a bucuriei;

Bucură-te, că i-ai cinstit pe sfinţi şi în soborul lor ai intrat;

Bucură-te, chivot peste care Duhul Sfânt S-a revărsat;

Bucură-te, că, plângându-ţi păcatele, ai cunoscut al umilinţei fior;

Bucură-te, că flacăra inimii tale a fost aprinsă de cerescul dor;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 3-lea:

Învăţător înţelept te-ai arătat, zicând că „orice bucurie adevărată se câştigă cu preţ de jertfă; orice cetate se cucereşte cu bărbăţie, cu credinţă, cu îndrăzneală, cu încredere în misiunea dată de Dumnezeu şi mai ales cu rugăciune.” Pentru care noi, hrănindu-ne cu învăţăturile tale, Îi cântăm lui Dumnezeu, Celui ce te-a înţelepţit: Aliluia!

Icosul al 3-lea:

Filă de Filocalie scrisă cu sânge şi dascăl iscusit al rugăciunii lui Iisus ai fost, mucenice, arătându-te urmaş tainic

al marilor Părinţi din vechime. Ai aflat pacea inimii şi i-ai încurajat şi pe alţii să o caute, zicând: „în luptă cu puterile întunericului, cu gândul la Dumnezeu, mi-am găsit pacea în rugăciune”. Iar noi, vrând să mergem pe drumul pe care ai mers şi tu, îţi zicem:

Bucură-te, că, prin rugăciunea lui Iisus, inima ta a devenit altar;

Bucură-te, că, rugându-te neîncetat, sufletul tău s-a umplut de har;

Bucură-te, că, rugându-te Sfântului Arhanghel Mihail, înger în trup ai devenit;

Bucură-te, că de frumuseţile împărăţiei cerurilor sufletul tău a fost răpit;

Bucură-te, binecuvântare pentru cei împreună-pătimitori cu tine;

Bucură-te, pururea îndemnătorule spre facerea de bine;

Bucură-te, rugătorule pentru cei ce voiau să se mântuiască;

Bucură-te, că de râvna nemăsurată îi sfătuiai să se ferească;

Bucură-te, că cei ce te cinstesc se minunează de vieţuirea ta;

Bucură-te, că împreună cu cetele îngereşti încep a te lăuda;

Bucură-te, rug aprins de Dumnezeul cel viu în pustia temniţei;

Bucură-te, că, prin rugăciunile tale, scăpăm de patima desfrâului şi a mâniei;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 4-lea:

Pentru nevoinţele, pătimirile şi rugăciunile tale ai primit harisma vederii cu duhul, de care lucru s-au bucurat cei ce sufereau împreună cu tine. Şi unuia dintre aceştia i-ai proorocit: „Va veni un moment în viaţa ta când inima ta va cânta singură rugăciunea", iar el, la împlinirea cuvintelor tale, I-a cântat lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 4-lea:

Zăcând pe patul de suferinţă, în noaptea Sfintelor Paşti, ai văzut prin darul lui Dumnezeu la depărtare pe credincioşii care veneau de la schit după slujbă, coborând cu lumânările aprinse. Prin care minune cei închişi cu tine au înţeles măsura sporirii tale, că lanţurile şi zidurile temniţei nu puteau închide sufletul tău curat. Şi pentru aceasta te lăudăm, zicând:

Bucură-te, că Duhul Sfânt în inima ta s-a sălăşluit;

Bucură-te, că Dumnezeu de mari daruri te-a învrednicit;

Bucură-te, că multe din cele viitoare dinainte le-ai cunoscut;

Bucură-te, că ziua trecerii tale la Domnul mai înainte o ai ştiut;

Bucură-te, că cel căruia i-ai destăinuit această taină de sporirea ta s-a încredinţat;

Bucură-te, că la împlinirea proorocirii mărturie despre sfinţenia ta a dat;

Bucură-te, că vestea despre harismele tale în temniţă s-a răspândit;

Bucură-te, că, fugind de patima mândriei, talanţii primiţi de sus i-ai înmulţit;

Bucură-te, că, prin darul primit de la Domnul, celor ce se roagă ţie le vii în ajutor;

Bucură-te, că cei ce îţi cer cele de folos cunosc că eşti de minuni făcător;

Bucură-te, că, lepădându-te de bucuriile lumeşti, ai primit harisme cereşti;

Bucură-te, că acum împreună cu îngerii pe Dumnezeu Îl preamăreşti;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 5-lea:

Celor care te îndemnau, în ultimele zile ale vieţii tale sfinte, să-ţi cruţi puţina vlagă care-ţi rămăsese şi să vorbeşti cât mai puţin, le-ai cerut: „Nu-mi luaţi aceas-

tă bucurie, căci pentru a-L mărturisi pe Hristos trăiesc; şi, de trăiesc, prin mila Lui trăiesc, şi, fără să vă arăt dragostea pe care v-o port, nu ar mai avea rost să trăiesc". Şi noi, văzând în tine icoana iubirii celei nefăţarnice, Îl lăudăm pe Dumnezeu, Cel ce a pus în inima ta această virtute de mare preţ, cântându-I: Aliluia!

Icosul al 5-lea:

Ai fost pildă pentru cei închişi împreună cu tine, smerindu-te şi punând binele aproapelui înaintea binelui tău. Ai iubit învăţăturile Sfintei Scripturi şi ţi-ai modelat viaţa după cuvintele lui Hristos, jertfindu-te pentru aproapele tău şi urcând pe scara virtuţilor, şi pentru aceasta te lăudăm:

Bucură-te, că, dăruind altora, de la Dumnezeu înmulţit ai dobândit;

Bucură-te, că, dând haina de pe tine celui lipsit, lui Hristos I-ai dăruit;

Bucură-te, că precum cei doi bani ai văduvei pomana ta s-a socotit;

Bucură-te, că cei care au aflat de fapta iubirii tale s-au umilit;

Bucură-te, dătătorule de bună voie, care ai primit răsplata dumnezeiască;

Bucură-te, arătătorule al drumului spre împărăţia cerească;

Bucură-te, că, urmând cuvântului Evangheliei, te-ai arătat chip al milosteniei;

Bucură-te, că, ruşinându-ne de faptele tale, fugim de patima lăcomiei;

Bucură-te, ostaş al lui Hristos, care pentru dragostea Lui te-ai jertfit;

Bucură-te, sfinte mucenice, că fapta ta în inimile noastre a odrăslit;

Bucură-te, că, prin rugăciunile tale, inimile noastre împietrite ca ceara se topesc;

Bucură-te, că spre facerea de bine chiar şi cei tari de cerbice se sârguiesc;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 6-lea:

Am auzit sfătuirea ta plină de înţelepciune: „În toate împrejurările roagă-te lui Dumnezeu să se împlinească voia Lui.” Şi, vrând să aflăm şi să facem voia dumnezeiască, lepădându-ne de voia noastră şi ferindu-ne de ispitele celui viclean, Îi cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 6-lea:

Nou Iov fiind, sfinte, cu multă răbdare ai purtat crucea bolii, arătându-ne şi nouă cum trebuie să primim încercările care vin asupra noastră. Din îngăduinţa

lui Dumnezeu ai răbdat chinuri mucenicești când doctorul a tăiat trupul tău fără ca leacul amorțitor să-și fi făcut lucrarea, de care lucru uimindu-ne, îți cântăm:

Bucură-te, că, răbdând dureri înfricoșătoare, ai cugetat la Cel răstignit;

Bucură-te, că diavolul deznădejdii să te îngenuncheze nu a reușit;

Bucură-te, leac trimis de Dumnezeu trupului de boală apăsat;

Bucură-te, liman al celor îngreuiați de boli de nevindecat;

Bucură-te, că de la bolnavii care se roagă ție nerăbdarea o izgonești;

Bucură-te, că pe cei ce îi îngrijesc pe bolnavi îi răsplătești;

Bucură-te, nou doctor fără de arginți care prin rugăciune dai tămăduire;

Bucură-te, că ești diavolilor prigonitor și celor îndrăciți izbăvire;

Bucură-te, că de voia noastră ne-ai sfătuit să ne lepădăm;

Bucură-te, că voia Domnului ne-ai cerut să o îmbrățișăm;

Bucură-te, că ne îndemni să părăsim toată grija cea lumească;

Bucură-te, că ne întărești să facem voia dumnezeiască;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniți pentru Hristos!

Condacul al 7-lea:

„Sfârşitul vieţii mele este o ultimă mărturisire ortodoxă. M-aş bucura mult să reveniţi la Biserica cea adevărată", i-ai zis de pe patul de moarte doctorului înşelat de învăţăturile ereticului Luther şi te-ai rugat pentru venirea sa în Biserica dreptslăvitoare. Voind a ne împărtăşi din râvna ta pentru mântuirea celor ce stau departe de Adevăr, Îi cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 7-lea:

„Cine crede fără a fi şi un misionar, acela n-a cunoscut frumuseţea credinţei" – ai spus, mucenice, aprinzând în noi focul mărturisirii lui Hristos. Şi ai întărit prin faptele tale aceste cuvinte, căci te-ai jertfit din iubire pentru un pastor evreu, rugându-te ca el să devină fiu al Sfintei Biserici şi dăruindu-i lui medicamentele care ţi-ar fi putut salva viaţa trupească. Pentru această iubire fără de margini îţi cântăm:

Bucură-te, că în ţarina Domnului ai fost neobosit lucrător;

Bucură-te, că în întunericul temniţei ai fost luminător;

Bucură-te, cel ce pastorului evreu i-ai arătat iubire mucenicească;

Bucură-te, că jertfa ta în sufletele noastre a început să rodească;

Bucură-te, păzitor viteaz al predaniilor bisericeşti;

Bucură-te, cel ce învăţăturilor neortodoxe te împotriveşti;

Bucură-te, că, iubindu-i pe eretici, ai defăimat noianul rătăcirilor;

Bucură-te, că fără teamă ai vădit felurimea minciunilor lor;

Bucură-te, că, ascultându-te pe tine, unii oameni de păcatele lor s-au pocăit;

Bucură-te, că, după ce au crezut propovăduirii tale, în nădejdea Învierii au adormit;

Bucură-te, că de osândă şi de chinurile veşnice s-au izbăvit;

Bucură-te, că înaintea lui Dumnezeu despre faptele tale cele bune au mărturisit;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 8-lea:

Valurile vieţii ne aruncă în vâltoarea patimilor, neînfricatule mărturisitor, şi ne este mai uşor să alegem calea cea largă, spre care ne cheamă necuratul diavol. Dar păstrăm în inimile noastre cuvântul tău: „Trebuie să înfrunţi păcatul până la

sânge. Aşa te naşti din nou. Nu există cale de compromis", şi ducând lupta cea bună Îi cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 8-lea:

„Cum vei putea rezista la marile încercări la care suntem supuşi, dacă nu poţi rezista ispitei fumatului?", l-ai întrebat pe tânărul care nu-şi dădea seama că prin patima sa îndepărta de la el harul dumnezeiesc; şi acesta, smerindu-se în faţa mustrării tale, nu numai că şi-a înţeles greşeala, ci şi-a schimbat întreaga viaţă. Iar noi, luând aminte la îndreptarea lui şi rugându-ne ţie să ne ajuţi să ne izbăvim de toate patimile, te lăudăm aşa:

Bucură-te, că cei ce te cinstesc mintea de gândurile cele rele şi-o păzesc;

Bucură-te, că, lepădând înţelepciunea acestui veac, se sfinţesc;

Bucură-te, că, scriind pentru noi îndreptarul de spovedanie, ai vădit hăţişul păcatelor;

Bucură-te, cel ce eşti stavilă în faţa patimilor şi a poftelor;

Bucură-te, că, pentru a ne scăpa de povara păcatelor, la scaunul spovedaniei ne-ai îndrumat;

Bucură-te, că pe oameni să facă ascultare de duhovnic i-ai îndemnat;

Bucură-te, că de împărtăşirea cu nevrednicie cu Sfintele Taine ne fereşti;

Bucură-te, că furtuna patimilor noastre prin rugăciune o potoleşti;

Bucură-te, cel ce în vremuri de desfrâu ai fost pildă de curăţie;

Bucură-te, că, nelegându-te de bogăţiile lumeşti, ai fost iubitor de sărăcie;

Bucură-te, cel ce, fără să fii monah, ai ţinut voturile monahiceşti;

Bucură-te, că, ajungând la sfinţenie, spre sfinţenie ne călăuzeşti;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 9-lea:

Vrând să ne trezeşti din amorţeala care ne-a cuprins, robule al lui Dumnezeu, ai scris că „păcatul este a doua răstignire adusă Mântuitorului; acum Îl scuipă în faţă cei ce sunt botezaţi, acum cununa de spini I-o pun cei ce se numesc creştini, acum Îi dau palme, acum Îi bat piroanele, acum Îl împung cu suliţa cei pentru care a suferit batjocoriri şi bătăi şi pentru care Şi-a dat sângele pe Golgota". Ca să fim feriţi de o astfel de cădere, Îi cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 9-lea:

„Creştinii nu pot primi pacea ispititoare a Satanei, creştinii nu vor primi decât pacea lui Hristos, oricât de multe sacrificii li se vor cere", răsuna în temniţe cuvântul tău, precum al Botezătorului în pustie. O, mucenice, vom şti oare să primim cuvântul tău, când Irozii vremurilor noastre ne vor cere să primim pacea cea mincinoasă, prin lepădarea de Hristos? Pentru ca să rămânem tari la vreme de încercare, ne rugăm ţie:

Bucură-te, că pentru pacea cea după Dumnezeu te-ai nevoit;

Bucură-te, că liniştea ta şi pe paznicii temniţei i-a îmblânzit;

Bucură-te, sabie a cuvântului mustrătoare a fărădelegilor;

Bucură-te, adevăr, care împrăştie norii minciunilor;

Bucură-te, mângâiere în vremurile de tulburare;

Bucură-te, a făţărniciei pierzătoare de suflet certare;

Bucură-te, dreptar de vieţuire a mirenilor;

Bucură-te, veghetor tainic al mănăstirilor;

Bucură-te, al preoţilor ajutător în propovăduire;

Bucură-te, a ierarhilor râvnitori sprijinire;

Bucură-te, cărare spre Răsăritul răsăriturilor;

Bucură-te, făclie a iubitorilor de Adevăr şi ucenic al Adevărului;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 10-lea:

„Sunt fericit că mor pentru Hristos. Totul e o minune. În măsura în care mi se va îngădui, de acolo de unde mă voi afla mă voi ruga pentru voi şi voi fi alături de voi", ai spus în ultima zi a vieţii tale, mărturisind grija ta pentru cei apropiaţi ţie. Iar noi, cugetând la slăvitul tău sfârşit, Îi cântăm Celui ce te-a chemat în Împărăţia Sa: Aliluia!

Icosul al 10-lea:

Fiind prigonit pentru Hristos, ai mărturisit că îl simţi ca prieten al tău pe fiecare suflet care se gândeşte la tine cu iubire creştinească. Oare iubirea şi cinstirea noastră nu le vei primi? Îndrăznind, ne rugăm ţie, sfinte, cerându-ţi să primeşti şi puţinele noastre laude:

Bucură-te, că sufletul tău de frumuseţile veşnice se desfătează;

Bucură-te, prieten al celor care poveţele tale le urmează;

Bucură-te, cel ce împreună cu cetele sfinţilor te rogi pentru noi;

Bucură-te, că, prin rugăciunile tale, ne izbăvim din nevoi;

Bucură-te, că în temniţă pe cei şovăitori în credinţă i-ai întărit;

Bucură-te, că pe cei îndărătnici prin răbdare i-ai biruit;

Bucură-te, cel ce nu te-ai scârbit când pe nedrept ai fost defăimat;

Bucură-te, cel ce în faţa prigonitorilor îndrăzneală ai arătat;

Bucură-te, că, încă în trup fiind, ai pregustat veşnica fericire;

Bucură-te, că, văzând sporirea ta, ceilalţi s-au umplut de uimire;

Bucură-te, sămânţă a sfinţeniei săditată pe al temniţei pământ;

Bucură-te, slujitor credincios al Noului Legământ;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 11-lea:

S-a adeverit cuvântul tău, sfinte, că „moartea pentru Hristos aduce fericirea vieţii veşnice”. Căci, părăsind tu această lume, unul dintre cei cu care împreună ai

pătimit te-a văzut în vis urcând la cer pe un tron luminat, şi aflând apoi de trecerea ta la Domnul, I-a cântat Iubitorului de oameni: Aliluia!

Icosul al 11-lea:

„Aici va fi într-o zi loc de pelerinaj", a proorocit Cuviosul Gherasim, cerându-ţi să te rogi pentru el. Şi de la acest slăvit mărturisitor, care de la stăreţia Tismanei a ajuns în temniţa de la Târgu Ocna, fiindu-ţi frate de suferinţă, învăţându-ne a-ţi cere să te rogi şi pentru noi, zicem către tine:

Bucură-te, cel ce cu dreptate sfânt al închisorilor ai fost numit;

Bucură-te, că, prin sfinţenia ta, marilor mucenici te-ai asemuit;

Bucură-te, că mulţimea pelerinilor care vin la Târgu Ocna a sporit;

Bucură-te, că profeţia Cuviosului Gherasim despre temniţa aceasta s-a împlinit;

Bucură-te, că, împreună cu noii mărturisitori din toată lumea, pe Hristos Îl slăveşti;

Bucură-te, că de tine se bucură soborul mucenicilor din temniţele româneşti;

Bucură-te, că pe noii mucenici ne-ai îndemnat să-i cinstim;

Bucură-te, că, urmând povaţa ta, mult folos agonisim;

Bucură-te, că prin rugăciune nerăbdarea celor închişi cu tine în răbdare s-a schimbat;

Bucură-te, că pe aceştia, precum Sfântul Dimitrie pe Nestor, i-ai binecuvântat;

Bucură-te, că împreună cu tine răsplata cea cerească o au primit;

Bucură-te, că, întărindu-se în credinţă, Adevărul cel veşnic L-au mărturisit;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 12-lea:

Femeii care şi-a riscat viaţa, venind la tine pe ascuns într-o noapte, i-ai cerut: „Vă rog să mărturisiţi oamenilor şi familiei mele dragi că am crezut până la sfârşit, că sunt împăcat, că-mi dau viaţa pentru Hristos şi pentru semeni". Şi noi, luând îndrăzneala de a mărturisi oamenilor despre pătimirile tale muceniceşti, Îi cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 12-lea:

Sfinte Mucenice Valeriu, încredinţaţi fiind de sfinţenia ta, ne rugăm lui Dumnezeu ca prin rugăciunile tale să ne dea

putere să punem început bun mântuirii noastre. Credem că tu te rogi pentru tot omul ce aleargă la tine cu nădejde, şi pentru aceasta îţi cântăm:

Bucură-te, crin ales între florile muceniciei;

Bucură-te, că de la tristeţe ai ajuns în împărăţia bucuriei;

Bucură-te, pentru vremurile de pe urmă far strălucitor;

Bucură-te, mijlocitor pentru noi în faţa Dreptului Judecător;

Bucură-te, mângâiere cerească celor aflaţi în focul ispitelor;

Bucură-te, că vădeşti şi ruşinezi degrabă lucrarea diavolilor;

Bucură-te, pavăză tare la vreme de prigoană a creştinilor;

Bucură-te, cel ce ne îndemni să mergem pe urmele mucenicilor;

Bucură-te, roadă a Evangheliei răsărită în neamul românesc;

Bucură-te, că dreptslăvitorii de alte neamuri cu evlavie te cinstesc;

Bucură-te, că lauda ta în toată Biserica se vesteşte;

Bucură-te, că prin tine Hristos Se preamăreşte;

Bucură-te, multpătimitorule Valeriu, întărire a celor prigoniţi pentru Hristos!

Condacul al 13-lea:

O, Sfinte Valeriu, cunună a mucenicilor români din prigoana celui de-al douăzecilea veac, fii apărătorul nostru ceresc! Vezi, sfinte, cursele diavolului cele amăgitoare, vezi patimile care ne împresoară, vezi neputinţa sufletelor noastre. Dar vezi şi nădejdea noastră în ajutorul cel de sus şi vino şi scoate-ne din focul încercărilor, ca ajungând în împărăţia cea cerească să Îi cântăm împreună cu tine Dumnezeului celui viu: Aliluia!

(Acest Condac se zice de trei ori. Apoi se zice Icosul întâi: *A ajuns până la noi propovăduirea ta...* şi Condacul întâi: *Pe cel ce plinind cuvântul Evangheliei...*)

Apoi se citeşte această

Rugăciune

Sfinte Valeriu, noule mărturisitor al credinţei în Hristos, la tine alergăm ca la un grabnic ajutător al tuturor celor ce se roagă ţie. Vezi, sfinte, durerile noastre, vezi neputinţele noastre, vezi puţinătatea credinţei noastre şi nu te scârbi de lenevia şi nimicnicia noastră.

Ne rugăm ţie, sfinte, grăbeşte de ne ajută cu neîncetatele şi sfintele tale rugăciuni şi ne sprijineşte pe noi. Ştim că ai pătimit grele prigoniri pentru dragostea lui Hristos, dar prin răbdarea lor ai aflat dar de la Dumnezeu şi astăzi vieţuieşti în lumina raiului. Faptele tale binecuvântate ne-au făcut să te chemăm în ajutor. Suntem încredinţaţi că pe toţi cei ce aleargă la tine cerând cu credinţă ajutor, nu-i treci cu vederea.

Ridică-ne din groapa fricii, în care ne-a aruncat vrăjmaşul diavol, ridică-ne pe calea mărturisirii credinţei în Dumnezeul cel adevărat. Fii nouă pildă, fii nouă îndrumător, că iscusite sunt cursele vrăjmaşului şi nu ne pricepem să ne ferim de ele. Roagă-te să fim feriţi de înşelare şi să primim de la Dumnezeu darul dreptei socoteli. Pe cei căzuţi în păcate ajută-i prin rugăciunile tale să se pocăiască, aşa cum i-ai ajutat prin cuvânt pe păcătoşii pe care i-ai întâlnit în temniţele prin care ai trecut.

Roagă-te, sfinte mucenice, pentru duhovnicii noştri, să ne călăuzească pe calea cea dreaptă. Roagă-te pentru toţi preoţii şi diaconii, să le dea Dumnezeu curajul de a semăna cuvântul Evangheliei acolo unde trebuie. Roagă-te pentru ie-

rarhii ortodocşi, să păstorească turma cu frică de Dumnezeu, fără a se teme de mai marii lumii acesteia. Ai grijă, Sfinte Valeriu, de toţi monahii şi de toate monahiile, fiindu-le sprijinitor şi ocrotitor, ca avându-te pe tine împreună rugător să sporească în nevoinţă şi virtute.

Ai grijă, sfinte, de toţi cei prigoniţi pentru Hristos, să rabde cu răbdare mucenicească, fără să cârtească. Şi ai grijă şi de prigonitorii lor, rugându-te pentru ei, aşa cum te-ai rugat şi pentru cei ce te-au prigonit pe tine.

Întăreşte-ne, sfinte, în lupta pe care o ducem pentru mântuirea noastră, ca mulţumindu-ţi ţie să lăudăm şi să binecuvântăm şi să slăvim întru-tot-lăudatul şi preaputernicul nume al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către noii mucenici şi mărturisitori

Sfinţilor noi mucenici şi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi în aceste vremuri de grea încercare. Aveţi grijă de tot clerul şi de tot poporul binecredincios. Nu îngăduiţi ca duşmanul mântu-

irii noastre să cotropească pământul sufletelor noastre, prin rătăciri şi patimi de tot felul. Ajutaţi-ne să punem, iară şi iară, început bun mântuirii noastre.

Fiţi călăuzitori ai noştri pe calea mântuirii, povăţuindu-ne prin părinţii noştri duhovnici. Fiţi sprijinitori ai celor care vor să lepede înţelepciunea acestei lumi şi să dobândească înţelepciunea cea adevărată. Fiţi întăritori ai celor care, din pricina fricii, se feresc să dea mărturia cea bună. Ridicaţi-i pe cei căzuţi în groapa păcatelor. Celor bolnavi uşuraţi-le suferinţele, celor necăjiţi daţi-le cele de trebuinţă.

Voi, care aţi răbdat foamea, şi setea, şi frigul, şi arşiţa, şi golătatea, aţi primit de la Dumnezeu darul de a-i mângâia pe cei aflaţi în nevoi de tot felul. Vrem să vedem lucrarea voastră în vieţile noastre, vrem să fim martori ai mijlocirii voastre minunate. Îmblânziţi-i pe cei care şi acum vă prigonesc, potoliţi-i pe cei care şi acum vă defaimă. Rugaţi-vă lui Dumnezeu să răspândească în tot locul mărturia despre pătimirea şi sfinţenia voastră. Daţi-ne putere, sfinţilor, să mergem pe urmele voastre, ca să fim cu adevărat urmaşii rugăciunilor voastre.

Ajutaţi-ne să zugrăvim în inimile noastre icoanele voastre, şi să vă lăudăm

până în ceasul din urmă al vieţii noastre, slăvindu-L pe Dumnezeu cel în Treime lăudat, pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, acum şi pururea, şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune pentru proslăvirea noilor mucenici

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce i-ai păzit pe cei trei tineri şi pe Daniel în cuptorul cel de foc, Cel ce i-ai întărit pe mărturisitorii ultimei prigoane să dea mărturia cea bună în faţa prigonitorilor, primeşte de la noi această puţină rugăciune. Sădeşte, Hristoase Dumnezeule, jertfa lor ca o sămânţă pe pământul inimii noastre. Să fie această sămânţă aducătoare de roadă bună, să ne fie nouă spre început bun mântuirii şi dătătoare de curajul mărturisirii adevărului în faţa celor care îl batjocoresc. Fă, Doamne, ca pilda lor să nu fie dată uitării, ci din ea să se hrănească fiii Bisericii celei dreptslăvitoare. Fă ca virtuţile şi jertfa lor să mustre lenevia şi negrija noastră, şi să primim această mustrare spre îndreptarea noastră.

Cerut-a oarecând Sfânta Maria Magdalena trupul Tău, zicând Grădinarului:

„Doamne, spune-mi unde L-ai pus, şi eu Îl voi lua”. Tot aşa noi cădem înaintea Ta, rugându-ne Ţie cu nădejdea că ne vei ierta îndrăzneala şi nu vei trece cu vederea cererea noastră: „Doamne, arată-ne nouă locurile în care se află sfintele moaşte ale mărturisitorilor Tăi, ca, aflându-le, să le cinstim cu evlavie”. Şi, dacă din pricina păcatelor noastre nu am fost vrednici să ne închinăm lor, ne rugăm Ţie cu zdrobire de inimă, Doamne, să nu laşi sfintele moaşte ale robilor Tăi să zacă în uitare, ci scoate-le la lumină, pentru a primi închinarea cuvenită.

Ca, închinându-ne cu evlavie, să ne putem bucura şi de cinstirea lor în Biserica Ta, după cum li se cuvine, împreună cu a cetelor de sfinţi mucenici şi mucenice. Şi împreună cu ei să Îţi aducem slavă, cinste şi închinăciune Ţie, Dumnezeului cel în Treime lăudat, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuprins

În loc de prefaţă:

Părintele Arsenie Papacioc:

„Aici a fost Biserica – în temniţă” 5

În loc de introducere: 12

Lângă Valeriu Gafencu 24

Anexe:

Ne vorbeşte Valeriu Gafencu… 100

Valeriu Gafencu – un erou al credinţei, al Bisericii, al neamului..... 104

„Cred şi mărturisesc că Gafencu este un sfânt…” 115

Părintele Justin Pârvu:

Despre canonizarea sfinţilor închisorilor... 121

Nota editorului 127

Acatistul Noului Mucenic Valeriu Gafencu, sfântul închisorilor 131

Din cărțile Editurii Areopag:

*** – *Viața, minunile şi acatistul părintelui Ilie Lăcătuşu*

*** – *Mărturisitorii din închisorile comuniste – Minuni. Mărturii. Repere*

*** – *Din temniţe spre Sinaxare*

*** – *Viața Părintelui Arsenie Papacioc – Testament*

Părintele Adrian Făgeţeanu – *Viața mea. Mărturia mea*

Sergiu Ciocârlan – *România furată – Raportul comisarului european Samuel Scheib*

Sergiu Ciocârlan – *Fără frică – Despre curajul mărturisirii lui Hristos*

Sergiu Ciocârlan – *Jertfa unui preot mucenic – Miercurea patimilor*

Sfântul Petru Movilă – *Proloagele de la Pecerska*

Ada Mihaela Calciu – *Am văzut Raiul*

Părintele Justus Brousalis – *Despre alegerea duhovnicului*

*** – *Viaţa şi minunile Sfântului Alexie de la Goloseev (1840- †1917)*

*** – *Viaţa Cuviosului Teofil Rossoha*

*** – *Pilde şi învăţături pentru copiii creştini*

*** – *Minunile Sfântului Efrem cel Nou prin icoana sa izvorâtoare de mir*

*** – *Minunile Sfântului Nectarie din Eghina românească*

*** – *Spovedania unui monah de la Muntele Athos*

Părintele Damaschin Grigoriatul – *Minunile. Mărturie a dreptei credinţe*

*** – *Sfântul Nectarie – Minuni în România*

www.areopag.ro

Recomandare Editura Areopag:

Nu ştiu să existe o carte care să te ajute să înţelegi mai bine cum să te raportezi la problemele contemporane cu care se confruntă creştinii din România. Sub forma unui roman, care are în fundal o sensibilă poveste de dragoste, Sergiu Ciocârlan reuşeşte să strige cu glas puternic multe lucruri despre care de obicei se vorbeşte în şoaptă...

Editorul